ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

ՀԱՅԵՐԵՆ ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ

★

ԵՐԵՎԱՆ 1948

491.99-1(03)
Ղ

ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻԲՅԱՆ
(Ֆիլ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր)

ՍՏՈՒԳՎԱԾ Է 1961 Թ.

ՀԱՅԵՐԵՆ ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ

12188

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հաստատված է Հայկական ՍՍՌ
Լուսավորության Մինիստրության կողմից

ԳՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ 1947

А 1991

Профессор, докт. филол. наук
АРАРАТ ГАРИБЯН

Новый орфографический словарь армянского языка

(2-ое издание)

Ереван—1947

ՍԻՐՈՎ

ՆՎԻՐՈՒՄ ԵՄ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՍՈՎՈՐԴՂ

ՄԵՐՆԴԻՆ

ՀԱՅԿ. ՍՍՌ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

Արդի հայերենի ուղղագրության մասնակի բարեփոխությունից հետո ուղղագրական երկու բառարաններով (համառոտ և ընդարձակ) հրատարակումը մեծապես նպաստից մեր հասարակության, հատկապես աշակերտության և ուսանողության, ուղղագրական հմտությունների կայունացմանն ու ամրապնդմանը։ Սակայն, առաջին հրատարակության սահմանափակ ելրաժը չբավարարեց այն պահանջը, որ զգացվում է թե՛ դպրոցում և թե՛ դպրոցից դուրս։ Ուստի ՀՍՍՌ Լուսավորության Մինիստրությունը, գիտենալով, որ ուղղագրական բառարանը խիստ անհրաժեշտ մի ձեռնարկ է յուրաքանչյուր քաղաք սյուռ համար, լույս է ընծայում պրոֆ. Ա. Ղաբիբյանի «Հայերենի ուղղագրական նոր բառարանի» 2-րդ հրատարակությունը։ Բառարանում գետեղված են բոլոր այն բառերը, որոնք ունեն ավանդական և քերականական գրություն, այլև այն բառերը, որոնց գրությունը խիստ տարբեր է բարբառային արտասանությունից։ Ընդարձակ կերպով տեղ են գտել բառարանում նաև այնպիսի բառեր, որոնք կապված են մեր կյանքի կուլտուրական, գիտական և տեխնիկական վերելքի հետ, որոնք արտահայտում են սովետական շինարարությունն ու կուլտուրան։ Լուսավորության Մինիստրությունը գտնում է, որ ուսուցչությունն առանձնապես հոգ պիտի տանի, որպեսզի ուղղագրական բառարան օգտագործելը դառնա աշակերտի կյանքի համառությունից մեկը, որ մեծապես կնպաստի սովորող սերնդի ուղղագրական գիտելիքների խորացմանը։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԹԻՎ

«Հայերենի ուղղագրական նոր բառարանի» բոլոր բառերի ուղղագրությունը քննության առնված և ընդունված է ՀՍՍՌ Լուսավորության Մինիստրության առընթեր Տերմինաբանական Կոմիսիայի կողմից։ Բառարանի հիմնական նպատակներից չշեղվելու համար բացատրված են միայն այն բառերը, որոնք, մեր կարծիքով, աշակերտի ակտիվ բառապաշարի մեջ անհրաժեշտ են և կամ որոնց համանիշն ավելի ընդունելի է։

«Հայերենի ուղղագրական նոր բառարանի» այս երկրորդ հրատարակության մեջ սկզբունքային որևէ փոփոխություն չի մտցված։

Ուղղված են առաջին հրատարակության վրիպակները։

Ավելացված է երկհատոր գրություն ունեցող մի քանի բառերի երկրորդ տեսակը. Բաբգեն-Բաբկեն, բեզ-բեկ, լաբերին-Թոս-լաբյուրինթոս, նոյան-Նոյյան։

Բառարանը հարստացված է շուրջ 1000 բառով։ Ուղղագրական կանոններին մեջ ավելացված են օտար բառերի տառադարձության և մեծատառի գործածության կանոնները։

Գործածության համար չհանձնարարվող բառերը տրված են աստղանիշով։

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՅԲՈՒԲԵՆԻ ԿԱՐԳԸ

Ընդունված է Հայկ. ՍՍՌ Լուսավորության Մինիստրության առընթեր Տերմինաբանական Կոմիտեի 1926 թ. հոկտեմբերի 5-ի նիստում

Ա ա	Բ բ	Գ գ	Դ դ	Ե ե	Զ զ	Է է
Ը ը	Թ թ	Ժ ժ	Ի ի	Լ լ	Խ խ	Ծ ծ
Կ կ	Հ հ	Ձ ձ	Ղ ղ	Ճ ճ	Մ մ	Յ յ
Ն ն	Շ շ	Ո ո	Չ չ	Պ պ	Ջ ջ	Ռ ռ
Ս ս	Վ վ	Տ տ	Ր ր	Ց ց	ՈՒ ու	Փ փ
Ք ք	Եվ և	Օ օ	Ֆ ֆ			

ՀԱՅԵՐԵՆԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Մեր կուլտուրայի պատմության ընթացքում հայոց լեզվի ուղղագրությունը մի քանի անգամ փոփոխության է ենթարկվել։ Եվ այդ հասկանալի է, որովհետև հայերեն գրավոր լեզուն 1500 տարվա պատմություն ունի։ Հայերեն գրերը հնարված են 5-րդ դարում, այսինքն՝ 1500 տարի մեզանից առաջ, այդ պատճառով էլ այդքան երկար տարիների ընթացքում ուղղագրությունը մնալ չէր կարող։ Լեզուն փոփոխվող երևույթ է, հատկապես բանավոր լեզուն։ Լեզվի փոփոխությունը կապված է հասարակության պատմության հետ։ Մենուշն հասարակությունը միշտ անփոփոխ չի մնում։ Դրանի որ արտադրական կյանքը և հասարակական հարաբերությունները փոփոխվում են, փոփոխվում են և գնտական սիստեմները, փոփոխվում են ժողովրդական ոզջ կյանքը և ժողովուրդների պատմական կառուցվածքը։ Յուրաքանչյուր դասակարգային կառուցվածքը։ Յուրաքանչյուր դասընկանում գրական լեզուն օգտագործվում է տարբեր կամ տարբեր ծագում ունեցող հասարակական խավերի կողմից։ Յուրաքանչյուրը գրանցից խոսում է մենուշն լեզվի տարբեր տեսակներով։ Ամեն մի ժողովրդի լեզու միատարը չէ։ Մենուշն ժողովրդի գանազան հասվածները գանազան ձևով են խոսում։ Թեև մենուշն լեզվի գանազան տեսակները են գրանք, բայց միմյանցից երբեմն այնքան տարբեր, որ որոշ դեպքերում միմյանց անհասկանալի են։ Այսպես, օրինակ, տարբեր է խոսում մեզ մոտ գաբաղցին, տարբեր՝ լենինականցին, տարբեր՝ երևանցին և տարբեր՝ վանեցին։ Թեև գրանց բոլորի խոսվածքները էլ հայերեն են, բայց մենուշն հայերենը չեն, այլ հայերենի տարբեր տեսակները, բարբառները։ Բացի այս տարբերություններից, որ տեղա-

յին տարբերութիւններ են, լինում են նաև լեզվի սոցիալական տարբերութիւններ, այսինքն՝ հասարակական տարբեր խավերը միևնոյն լեզվի տարբեր տեսակներով են խոսում։ Օրինակ, մեր հայ ուսումնական մարդը, որտեղից էլ նա լինի, խոսում է հայերենի մի առանձին տեսակով, որ կոչվում է **գրական լեզու**։ Այսպես էլ արևմտահայ ուսումնական մարդը, միևնոյն է, թե որտեղացի լինի, ուսումնականների հետ խոսում է տարբեր տեսակի հայերենով, որ կոչվում է **արեւմտահայ գրական լեզու**։ Մինչդեռ արևմտահայ ժողովուրդը խոսում է հայերենի 24 տեսակ բարբառներով, որոնք ավելի կամ պակաս չափով տարբեր են գրական կոչված լեզվից։ Նույնը և մեզ մոտ։ Ուստի հայերեն լեզվի մեջ այժմ հենց, բացի բարբառներից, կան երկու տեսակի խոսվածքներ, որոնցով խոսում են հայ ուսումնականները արևելահայ և արևմտահայ հասովածները։ Այսպիսով լեզվական տարբերութիւնները լինում են ոչ միայն տեղային, այլև սոցիալական։ Թե տեղային խոսվածքները, բարբառները, և թե սոցիալական տարբեր խոսվածքներն ու բարբառները ունենում են և՛ քերականական, և՛ արտասանական տարբերութիւններ։

Հին հայ հասարակութեան բարձր խավը խոսել է մի լեզվով, որ ժողովրդական լեզուներից մի շարք տարբերութիւններ է ունեցել։ Դա այժմ մենք կոչում ենք **գրաբար լեզու**, այսինքն «գրի ձևով» լեզու, մինչդեռ դա եղել է իր ժամանակին բանաւոր լեզու։ Այդպես էլ 12—13 դարերից սկսած ստեղծվել է խոսակցական գրական մի մի ինչ լեզու, որ մենք կոչել ենք **միջին հայերէն**, ինչպես և նոր դարերում մեզ մոտ առաջացավ մի խոսակցական ընդհանուր լեզու, որ կոչում ենք **արեւելահայ գրական հայերէն**, իսկ արևմտահայերի մոտ առաջացավ մի այլ ընդհանուր խոսակցական լեզու, որ կոչում ենք **արեւմտահայ գրական հայերէն**։

Թե տեղային խոսվածքները, բարբառները, և թե սոցիալական տարբեր խոսվածքները, գրական լեզուները, գրական քաղ-

բառներն ունենում են և՛ քերականական, և՛ արտասանական տարբերություններ։ Այդ տարբերությունները երևան են գալիս միևնույն ժամանակ գոյություն ունեցող և տեղից-տեղ տարբեր՝ լինելով, նաև պատմության ընթացքում զանազան դարաշրջաններում առաջացած և կազմավորված միևնույն լեզվի տարբեր տեսակների մեջ։ Այսպես, օրինակ, **գրաբարն** ունեցել է իր արտասանական կանոնները, գրաբարից հետո 12—13-րդ դարերում առաջացած **միջին հայերենն** ունեցել է իր արտասանական հատուկ կանոնները, որ դրալի տարբերություն է ունեցել գրաբարից։ Այնուհետև նոր դարերում առաջացած և 19-րդ դարում օրինականացված **արևելահայ գրական** լեզուն ունի իր կանոններն ու արտասանական նորմանները, ինչպես և նրա հետ միաժամանակ օրինականացված **արևմտահայ գրական** լեզուն ունի իր կանոններն ու արտասանական նորմանները։ Բնական է, որ մեր լեզվի այդ բոլոր տեսակները, ունենալով արտասանության կանոնների տարբերություն, միևնույն ուղղագրությունն ունենալ չեին կարող։ Մեր առաջին ուղղագրությունը սահմանված է տառերի գյուտի ժամանակ և համեմատված է գրաբարին, այսինքն այն արտասանության, որ ունեցել են գրաբարով խոսող մարդիկ։ Անցել են դարեր, անցել է նաև գրաբարով խոսող հասարակության, առաջացել է սոցիալական նոր խավ, ինտելիգենցիայի և իշխողների նոր դաս, իր ծագումով տարբեր, իր լեզվական օրինաքներով տարբեր, իր արտասանական օրինաքներով տարբեր։ Բայց այդ նոր դասը իր գրականության համար օգտագործել է այն գիրն ու ուղղագրությունը, որ հնարված են եղել գրաբարի համար։ Հասկանալի է, որ այդ դեպքում արտասանությունը գրությունից տարբեր կլինի։ Գրելով գրաբարի նման, բայց արտասանելով իրենց նման, այդ նոր հասարակության մարդիկ ստեղծում են գրության և արտասանության տարբերություններ։ Դրա հետևանքով կարիք է զգացվում ուղիղ գրելու (այսինքն արտասանությանը չհետևելով) կանոններ սահմանել և դրանցից էլ առաջ է գալիս **ուղղագրությունը**։ Որոշ դեպքերում ուղիղ գրե-

լու գործը թեթևացնելու համար հարմար է դասավում գրությունը հարմարեցնել արտասանության, եթե այդ չի խանգարում լեզվի ավանդականությանը. և չի ձևասում գրի կուլտուրային։ Այդ դեպքում կատարվում է ուղղագրական ռեֆորմ։ Ուղղագրական ռեֆորմ կատարելը շատ դժվարին և պատասխանատու գործ է և ամեն անգամ այդ ռեֆորմը կատարել չի կարելի։ Մայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում, երբ հասարակական խոշոր փոփոխությունները հրամայական պահանջ են դարձնում գրի հնչացումը դրելու դյուրացումը և հասարակական մատչելիությունը, այդ դեպքում կատարվում է ուղղագրական ռեֆորմ։ Մեզ մոտ հայերենի մեջ կատարված են **երկու անգամ** ուղղագրական ռեֆորմ **և մեկ անգամ** ուղղագրական մասնակի բարեփոխություն։

Սրանն ասացինք, որ հայերենի համար առաջին անգամ ուղղագրական կանոնները սահմանվել են 406—412 թ. թ., երբ Մեսրոպ Մաշտոցի լույսից հնարվել էին հայերենի գրերը։ Այդ ժամանակ ուղղագրական կանոնները բխել են այդ ժամանակվա խոսակցական ընդհանուր լեզվի՝ գրաբարի, արտասանական կանոններից։ Այսինքն, հնարվել են այն գրերը, կամ այնպիսի գրեր, որոնք ճշտությամբ արտահայտել են գրաբարի արտասանությունը։ Իսկ որովհետև մեր հնարված գրերը 36 են, ուրեմն գրաբար լեզուն ունեցել է 36 հնչյուն, որոնք արտահայտվել են հետևյալ գրերով՝ ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը թ, ժ, ի, լ, խ, ծ, կ, հ, ձ, ղ, ճ, մ, յ, ն, շ, ո, չ պ, ջ, ռ, ս, վ, տ, ր, ց, ւ, փ, ք։

Այս 36 տառերը ամեն տեղ արտահայտել են միևնույն հընչյունները, գիր կարդացողն ամեն տեղ միևնույն տառի համապատասխան արտասանել է միևնույն հնչյունը, այսինքն, **բ** տառը, որտեղ էլ լինի, բառի սկզբին, մեջը թե վերջում, ամեն տեղ արտասանվել է **բ** և ոչ երբեք երբեմն **փ**, ինչպես այժմ։ Այժմ **խաբել** բառն արտասանվում է **խափել**, **հարբել** բառն արտասանվում է **հարփել**, **արբել** բառն արտասանվում է **արփել** և այլն, մինչդեռ **բերաց** բառն արտասանվում է **բերաց**, **բարի** բառն արտասանվում է **բարի** և այլն։

Նույնը կարելի է ասել նաև մյուս հնչյունների մասին, ինչպիսին են դ, ղ, ձ, ջ, ղ, վ և այլն։

Գրաբար լեզվի մեջ չի եղել ֆ հնչյունը, ինչպես նաև պարզ «օ» հնչյունը, այդ պատճառով էլ այս տառերը գրաբարի մեջ չեն եղել ու երբեք չեն հանդիպում։ Չի եղել նաև «և» գիրը, որը բարդված է 13—14-րդ դարերում ե և ւ գրերից։

13-րդ դարում չկար այլևս գրաբարի արտասանությունը, ընդհանուր գրական լեզվով խոսող հասարակությունը արտասանության տարբեր կանոններ ուներ, բայց գրի համար շարունակում էր օգտագործել գրաբարի ուղղագրությունը, այդ պատճառով էլ սխալներ էին առաջ գալիս, որովհետև գրաբարի, կենդանի լեզու լինելու ժամանակ, արտասանությունն ինքնին թելադրում էր անսխալ գրել, իսկ միջին հայերենի արտասանության, ընդհակառակն, խանգարում էր ճիշտ գրելուն և արտասանությունը գրողին հաճախ սխալանքի մեջ էր դնում. օրինակ՝ գրաբար լեզվի մեջ ի և է գրերը համապատասխանում էին տարբեր հնչյուններին, միջին հայերենում համապատասխանում էին միևնույն հնչյունին։ Բառավերջում ձայնավորից հետո գրաբարն արտասանում էր յ կիսաձայնը, միջին հայերենում բառավերջում յ կիսաձայնը չէր արտասանվում (գրաբար՝ **տղայ**, միջին հայերեն՝ **տղաւ**)

Գրաբար լեզվի մեջ բ, գ, դ, ձ, ջ հնչյուններն ամենուրեք համապատասխանում էին միևնույն բ, գ, դ, ձ, ջ արտասանության, մինչդեռ միջին հայերենում բառասկզբին արտասանվում էին պ, կ, տ, ծ, ճ, իսկ բառամիջում և վերջում՝ վ, ֆ, բ, ց, չ. օրինակ՝ **պիրաց, տուն, ծու, որպ, մարբ** և այլն։

Այս և նման բազմաթիվ տարբերությունները միջին հայերենի արտասանության և գրաբարի ուղղագրության միջև առիթ էին տալիս մեծ խանգաշփոթությունների, դրա հետևանքով 13-րդ դարում սահմանվեցին ուղղագրական կանոններ, ըստ որի որոշվեց՝

1. բաղաձայնների գրության մեջ որևէ փոփոխություն չմտցնել։

2. պահպանել նույնությամբ ե-ի և է-ի գրությունը.

3. ո գրել ամեն տեղ, որտեղ դրաբարում հանդիպում է.

4. գրաբարի աւ երկբարբառի փոխարեն վաղ վանկերում գրել մի նոր տառ, որ հայերենը չուներ, այն է՝ օ տառը (օրինակ՝ աւր-օր).

5. բառավերջում ա-յց և ո-յց հետո ամենուրեք գրել յ՝ թեև չի արտասանվում, բացառությամբ դերանունների և բայերի հրամայական ձևերի.

6. ընդունել այբուբենի մեջ ճ տառը և գրել այն դեպքում, երբ նա լսվում է բառասկզբին, օրինակ՝ ֆրեք (եղբայր):

Այսպիսով առնմանվելին մեր գրական լեզվի ուղղագրական նոր կանոններ և դրա հետևանքով առաջացավ նոր այբուբեն, այսինքն, ավելի ճիշտ, նախորդ այբուբենի վրա ավելացան օ և ճ գրերը: Ուստի գրում էին նախկին այբուբենը, շարունակելով՝ «և՝ օ, ճ»: Այդ ու-ը գոյծածվում էր երբև շաղկապ, այսինքն թվում էին 36 տառերը և ավելացնում նաև՝ օ, ճ,: Ավելի ուշ, երբ «ու» շաղկապի երկու գրերը միանալով գործածն մեկ գիր (և), այն ժամանակ «ու»-ն էլ երբև գիր ավելացավ այբուբենի մեջ և մեր այբուբենն առացավ հետևյալ տառերը.

ա, բ գ, դ, ե, զ, է, ը, թ, ժ, ի, լ, խ, ծ, կ, հ, ձ, ղ, ճ, մ, յ, ն, շ, ո, չ պ, ջ, ռ, ս, վ տ, ր, ց, ւ, փ, ք, օ, ֆ:

Այս այբուբենի մեջ չմտավ աւ գիրը, որովհետև նա կազմված էր ո-ից և ւ-ից, որոնք միացին միշտ միմյանցից անջատ, ուստի աւ-ն գիր չհամարվեց, մինչդեռ նույն ւ-ը, միանալով ե-ին, մի գիր կազմեց, և այդ գիրը «և»-ը, մտավ այբուբենի մեջ.

Ուղղագրական այս կանոնները պահպանվեցին բավական երկար ժամանակ, համարյա նույնքան, որքան գրաբարի առաջին ուղղագրությունը, այսինքն 7—800 տարի: Այդ ուղղագրությունը բավական դժվար ուղղագրություն էր և շատերին չէր հաջողվում այնքան յուրացնել, որ անսխալ գրեին, ուստի ձեռագրերի մեջ հաճախ կարելի է հանդիպել ուղղագրական սխալների: Եթե դա

մի կողմից սխալվողի համար պատիվ չի բերում, որովհետև ուղղագրական սխալ է անում, մյուս կողմից մեզ համար շատ ձեռնտու և օգտավետ է, որովհետև դրանով կարողանում ենք որոշել, որ մեր ուղղագրությունը ամբողջովին չի համապատասխանում խոսակցական լեզվի արտասանության, ուրեմն հայերեն լեզվի գրության և արտասանության մեջ եղած տարբերությունը դալիս է շատ հնից։ Մենք դրանով պարզում ենք, որ ժողովրդական լեզվի արտասանության կանոնները որոշ տարբերություն ունեին գրաբարի ուղղագրությունից և արտասանությունից։

Երբ 19-րդ դարում մեր երկու գրական լեզուն՝ **արեվելահայ** և **արեվմտահայ**, հասարակական օրինականություն ստացան և հատատավեցին գրականության անդամատանում, այդ ժամանակ ուղղագրական օրեհ ռեֆորմ չկատարվեց, այլ պահպանվեցին ուղղագրական այն կանոնները, որոնք ընդունված էին գրաբարի մեջ հայերենի համար 13-րդ դարից սկսած։

Դրա հիմնական պատճառն այն էր, որ արևմտահայ և արևելահայ գրական լեզուների արտասանությունները զգալի տարբերություն ունեին միմյանցից և գրաբարից։ Եթե ուղղագրական ռեֆորմ կատարվեր, համաձայնեցնելով արևելահայ գրական լեզվի գրությունն արևելահայ գրական լեզվի արտասանության, իսկ արևմտահայ գրական լեզվի գրությունն արևմտահայ արտասանության, այդ դեպքում այդ երկու լեզուներով խոսողները միմյանց գրածը չէին հասկանա, կամ հասկանալու համար պետք է մեծ ջանք գործադրեին, պետք է երկար սովորեին։ Դա կբաժաներ հայերեն լեզվի կուլտուրան երկու տարբեր մասերի և չէր օժանդակի մեր ժողովրդի ընդհանուր կուլտուրայի զարգացմանը, որովհետև այդ ժամանակներում մեր ժողովուրդը, պետականության կորցրած լինելով, ենթակա էր մի կողմից տուրանական միապետության հալածանքներին, մյուս կողմից ռուսական միապետության ճնշումներին։ Կուլտուրայի բաժանվածությունը կթուլացներ մեր ժողովրդի դիմադրական ուժը և կվնասեր նրան, այդ պատճառով էլ շատ իրավացի կերպով մեր հասարա-

կական գործիչները (Նալբանդյան, Նազարյան և մյուսները) ուղղագրական ռեֆորմ չկատարեցին։ Գրաբարի ուղղագրության պահպանումը միօրինակություն էր ստեղծում գրության մեջ և դրանով մի լեզվի գրականությունը մյուսի համար զարձնում մատչելի։ Այդ, իհարկե, օժանդակում էր մեր ժողովրդի ընդհանուր կուլտուրայի պահպանմանն ու առաջընթացին, մինչև կգային մեր այսօրվա լավ օրերը։

Եթե գրական լեզվի հին ուղղագրությունը կատարից իր պատվավոր դերը ամբողջ 70—80 տարվա ընթացքում։ Բայց ահա հայատառությունում հաստատվեցին սովետական կարգեր, մեր գրական լեզուն զարգանալու նոր հնարավորներ ստացավ։ Սովետական իշխանությունն ապահովից նրա համար զարգանալու նյութական, բարոյական, հասարակական և պետական բոլոր պայմանները։ Մեր գրական լեզուն զարձավ պետական լեզու ու այլևս որևէ վտանգ նրա գոյությանը, որևէ ճնշում մեր կուլտուրայի վրա, որևէ խոչընդոտ մեր զարգացման համար գոյություն չունեը և լինել չէր կարող։ Հասկանալի է, որ սովետական հասարակարգը շահագրգռված պետք է լիներ մեր լեզվի է՛լ ավելի զարգացման մեջ ու այդ զարգացման համար պետք է ստեղծեր հնարավորություններ ու միջոցներ։ Այդ պայմաններում ահա եկավ հին ուղղագրության բոլոր թերությունները, նրանք ավելի ակնհայտ դարձան երբևէ մեր լեզվի զարգացման խանգարիչ մոմենտներ։ Հայերին գրական լեզուն, որ սրվին զարձել էր պետական լեզու, պետք է զարգանար իր լայնությամբ և խորությամբ։ Մի կողմից նա պետք է իր ներսում զարգանար, բարձրանար, կուլտուրականանար երբևէ լեզու, մյուս կողմից նա, **իբրև ժողովրդական լեզու**, պետք է զանազան մասսայի անհրանությունն, և այդ պետք է կատարվեր շատ արագ տեմպով, որովհետև սոցիալիզմի կառուցումը մեր երկրում պահանջում էր գրագետ զարձնել մասսաներին։ Ահա այս պայմաններում հին ուղղագրությունը շատ մեծ խոչընդոտներ էր ստեղծում. այդ ուղղագրությունը սովորելու համար պետք էր տասնյակ տարի

A 1991

պատվել։ Օրինակ՝ մեկնույն o ձայնավորի համար կային երկու գիր՝ o և ո։ Սակայն ամեն դեպքում էլ հստակ կանոններ չկային և չէր կարելի լսմանալ, թե ո՛ր դեպքում պետք է գրել o և ո՛ր դեպքում՝ ո։ Օրինակ՝ աՏոր բառը գրվում էր o-ով, իսկ գրոՏ բառը գրվում էր ո-ով։ Երկու դեպքում էլ արտասանությունը միատեսակ էր, բայց գրությունը տարբեր։ Անսխալ գրելու համար անհրաժեշտ էր հարյուրավոր բառեր անգիր անել. դա մի անտանելի աշխատանք էր, որ իզուր հոգնեց էր խլում մարդուց։

Նույնն էր նաև ե-ի և է-ի խնդիրը։ Բառամիջում լսում էր է, բայց գրվում էր մի դեպքում է, մյուս դեպքում ե, օրինակ՝ տէր, աէր, մեր, ձեր և այլն։ Նույնպես և բառասկզբին արտասանվում էր ի, բայց մերթ գրվում էր յ, մերթ գրվում էր ի. օրինակ՝ Յակոբ, Հայրապետ։ Այսպես էր նաև բառավերջում, մերթ գրվում էր յ, մերթ չէր գրվում, բայց երկու դեպքում էլ չէր արտասանվում, օրինակ՝ ցղայ, աա, դա, Ցա. նույնը կարելի է ասել վ, ւ գրերի և ձայնավորից առաջ ընկած ու գրի մասին, որոնք արտասանվում էին վ, բայց գրվում էին տարբեր (Ցաւ, կով, աւուր և այլն)։

Այս բոլորը պատմականորեն կարելի էր հիմնավորել, բայց արտասանությամբ հիմնավորելն անհնարին էր, ուստի պետք էր երկար չանգ թափել սովորելու համար, իսկ այդ բանը խոչընդոտ էր հանդիսանում մեր լեզվի զարգանալուն և ընդարձակվելուն։ Ահա այդ պատճառով էլ Սովետական իշխանությունը, որ շահագրգռված էր հայերեն լեզվի զարգացման և ընդարձակման հետաքրքրվելով, 1922 թ. ապրիլի 4-ի օրենքով կատարեց **ուղղագրական ռեֆորմ**։ Ըստ այդ ռեֆորմի ձայնավորների ուղղագրությունը որոշվում էր ըստ արտասանության։ Ստեղծվեցին ուղղագրական հետևյալ կանոնները.

1. o լսվելիս ամեն տեղ գրել ո.
2. է լսվելիս ամեն տեղ գրել ե.
3. բառասկզբին ո լսվելիս գրել ոչ թե ո, այլ վո.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

4. բառասկզբին և լսվելիս ամեն տեղ գրել ոչ թե և, այլ յե.

5. վ լսվելիս ամեն տեղ գրել վ և ոչ երբեք մերթ ե, մերթ ու, մերթ վ.

6. բառավերջի չարտասանվող յ-ն ամենուրեք դուրս գցել.

7. ձայնավորից հետո լսվող յ-ն ամեն դեպքում գրել։

Այս և մի քանի այլ կանոններ խիստ հեշտացրին ուղղագրությունը և վերացրին բոլոր դժվարությունները։ Այդ, իհարկե, շատ մեծ առաջադիմություն էր մեր լեզվական կուլտուրայի գործում։

Ճիշտ է, որ մեր ուղղագրության հիմնական դժվարություններից բազմաձայնները ուղղագրությունն էր և դա մնաց (**մարթ** արտասանվում է, **մարդ** գրվում, **կարթ** արտասանվում է, **կարգ** գրվում), բայց ուղղագրության գործն զգալի չափով հեշտացավ։ Սակայն գրական շատ կողմերի հետ միասին ուղղագրական ռեֆորմն ուներ մի քանի մանր թերություններ, որ առաջ եկան որոշ ծայրահեղություններից, որ անխուսափելի էր, եթե նկատի ունենանք ժամանակն ու պայմանները։ Այդ թերություններից արժե հիշատակել.

1. Այբուբենի կարգը խախտվեց և ըստ նոր ուղղագրության ստեղծվեց հետևյալ այբուբենը. ա, բ, գ, դ, ե, զ, ը, թ, ժ, ի, լ, խ, ծ, կ, հ, ձ, ղ, ճ, մ, յ, ն, շ, ո, չ, պ, ջ, ռ, ս, վ, տ, ր, ց, փ, ք, ֆ։

2. Այբուբենից դուրս ընկան օ և է գրերը. բառապատկերները, դրա հետևանքով, խիստ փոփոխվեցին և ստեղծվեց մեր հասարակության համար մի տեսակ կտրվածություն մեր գրական կուլտուրայում։ Ժամանակագրությունից։ Մյուս կողմից բառասկզբի ո և ե երկհնչյունների համապատասխանող գրերը, գրվելով երկու գրերով (**վո, յե**), ոտնահաման օրենքին հակառակ քայլ հանդիսացան, դրան ավելացավ նաև յ-ի ավելորդ առատությունը, և այդ ամենն ընդհանուր առմամբ որոշ չափ հասցրին և անհարմարություն ստեղծեցին մեր գրավոր կուլտուրայի համար։

Ուստի անհրաժեշտություն զգացվեց վերացնելու այդ մասնակի թերություններըը։ Այդ պայմանով էլ 1940 թվի օգոստոսի 22-ին կատարվեց մասնակի բարեփոխություն, որի էությունը հետևյալն է.

1. Ո լավելիս բառասկզբին գրել ո, իսկ մյուս բոլոր տեղերում ո և ամենուրեք կարդալ օ. օրինակ՝ **or, օգուս, բոլոր, մոլոր** և այլն։

Բացառություն են կազմում **ով** և **ովքեր** բառերը, որոնք թեև ո հնչյունով են արտասանվում, բայց գրվում են ո գրով, որովհետև այդ բառերի արմատն է **ո**։

2. Բառասկզբին գրել **ո**, եթե լսվում է **վո**, օրինակ՝ **որ, որդի, ոգի, որոշ** և այլն։

3. **Վո** գրել միայն օտարազգի և ռուսերեն նոր փոխառնված հատուկ և հասարակ անուններըի սկզբին. օրինակ՝ **վոլգա, վոլտեր, վոլտ** և այլն։

4. Է լսելիս բառասկզբին գրել է, իսկ մյուս բոլոր տեղերում ե և կարդալ է, օրինակ՝ **էական, էգ, էպոխա, գեղեցիկ, մեկենաս** և այլն։

5. Բառասկզբին գրել **ե**, եթե լսվում է **յե**. օրինակ՝ **եռ, երեք, երեր, Եղիազար** և այլն։

Բարդությանը համ ածանցման ժամանակ բառերի կամ արմատների ուղղագրությունը չփոփոխել. ուստի **է**-ով կամ **օ**-ով սկսվող արմատները, եթե նրանք երբև արմատ գիտակցվում են, բառամիջում պահպանում են իրենց սկզբի **օ**-ն և **է**-ն. օրինակ. **որ-այսօր, օգուս-անօգուս-հօգուս, էջ-վայրէջք, է-մանել, որ-ակ, ուրվէ, ովվէ** և այլն։ Նույն օրենքով էլ՝ **եռ-ինքնաեռ**։

6. Ժամանակ բայերի համար սահմանվեց հետևյալ ուղղագրությունը։

Ներկա ժամանակը գրել հետևյալ կերպ. **եմ, ես, է, ենք, եք, են**, այսինքն՝ բոլոր ձևերն սկսել **ե**-ով, բացի եզակի երրորդ դեմքից, որ պիտի գրվի **է**, քանի որ դա ինքը մի առանձին

արմատ է, որից ածանցվում են **հակաց, հօրքյուց, հնձաբանուքյուց, մաճառէ** և նման բառերը։

Անցյալ ժամանակը գրվել հետևյալ կերպ. **էի, էիր, էր, էինք, էիք, էին**։

7. Ց ձայնակապի օրենքը ձևակերպվեց այսպես.

Հայերեն բոլոր բառերում յ ձայնակապը գրվել միայն ա և ո գրերից հետո. օրինակ՝ Մարդոյն, տղայն, կայարան, գրվել, տեսնվել, կատարածուվ և այլն։

Այսպիսով 1940 թվի օգոստոսի 22-ի մամնակի բարեփոխությամբ վերականգնվեցին բառասկզբին օ և է գրերը, ո և ի գրերն ստացան իրենց նախկին արտասանությունը և յ-երի անհրաժեշտ գործածությունը որոշ չափով կրճատվեց։ Սահմանվեց նոր այբուբենը, որը հիմնականում նման եղավ հնին.

ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ, ժ, ի, լ, խ, ծ, կ, հ, ձ, ղ, ճ, մ, յ, ն, շ, ո, չ, պ, ջ, ռ, ս, վ, տ, ր, ց, ու, փ, ք, և, օ, ֆ։

Այբուբենից դուրս մնաց ւ գիրը, բայց նա էլ պահպանվեց ու գրի մեջ, որ բռնեց նրա տեղը այբբենական շարքում։ Այսպես ամբողջացվեց և ավարտվեց մեր ուղղագրական ռեֆորմի գործը, և մենք այժմ ունենք կուլտուրական ժառանգության հետ սերտորեն կապված, բայց համեմատաբար շատ հեշտ ուղղագրություն։ Այդ նոր ուղղագրությամբ մեր լեզուն սովետական կարգերում զարգանալու բոլոր հնարավորություններն ունի և կզարգանա։

ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ա) ՁԱՅՆԱՎՈՐՆԵՐԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Օ և Ո

1. **Ո** լսվելիս միայն բառասկզբին գրել **օ**, իսկ բառամիջում և բառավերջում գրել **ո** և կարդալ **օ**։ Օրինակ՝ **օր, օրենք, օղ, օձ, օգուտ** և այլն, բայց՝ **բոլոր, բոսոր, հաս, հոր, Մարտ, կարտ** և այլն։

Ոչ և **ոմիներ** բառերը կազմում են բացառություն. այդ բառերում թեև լսվում է սկզբին **օ**, բայց գրվում է **ո**։

2. Երբ **օ**-ով սկսվող բառը բարդվում է, նրա սկզբի **օ**-ն բառամիջում պահպանվում է։ Օրինակ՝ **որ,-այսօր, օդ-անօդ, օրենք-անօրենք, անօրենք** և այլն։ Այդ բոլոր բառերի մեջ գրվում է **օ**, որովհետև բարդությունը կազմող բառերից երկրորդները **օ**-ով սկսվող բառեր են։

3. **Ո** լսվելիս բառասկզբին գրել **ո** և կարդալ **վո**։ Բառամիջում լսվող **վո**-ն գրել երկու տառով՝ **վո**։ Օրինակ՝ **որ, որդի, որկոր, ոսո** և այլն, բայց՝ **պինվոր, բանվոր, հեռավոր** և այլն։

4. **Ո** գրով սկսվող բառը բառամիջում ուղղագրությունը պահպանում է նույնությամբ։ Օրինակ՝ **որոշ-անորոշ, որդի-քնորդի, որակ-անորակ-բարձրորակ** և այլն։

5. Օտարազգի և առանձին նոր փոխառնված հատուկ կամ հոտարակ անունները գրել **վո**։ Օրինակ՝ **վոլտեր, վոլգա, վոլտա** և այլն։ Բառարարդության մեջ այդ բառերի ուղղագրությունը պահպանվում է նույնությամբ։ Օրինակ՝ **վոլգա-մերձվոլգյան**։

Է և Ե

1. Է լսվելիս բառասկզբին գրել **է**, իսկ բառամիջում և վերջում գրել **ե** և կարդալ **է**։ Օրինակ՝ **էլի, էություն, էպոխա,**

էդուց, էջ և այլն, բայց՝ բերել, գեղեցիկ, ասել, քեր, եթե, երբևիցե, որևիցե և այլն։

2. է-ով սկսվող բառերը բարդության մեջ պահպանում են իրենց գրությունը։ Օրինակ՝ էակաե-անէական, էջ-վայրէջք, մանրէ, երբևէ, որևէ և այլն։

3. ե լավելիս բառասկզբին գրել ե և կարդալ յե։ Օրինակ՝ եղեռն, երեկո, եթե, երբեք, երբեմն և այլն։

4. Բառամիջում բարդության կամ ածանցման ժամանակ ե գրով սկսվող բառերը պահպանում են իրենց ուղղագրությունը։ Օրինակ՝ եզր-անեզր-ծովեզր, երկու-տասներկու-քսաներկու, երեք-տասներեք, եռ-լինքնաեռ և այլն։

5. Բառամիջում և վերջում, ինչպես և առանձին, եվ կամ յեվ կապակցությունը գրել և. օրինակ՝ տերև, նաև, տեսական, ես և դու և այլն։ վ-ով սկսվող բառերի ուղղագրությունը բարդության մեջ պահպանել. օրինակ՝ հոգեվարք։

Ը

1. Բառասկզբում և բառավերջում ը ձայնավորը գրվում է, երբ արտասանվում է. օրինակ՝ ընկեր, ընդունել, ընտրել, ընծա և այլն. գիրքը, լուսիկը, բակը, Գրիգորը, դպրոցը և այլն։

2. Բառասկզբում սկ, սպ, ստ, սբ, սփ, սթ, շկ, շպ, շտ, զբ, զգ կապակցություններից առաջ, թեև արտասանվում է մի ը, բայց չի գրվում. օրինակ՝ սկսել, սկիզբ, սպիտակ, ստեղծել, ստուգել, սբանչացնել, սիրուհի, սթափվել, շկոլա, շպարել, շտապել, զբոսնել, զգալ և այլն։

Ըստ նախկինը կազմում է բացառություն։

3. Բառավերջի ը ձայնավորը վոխվում է ն բաղաձայնի, երբ հաջորդ բառն սկսվում է ձայնավորով կամ սկ, սպ, ստ, սթ, սբ, սփ, շկ, շտ, շպ, զբ և զգ կապակցություններով. օրի-

նակ՝ **Աւտակերթը կարդում է։ Պիոներն աշխատում է։ Կոլտնտեսականն աշխատում է։**

Նույնն է և՝

Բանվորը դնկավարում է մեքենան։ Աւտակերթը մտնում է դասարան։

Բայց՝

Բանվորն գբոսնում է։ Աւտակերթն սպասում է ուսուցչին և այլն։

Այս կանոնը, սակայն, ավելի բարեհնչյունության արժեք ունի, քան ուղղագրական, ուստի կարելի է թէ ը գրել և թէ ն։

4. Բառամիջում սովորաբար ը ձայնավորը թեև լսվում է, բայց չի գրվում. Օրինակ՝ **Մկրտիչ, պրպտում, բաղդր, ծաներ, գլուխ։**

Նախածանցավոր և բարդ բառերի մեջ ը ձայնավորը գրվում է, եթե ածանցավոր բառը կամ բարդվող բառերից վերջինն սկսվում է ը ձայնավորով. օրինակ՝ **ընթաց-նախընթաց, ընդունակ-անընդունակ, ընկեր-դասընկեր, ընտիր-հատընտիր, ըստ-օրըստօրե, ընդ-խոչընդոտ և այլն։**

5. Տողադարձի ժամանակ թէ միացող վանկերից վերջինն և թէ մյուս տողն անցնող վանկերից առաջինի մեջ արտասանվող ը ձայնավորը գրվում է. օրինակ. Մը-կըտիչ, Մկը-տիչ, կոլտն-տեսական, ծա-նրը և այլն։

բ) ԻՆ, ՑԱ, ՈՒՅ ԵՐԿՀՆԶՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՒՂՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Իա երկհնչյունը շփոթվում է յա երկհնչյունի հետ, ուստի պետք է հիշել հետևյալ կանոնները.

1. Հայերեն կամ հայացված բառերի նախամահերի մեջ **իա** *կապակցությունը գրվում է՝ հիքիաթ, դասախարակ, Սուքիաս, Մարիամ, օվկիան, կրիա, ծիածան և նրանց բառերի մեջ։*

2. **Իա** *գրվում է ձի, քի, լի, հի, մի, դի բառամասե-*

նկել և ացի կամ ի վերջավորություն ունեցող բառերի բարդության և ածանցման ժամանակ. օրինակ՝ ձիավոր, քիամի լիառատ, հիանալ, միակ, դյուցազնական, արդիական, արդիականալ և այլն։

3. ա դրվում է եվրոպական և այլ լեզուներից փոխառնված բառերում կամ երկբնների հաստուկ անուններում. օրինակ՝ պրոլետարիատ, սոցիալիզմ, մատերիալ, ատոցիացիա, քիմիա, Անգլիա, Գերմանիա, Ֆրանսիա և այլն։

4. Մարդկանց հատուկ անուններին (անձնանուններին) վերջում դրվում է յա. օրինակ. Օքելյա, Վլադիկյա, Ամալյա, Վիկտորյա, Լուսյա, Մանյա և այլն։

Ծանոթ. I.—Անձնանուններին շեշտված վերջնավանկ իա-ն դրվում է իա. օրինակ՝ Լի՛ա, Մարի՛ա և այլն։

Ծանոթ. II.—Մի քանի պատմական անձնանուններում պահպանվում է իա վերջավորությունը. օրինակ՝ Զաքարիա, Անանիա, Եղիա։

5. Մնացած դեպքերում հայերեն բառերի մեջ յա լինելու դրվում է յա. օրինակ՝ Անոյակ, մատյան, պաշտոնյա, ոսկյա, փոխյա և այլն։

6. Ձայներկինչյունը բառաբմաններին ածանցվելու և բարդվելու ժամանակ ավելորթաբար վերածվում է պարզ ու. ձայնավորի. օրինակ՝ ծուլ-ծուլանալ, քուչ-քուչակռիվ-քուչակռիվություն, բուքրուբալիա, առուչ-առուչում-առուչառու և այլն։ Դույն բառը չի ենթարկվում այս օրենքին (դույն-դույնություն)։

Անհնականն բարդության դեպքում յ-ն պահպանվում է. օրինակ՝ քուչավություն։

գ) Ց ՁԱՅՆԱՎՈՐԸ

1. Հայերեն բոլոր բառերում, երբ կից ձայնավորների մեջ յ է լսվում, այդ յ-ն դրվում է միայն ա և ո ձայնավորներից

հետո. օրինակ՝ հայաբան, հայեցողություն, հայկն, հայուն, Մայոյի, Նարոյի, նոյեմբեր և այլն։

Այդ յ-ն կոչվում է ձայնավանական։

2 ննա, ատս, ոռս. երկձայնավորները, որոնք արտասանվում են առանց յ-ի և գրության մեջ յ չեն ունենում, պատահում են ևրոպական բառերում. օրինակ՝ բռա, կակաո, կլոուճ և այլն։

դ) ՕԺԱՆԴԱԿ ԲԱՑԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Օժանդակ բայի նեբկայի ձևերն սկսվում են ե-ով, բայի եզակի երրորդ դեմքից, որ կլինի է. եմ, ես, է, ենք, եք ենւ։

2. Օժանդակ բայի անցյալի ձևերը ենթարկվում են ընդունված կանոնին, այսինքն, սկսվում են է-ով. էի, էիր, էր, էինք, էիք, էին։

3. Բարդության կամ ածանցման դեպքում օժանդակ բայերի ուղղագրությունը պահպանվում է նույնությամբ. օրինակ՝ էի-չէի, էր-չէր, եմ-չեմ, ես-չես, է-չէ։

Ծանոթ.—Բոլոր բայական ժամանակների վերջավորությունները դիտվում են իբրև բայական վերջավորություն և դրվում են բառամիջի ե-ով. օրինակ.

գրեմ, գրես, գրի և այլն.
գրեի, գրեիր, գրեր։

ե) ԲԱՂԱՁԱՅՆՆԵՐԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ա) Հ

Հ բաղաձայնը մի շարք բառերում ր-ից հետո չի արտասանվում կամ շատ քիչ է արտասանվում.

դրվում է	արտասանվում է
ախարհ	**ախար**
խարհուրդ	**խորուրդ**

ցիրի	**ցիր**
արհամարհել	**արհամարել**
ձանձապարհ	**ձանձապար**
խոնարհ	**խոնար**
ցնորհիվ	**ցնորվ**
ժպիրի	**ժպիր**

b) Ջ և Չ

1. Ր *բաղաձայնից հետո անհնչյունափոխ բառարմատներում լսվում և գրվում է* չ՝ **դարչին, չարչի, փարչ** *բառերում:*

2. Ր *բաղաձայնից հետո մյուս բոլոր անհնչյունափոխ բառարմատներում, եթե լսվում է* չ, *գրվում է* ջ. *օրինակ՝* **ասիրջ** *(ամուլ, անպտուղ),* **որջ** *(գազանի բույն),* **անուրջ, արջ, արջառ, արջառուկ, բադարջ, լուրջ, խարջ, օրջմոլիկ, բրջել, հորջորջել, մրջյուն, երջանիկ, ծուրջ, վերջ** և *այլն:*

3. Ղ *բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է* չ *միայն գեղչել բառի մեջ:*

4. Ղ *բաղաձայնից հետո, եթե լսվում է* չ, *գրվում է* ջ *հնչյունափոխության չենթարկված բոլոր բառարմատներում. օրինակ՝* **աղջամուղջ, այծեղջյուր, աղջիկ, առուղջ, գաղջ, զղջալ, նղջյուր, չղջիկ, ողջույն, գնդջուկ, ծնդջ, ոլջ, ոլջախոհ** և *այլն:*

c) Ջ և Ց

1. Ր *բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է* ց *հնչյունափոխության չենթարկված հետևյալ բառարմատներում.* **պախուրց** *(սանձ),* **արցունք, ապաքարց** *[այս նշանը (՚)],* **հարց, մրցել, տրցակ, ուրց:**

2. Ր *բաղաձայնից հետո, եթե լսվում է* ց, *գրվում է* ձ *մյուս բոլոր անհնչյունափոխ բառարմատներում. օրինակ՝* **արվարձան** *(մոտակայք),* **աճվեհադարձ, աճխատավարձ,**

արձագանգ, արձակ, արձակուրդ, արձան, արձանագրել, բարձ, բարձել, բարձր, բարձրաբերձ, բացարձակ, դարձ, դարձվածք, դարձյալ, դերձակ, դերձան, դիմադարձություն, ընդարձակ, իրադարձություն, խուրձ, համարձակ, հանդերձ, հանդերձարան, հանդերձյալ, հերարձակ, հերձված, հորանգիք, ձորձ (*լաթ, հագուստ*), մանկաբարձ, մերձավոր, հեղարձ, օրավարձ, ոսկեձարձակ, որձ, որձոսքար, վարձակալ, վարձ, փորձ, փորձանգիք, փորձառու և այլն։

3. Ղ, *բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է* ց *հետևյալ բառերում*. բաղց, բաղցր, բաղցու, բաղցկեղ (*ռաակ կոչվող հիվանդությունը*)։

4. Ղ, *բաղաձայնից հետո, երբ լսվում է* ց, *գրվում է* ձ *բոլոր անհնչյունափոխ բառաբմամանեբում*. *օրինակ՝* մեղամաղձոտ, ատաղձ, գուղձ (*հողի կոշտ*), դաղձ, դեղձանիկ, դեղձ, բղձալ, իղձ, մաղձ, մղձավանջ, ծնչահեղձ, ջրահեղձ, փղձկալ, հեղձամաղձուկ (*խեղդող, չունչ կտրող*), բաղձանգիք, զեղձ և այլն։

d) Դ և թ

1. Ի *բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է* թ *հետևյալ անհնչյունափոխ բառաբմամանեբում*. արթուն, հարթ (*տափակ*), խարթ (*անհարազատ*), բարթել, հարթ (*կռվի ձագ*), մարթել, շաղարթ, շուրթ, սաղարթ, կիրթ, կարթ, բերթ, հերթ, մերթ, երթ, շարթել (*դուրս կորզել*), պարթև, որթ (*վազ*), բերթիկ, զվարթ, յուրթ (*երկնագույն*), երբմնջալ, խարիճ, փարթամ, ձյորթի, փիլիերթ։

2. Ի *բաղաձայնից հետո մյուս բոլոր անհնչյունափոխ բառաբմամանեբում, եթե լսվում է* թ, *գրվում է* դ. *օրինակ՝* մարդ, բարդ, վարդ, բերդ, յարդ, զարդ, երդում, կարդալ, ցյարդ, երդ (*երգիկ*), երդակից և այլն։

3. Ե բաղաձայնից հետո լսվում է **բ**, բայց գրվում է **դ** հետևյալ բառերում. **կենդանի, աճդահ, խնդիր**։

Այդպես է նաև **ընդ** նախածանցով կազմված բառերի մեջ, օրինակ՝ **ընդհանուր, ընդունել, ընդօրինակել** և այլն։

Մյուս բոլոր բառերի մեջ գրվում է **բ**, օրինակ՝ **կանքեղ, ընթրիք, ընթերցանություն** և այլն։

4. Ձայնավորից հետո լսվում է **բ**, բայց գրվում է **դ** մի քանի բառերի մեջ. օրինակ՝ **օդ, վաճառդ, Ադամ, Թադեվոս, դադար**։

Մյուս բոլոր բառերի մեջ գրվում է **բ**, ինչպես՝ **թաթ, թութ, բութ** և այլն։

ե) Բ և Փ

1. Ր բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է **փ** հետևյալ անհնչյունափոխ բառարմատներում կամ երբև արմատ դիտակցվող բառերում. **արփի** (արև), **երփն** (—երանգ), **թարփ, տարփանք, փրփուր**։

2. Ր բաղաձայնից հետո մյուս բոլոր անհնչյունափոխ բառարմատներում և դրանցով բարդված բառերում, եթե լսվում է **փ**, գրվում է **բ**. օրինակ՝ **արբանյակ, արբեցողություն, արբանք, արյունաբուղ, բոբր, բորբոսնել, բարբոխ, դարբին, լիբր, որբ, հարբել, հարբուխ, ձերբակալել, երբ, երբեմն, երբեք, երեսարբիչ, ներքան** (ոսքի տակի կողմը), **ներքոյ, ցուրբ, ցրբություն, ուրբաթ** և այլն։

3. Ղ բաղաձայնից հետո լսվում և գրվում է **փ** հետևյալ բառերում. **հղփացնել, փաղփաղել, շաղփաղփել**։

4. Ղ բաղաձայնից հետո անհնչյունափոխ բառարմատներում և դրանցով բարդված բառերում, եթե լսվում է **փ**, գրվում է **բ**. օրինակ՝ **աղբ, աղբյուր** (արտասանվում է **ախպյուր**), **աղբյուս, բողբոջ, եղբայր** (արտասանվում է՝ **եխպայր**), **ողբ, ողբերգություն** և այլն։

f) Ֆ և Բ

1. Ֆ բաղաձայնից հետո գրվում և արտասանվում է բ հետևյալ արմատներում և որպես արմատ վերակցվող բառերում. արբա, կերբ, հերբել, ցնորբ—(ուսա,—ին,—և), բուրբ, երբիջ, երբրել, սարբ, բուրբ։

2. Ֆ բաղաձայնից հետո, եթե լսվում է բ, գրվում է վ մյուս բոլոր անհնչյունափոխ բառարմատներում. օրինակ՝ **բարգման, Վարգիս, պարզև, նրգ, կարգ, արգելբ և այլն։**

Անձնանուններն վերջնավանգում գրվում են վեց. օրինակ՝ Բալգին, Վազգեն և այլն։

Երկշարք բաղաձայններից ռ և ր, ղ և խ ղարյերի վերաբերյալ նույնպես կան օրենաչափություններ։

g) Ղ և Խ

1. *Անհնչյունափոխ բառարմատներում և դրանցով բարդված բառերում բաղաձայնից առաջ լսվում և գրվում է խ հետևյալ բառերում.* **ախտ** *(ցավ, հիվանդություն),* **վախճան, վիճակ, ապուխտ, բախտ, գերեզման, երախտիք, ժխտել, պահպանել, տախտակ, ոխտ, բոխտ, պխտար, ճախճանճ, բուխտ, բուխտ, դրախտ, լախտ, խոխտ, դժոխք և դուխտ** *վերջավորվող հասուկ անուններում. օրինակ՝ Հայկանուշիկ, Մասրովպետխան, Սանդուխտ։*

2. *Մնացած բոլոր դեպքերում անհնչյունափոխ բառարմատներում և դրանցով բարդված բառերում բաղաձայնից առաջ, եթե լսվում է խ, գրվում է ղ. օրինակ՝* **աղբ, աղջ** *(կնոջ),* **աղխաս, բուղբ, մաղթել, աղբյուր, գաղթել, չղջիկ, խեղդել, ուղտ, ողբ, մաղձ, դաղձ, ողջ, ճեղք, դեղձ** *և այլն։*

h) Ռ և Ր

1. Անհնչյունափոխ բառարմատներում **ճ**-ից առաջ լսվում և գրվում է միշտ **ռ**. օրինակ՝ **դառճալ, բառճալ, խառճել, գառճուկ, դռճակ, ճռճակ, ռառճուբյուն, ձեռճարկ, փրռճներ, բռճկել, եղևռճագործ** (հանցագործ), **մեռճկել** և այլն։

2. Մյուս բաղաձայններից առաջ **ռ** գրվում է միայն հնուհյալ բառերի մեջ. **ուռկան, ուռճաճար, հուռթի, խռպոտ, առվույտ, կառչել** (կպչել), **կռթճել** (հնձվել), **կռվան, մաթռվակ** (գինի ավող)։

3. Մյուս բոլոր բաղաձայններից առաջ անհնչյունափոխ բառարմատներում, եթե լսվում է **ռ**, պետք է գրել **ր**. օրինակ՝ **արծաթ, արծիվ, արտ, արծնել, մարդ, դարդ** և այլն։

4. **Ն**-ից առաջ **ր** կարող է գրվել միայն այն դեպքում, երբ բառարմատի հնչյունափոխության հետևանքով **ճ**-ի և **ր**-ի միջեև ձայնավորը դուրս է ընկնում.

գարուճ—գարճանային
արյուճ—արճատաղա
վերեճ—վերճատուճ և այլն։

5. **Ռ**-ն կարող է ընկնել բաղաձայնից առաջ, եթե բառարմատի հնչյունափոխության հետևանքով դրանց միջև ձայնավորը դուրս է ընկնում և նամ **ռ**-ով վերջավորվող բառն ածանցվում կամ բարդվում է.

առիթ—առթով
պառիկ—պառկել
կռիվ—կռվարար
վառ—(արմատն է՝ **վառ**)
կառ—(արմատն է՝ **կառ**)
առ—(արմատն է՝ **առ**) և այլն։

6. **Ռ**-ով վերջավորվող արմատի կրկնության կազմված՝ բարդ բառերի մեջ առաջին **ռ**-ն դառնում է **ր**.

բարբառ
բրդիռ
մրմռալ (մրմուռ պատճառել)
գրգիռ
մրմուռ և այլն։

7. Ձայնանմանությամբ կազմված բառերը գրվում են ռ-ով, եթե իմաստով ձայնանմանությունից չեն հեռացել.

մռմռալ (մռմռոց հանել)
հռհռալ
գռռգռռալ
դռդռալ և այլն։

k) Մ և Ն

1. Բոլոր շրթնային բաղաձայններից առաջ (բ, պ, փ) լրացվող անգային հնչյունը գրվում է մ. օրինակ՝ բամբակ, ամպ, ամփոփել և այլն։

2. ֆ, պ և փ բաղաձայններից առաջ ն կդրվի միայն ան նախածանցով կազմված բառերում. օրինակ՝

անպտուղ ան—պտուղ
անփույթ ան—փույթ
անբերրի ան—բերրի և այլն։

գ) ՕՏԱՐԱԶԳԻ ԵՎ ՌՈՒՍԵՐԵՆ ԲԱՌԵՐԻ ՏԱՌԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Օտարազգի և ռուսերեն բառերի սկզբում գրվում է ռ. օրինակ՝ ռևմիմ, ռեալիզմ, ռեակցիա, ռումբ, ռոմանտիզմ, Ռոստով, ռեցեպտ, ռեվոլուցիա, Ռուսաստան, Ռումինիա և այլն։

2. Նույն բառերի մեջտեղում գրվում է r, օրինակ՝ օպեր-

տուճիսս, պրոկեսար, սերիա, դիրեկցիա, Ցրաճոիա, բնորիա, օրինճեացիա և այլն։

3. Օտարազգի բառերի մեջ ո՝ դրվում է յ և ճ բազաձայններից առաջ, բացի ենեերճացիոճալ, Լոմբճեհրճ և Կարլ բառերից. օրինակ՝ Ռեյիճ, Ժուռճալ, Մառճ (դևս Ցրանսիա-յում)։

4. Օտար և ռուսերեն բառամիջի և վերջի կրկնակ rr դրվում է ռ. օրինակ՝ Ցառ, կաեառ, կոռնկե։

Ե և ի ձայնավորներից առաջ կրկնակ rr դրվում է r. օրի-նակ՝ տերիեոռիա։

Կրկնակ rr դրվում են հայերեն surr, մռրիկ, բերրի բառերի մեջ։

5. Ռուսերեն ля, лю և եվրոպական la, lu կապակցու-թյունները հայերենում դրվում են լա, լու. օրինակ ռեվոլու-ցիա, իլուստրացիա, ապեկուլացե և այլն։ Բացառություն՝ պլյուս, ճլյուս, հոքեյար, ճռոմպլյար, ճուպլյար։

6. «Օտարազգի* և ռուսերեն կրկնակ բազաձայնները առ-առաջարկել համապատասխան մեկ տառով. օրինակ՝ կոմուճիես, կոլեկտիվ, կլասիկ և այլն։

Երբ հայերենում կրկնակ տառի հնչումը պարզ լսվում է կամ երկար է արտասանվում, պահել կրկնակ բազաձայնները. օրինակ՝ մասսա, կասսա, վիլլա և այլն։

Ցանօրություն.—Բառավերջի կրկնակ բազաձայնները հայերեն տառադարձել մեկ տառով. օրինակ՝ Պարրյուս»։

7. «Օտարազգի բառերի x, ks, նույնը և ռուսերենում кс, տառադարձել հայերեն ք-ս ըստ ձայնի. օրինակ՝ Մարքս, էքս-կլուզիվ, տաքսի, բուքսիր։

---

* Ձակերաններով բերված կանոնները առնված են Տերմի-նաբանական Կոմիտեի որոշումներից։

Դաւճրութիւն.—*Բուն ռուսական բառերի* КС-*ը տառադարձել կս-ով, օրինակ՝* **Վիտակով**:

8. «Օտարազգի և ռուսական О-ն բառասկզբում տառադարձել *օ-ով, իսկ բառամիջում և բառավերջում ո-ով. օրինակ՝* **Օակար, բոլճեվիկ**:

բ) Կրկնակ օ-ն (оо) տառադարձել ո-ով (оо) բառամիջում, երբ այդ արտասանութիւնը պահւում է. օրինակ՝ **կոոպերացիա**:

գ) Բառաեկզում օտարազգի VO-*ն և ռուսերէն* ВО-*ն հատուկ և հասարակ անունների մէջ տառադարձել վո-ով, օրինակ՝* **վոլտեր, վոլգա, վոռոշիլով, վոկալ, վոյեւոդա**:

9. «ա) *Բառավերջի ա-ն պահել հունա-լատինական վերջավորութիւն ունեցող բառերի մէջ և հնուց փոխառնւած բառերում. օրինակ՝* **ճիզիկա, դիալեկտիկա, պրակտիկա.**

բ) բառավերջում ա-ն պահել նաև այն բառերում, որոնց ձևն այդ ունի. օրինակ՝ **բնոռհա, դիլիմա**:

Դաւճրութիւն.—*ա) Պահել առանց բառավերջի ա-ի այն ձևերը, որոնք այդպես մտաւոյակտուալ են, օրինակ՝* **պրոբլեմ, թեսեիմ և այլն**:

բ) Երբ հունական բառը վերջւում է լատիներէնով, որտեղ նա առաջել է ս, պահել բառավերջի ա-ն. օրինակ՝ **միռմա, սարկոմա և այլն**»:

10. *Օտարազգի* th-*ն տառադարձել թ-ով. օրինակ՝* **բնոռեմա, բատռոն, էպիթեկա, մաթեմատեկա, աեքրոլոգիա և այլն**»:

11. «*Անգլիական վերջի* on, son *վերջավորութիւնները հայերէն տառադարձել ոն, սոն և ոչ՝ քն, սքն. օրինակ՝* **Ճոնսոն, Վիլսոն, Ճայրոն**:

Է) ԲԱՌԱՐԲԴՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

1. *Երբ բարդվող բառերից երկրորդն սկսւում է ձայնաւորով, հողակտոց չի դրւում. օրինակ՝* **հաճրօգուտ** (հաճար *և*

օզուս), զուգբնթաց (զույգ և բնթաց), դյուրմբռնելի (դյուր և ըմբռնելի):

2. Իրև բացառություն ա հոդակապը դրվում է աւիեն բառից հետո, երբ բաղկող բառերից երկրորդն սկսվում է ձայնավոր հնչյունով. օրինակ՝ ամենաազնիվ, ամենաբնեակ, ամենաերեսիկ և այլն:

3. Հաճախ, երբ առաջին բառը վերջանում է ի ձայնավորով, այս ի ձայնավորը, միանալով ա հոդակապի հետ, դառնում է ե. օրինակ՝ տոգի-ա-ւարը=տոգիւարը, բարի-ա-կամ=բարեկամ և այլն:

4. Նմանողության կարգով, բայց սխալ կազմությամբ այժմ ընդունված է ե-ով բարդել այնպիսի բառեր, որոնց վերջին վանկ վանկն ունի ի ձայնավոր. օրինակ՝ հաւքի-ա-տար=հաւքեատար, ծաղկա-փունջ=ծաղկեփունջ և այլն:

5. Երբ առաջին բառն ունի ու վերջնահնչյուն, այդ ու ձայնավորը ա հոդակապի հետ տալիս է վա վանկը. օրինակ՝ չու-ա-ցուցակ=չվացուցակ, կաթու-ա-խաղ=կաթվախաղ և այլն:

6. Բայն ու իր հարադրություններ կամ հարադիր բայերը դրվում են առանձին. օրինակ՝ քայլ տալ, քարշ տալ, պերճ անել, վազել հասնել և այլն:

7. Հարադիր բարդությունները դրվում են միասին, եթե շեշտ առնում է միայն վերջին հարադիրը, դրվում են առանձին, եթե շեշտ առնում է յուրաքանչյուր հարադիրը. օրինակ՝ ա՛ի ու դոլ>աիուդո՛ղ, մին ու մար>մէնուա՛ր, ա՛ռ և տար>>առնվտու՛ր, ա՛ցի ու դա՛րձ,>ացուդա՛րձ, վո՛խ առ վո՛խ>փոխառփո՛խ և այլն:

Պետք է հիշել, որ հարադիր բարդությունները միասին դրվելիս վերածվում են կցական բարդություններին. օրինակ՝ ոգի և է=ոգիէ, որ և է=որէ, որ և իցե=որիցե և այլն:

8. Շաղկապ կամ միացնող բառ չունեցող հարադիր բար-

գումյուններըը միացած են լինում գծիկով. օրինակ՝ **գոռում-գոչում, երիվ-չորս, փուշ-փուշ, տեսակ-տեսակ** և այլն։

9. Եթե հապավումը կազմված է հատուկ անուն կազմող բառերի սկզբնամասերից, ապա հապավման առաջին տառն է լինում մեծատառ, իսկ եթե հապավումը կազմված է սկզբնատառներից, ապա ամբողջ հապավումն է գրվում մեծատառով. օրինակ՝ Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միությունը=ՍՍՀՄ, Ամերիկյան Միացյալ Նահանգները=ԱՄՆ և այլն։

10. Եթե հապավումը կազմված է հատաբաժ անուններից, ամբողջությամբ գրվում է փոքրատառով. օրինակ՝ բարձրագույն ուսումնական հիմնարկ=բուհ։

ը) ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Քանակական թվականներից երկանիշ թվերը (11, 12, 13 . . . . 25 . . . . 36 . . . 47 . . 58 . . . . 64 . . 79 . . 99) գրվում են միասին, իսկ ավելի բարձր թվերը՝ առանձին. օրինակ՝ **երեսունվեց, երեսունչորս, ութսունչորս, հարյուրհիսունվեց** և այլն։

Բայց՝ **երկու հարյուր, երեք հազար, հինգ միլիոն, տասը հազար հինգ հարյուր վաթսունմեկ**։

2. *Բառավերջում* **ը** *ունենում են միայն* **երեք** *և* **տասը** *բառերը, վեց, յոթ, ութ գրվում են առանց* **ը**-*ի*։

3. *Դասական թվականներից* **երկու, երեք** *և* **չորս** *բառերն ունենում են* **երորդ** *ածանցը, իսկ մյուս բոլորը՝* **երորդ** *ածանցը. օրինակ՝* **երկրորդ, երորդ, չորրորդ, հինգերորդ, տասներորդ, ութերորդ, հարյուրերորդ, երեսուներորդ, երեսուներեքերորդ, հարյուրերորդ** և այլն։ *Այսպես կանոնի հետևանքով* **երորդ** և **չորրորդ** *բառերն ունենում են երկու* **ր**։

4. *Կոտորակային թվի համարիչը գրվում է առանձին, իսկ հայտարարը՝ առանձին, օրինակ՝* **հինգ տասնորդական, երկու հարյուրերորդական, քառասուներեք հազարերորդական** և այլն։

ՄԵԾԱՏԱՌԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

«Մեծատառով են սկսվում՝

1. Անկախ նախադասությունը, օրինակ՝

Գյուղացի Հաճըոյի տունը կռիվ էր ընկել։

2. Ուրիշի ուղղակի խոսքը, երբ նա առնվում է չակերտների մեջ. օրինակ՝ Մեսրոպն ասաց.

«Պղուբ ժամանակ չպետք է կորցնել, պետք է սկսել պարապմունքը»։

3. Առանձնաորեն յուրաքանչյուր տողը. օրինակ՝

«Հե՛յ Ջան, հայրենիք, ինչքան սիրուն ես,
Սարերդ կորած երկնի մովի մեջ»։

4. Երկրորդ դեմքի դերանունը, որպես քաղաքավարության ձև. օրինակ՝

Սասցո Ջեր նամակը։

5. Գրքերի վերնագրերը. օրինակ՝

Նար-Դոսի «Մահը» վեպը։

6. Չակերտների մեջ առնված արտադրական, արտելային և այլ հասարակությունների անունները. օրինակ՝

«Դեպի կոմունա» արտել, «Արշալույս» կոլտնտեսություն և այլն։

7. Անձնանունները, հայրանունները և ազգանունները. օրինակ՝

Գևորգ, Համլիկ, Աշոտ Աբրամի Կարապետյան և այլն։

Ծանոթ.—1. Եթե անձնանունների հոդնակին գոյ է ածվում հասարակ լմաստով, սկսվում է փոքրատառով, օրինակ՝ Մենք այժմ սասկանովներ շատ ունենք։

Ծանոթ.—2. Եթե անձնանունների հոդնակին նշանա-

կում է տոմս, ընտանիք կամ ամուսնական զույգ, սկըսվում է մեծատառով. օրինակ՝ այսօր մեզ մոտ հյուր էին Հարությունյանները։ Սամվելը Մամիկոնյաններից էր։

8. Բոլոր հատուկ անուններըն. ըստ որում հատուկ անուն ևն կոչվում՝ մի առարկային տրվող անունը մյուսներից տարբերելու համար։ Հատուկ անուններ են՝ անձնանուններըն, կենդանիներին տրվող անուններըն, աշխարհագրական անուններըն, պետություններն, երկրներն, հնություններն, կազմակերպություններն, հաստատություններն ու հասարակական միավորումների անուններըն, նույնպես և հասարակական երևույթների անուններըն։

Դաշնր.—1. Եթե հատուկ անունը բաղադրյալ է, մեծատառով սկսվում է։

ա) Լրացական կապակցության յուրաքանչյուր բառը. օրինակ՝ Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միությունն, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետ, ՀՍՍՌ Լուսավորության Մինիստրություն, Երևանի Ժողովրդական Կրթության բաժին, Հայաստանի Կոմունիստական (բ) Պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտե, Սովետական Բանակի, Հայկենաքան Մեծ Պատերազմ, Երևանի Պետական Մանկավարժական Ինստիտուտ և այլն։

բ) Սկզբնատառերով գրվող հապավված բաղադրյալ հատուկ անունը. օրինակ՝ ՍՍՌՄ, ՀԿԳ, ԱՄՆ և այլն։

գ) Առաջին մասերով հապավված բաղադրյալ հատուկ անվան առաջին տառը. օրինակ՝ Երևանի Ժողկրթբաժին, Երևանի Պետհամալսարան և այլն։

Դաշնր.—2. Եթե բաղադրյալ հատուկ անվան լրացյալը աշխարհագրական հատուկ անուն է, մեծատառով սկսվում են լրացումները, իսկ լրացյալը սկսվում է փոքրատառով. օրինակ՝ Վերին Լիճ, Սև Ծով, Պարսից Ծոց, Մեծ կամ Խաղաղ օվկիանոս։

Դաշնր.—3. Եթե լրացյալը հատուկ անուն է, մեծա-

տառով սկսվում են և՛ լրացումը, և՛ լրացյալը. օրինակ՝ Մեծ Պարնի, Վարչն Աբուշաա, Նոր Սբաբկիր, Հին Հուսնասան և այլն։

Ծանոթ.—4. Հատուկ անուններից կազմված լեզվական արտահայտչական կապակցությունները սկսվում են փոքրատառով. օրինակ՝ աքլեհյան զաբշապաբ, զորքյան հանդուցյց, զամոկլյան սուբ և այլն։

9. Տարեթվով ցույց տվող տառերը. օրինակ՝ Հայոց Ռճձ թվականին։

10. Տառերով արտահայտված թվականները՝ Որբևնաց ի գիրք Բ., գլուխ Գ. և այլն։

Ծանոթ.— Գլխակարդության մեջ առորակաս թվականները գրել փոքրատառերով. օրինակ՝ Որբևնաց Բդ (երկրորդ գրքի չորրորդ գլուխ)։

ՀԱՅԿ. Լուսավորության Մինիստրության
առցքիր Տերմինաբանական Կոմիտեի

ՀԱՅԵՐԵՆԻ ԿԵՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ

«Մահմանել հայերենի կետադրության նշանների գործածության հետևյալ հիմնական նորմանները»

1. ՏՐՈՀՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Տրոհության նշաններն են վերջակետը (.), միջակետը (·), ստորակետը (,) և բութը (՝), որոնք գոյություն ունեն տարբեր, թե նախադասության մեջ և նախադասությունների միջև որտեղ ինչպիսի քերականական դադար պետք է տալ կամ հանգիստ առնել, և կամ որևէ կերպ բացատրության են ծառայում իմաստը։

1. **Վերջակետը** *դրվում է յուրաքանչյուր ավարտված նախադասության վերջում՝ արտահայտելով համեմատաբար մեծ դադար նախադասությունների միջև.*

Մթնեց։ Ծիրանին լուռ հառաչանքով
Մի քանի կոճղեր դրեց կրակին,
Նորից բարևեց իր երկրի կարգով
Ու բարի մաղթեց ջահել դռնապին։
(Հ. Թ.)

2. **Միջակետը** *դրվում է՝*

ա) Իրար հետ ընդհանուր մտքով կապված և սերտ ամբողջություն կազմող, բայց որոշ ինքնուրույնություն ունեցող հատվածներ նախադասությունների միջև։

Բոլոր դրծաբանների շշակները սուլեցին. կանդ առան գնացքները. կանդ առան նավերը. գլխահակ անշարժացան հետիոտները. խոնարհվեցին բոլոր գլուխները. քարացավ ամեն ինչ մեծ Լենինի վրա վերկման իջեցնելու պահին։

բ) Ուրիշի ուղղակի խոսքից առաջ, երբ վերջինս առնվում է չակերտների մեջ և սկսվում մեծատառով։

Կանչեց կիսամեռ սերունդը Ջրհեղ.

«Թուրքին, իմ քաջերի, փրկի ինձ մահից»։

գ) Այն նախադասության վերջում, որին հաջորդում է բացատրությունը։

Նրան տեսնելիս ես մի պահ զարմացա. սրդին վազուց լուրը էին ընդում, թե նա սպանված է։

Գրականություն ես շատ եմ սիրում. նա ինձ համար և՛ դպրոց է, և՛ համալսարան։

դ) Կրճատումով գրվող բառերից հետո։

Ընկ. Գրիգորյանը հայոց լեզվի ուսուցիչ է։

Պրոֆ. Աբրյանը դասախոսություն կարդաց։

3. Ստորակետը գրվում է՝

ա) Դիմավոր և երկրորդական նախադասությունների միջև։

Սուբենը ես քաշվեց, երբ Աբամին հանդիպեցինք։

Երբ Աբամին հանդիպեցինք, Սուբենը ես քաշվեց։

Սուբենը, երբ Աբամին հանդիպեցինք, ես քաշվեց։

բ) Համատարա նախադասություններն միջև, երբ սրանք չունեն համադասական շաղկապները կամ կապակցված են բայց, իսկ, սակայն շաղկապներով։

Իսկ երբ համատարա նախադասությունները կապակցված են և շաղկապով, բայց սունն ստորերը ենթականեր, և շաղկապից առաջ դրվում է ստորակետ։

Սուբենը գնաց տուն, Աբամը դիմեց թատրոն, իսկ հայրը մնաց տանը։

Սուբենը սիրեց, և Աբամը դո մնաց։

Գիրքը կարդացվում է հավճտակությամբ, և մարդ չի ուզում կտրվել նրանից։

գ) Նախադասության համատարա անդամների միջև, երբ սրանք չեն կապակցված «և» կամ «եւ» շաղկապով։

Սուբհնը դնեց մատիտ, թուղթ, քանոք և անդրաժեշտ գրքեր։

դ) Մինչանկյալ նախադասություններէ և մինչանկյալ բաժանելի առաջիկ ու ետևիկ։

Սովետական դպրոցը, ծնծաղելի է նույնիսկ համեմատելը, շատ է բարձր հին դպրոցից։

Այն, ինչպես չէ, հանդուրժում էր նրան։
Նրանք, այն, մեր ընկերներն էին։

ե) Կոչականների առաջիկ, երբ նրանք նախադասության վերջում են, ետևիկ, երբ նախադասության սկզբում են և առաջիկ ու ետևիկ, երբ նախադասության մեջն են։

Դու այսօր տունը կլինես, Սուբհն։
Ընկերներ, դասը սկսած է։
Դուք, ընկեր Վռամ, լռությ հը նախատում ինձ։
Լսիր, Սուբհն, դու այսօր տունը կլինես։

դ) Ձայնարկությունների առաջիկ, երբ նրանք վերջում են, ետևիկ, երբ նախադասության սկզբում են, առաջիկ ու ետևիկ, երբ նախադասության մեջ են։

Ի՜նչ տարտկալի մինոլոսություն էր, օ՜հ։
Ջան, իմ յարն է, ջանին մեռնեմ։
Հեյ վաչ, էն ինչ օրեր էին։
Ցուրտը տաքնալ, վահ տնաշենն։
Ջես թողնում, որ մի շունչ քաշեմ։

(Հ. Թ.)

է) Շեշտ ունեցող, կրկնվող քե՜... քե, ե՜... ե՜ շարկապներով սկսվող համատարած նախադասությունների և բազմակի անդամների մեջն։

Իմ հայրը ե՜ աշխատում է, ե՜ սովորում, ե՜ սովորեցնում։
Տետա քե Սուբհնն, քե Աբամին, քե մյուս աշակերտներին։

ը) Նատարաս մեկից ավելի որոշիչներից առաջ և հետո։

Մի ինչ որ ցուրտ բան, կլորիկ ու պասլիկ, հրացանի կոտրակի պես թրևակաց Սաքուլի գլխին։

թ) Նահապատ դերբայական կապակցության որոշիչից առաջ և հետո։

Վանինչհան ծննդուլդի անցքից հանեց հոր պարիկը, թաշի մեջ խնամքով փաթաթած, և տավ հորը։

4. Ճուրքը գրվում է՝

ա) Բացահայտյալի վրա, բացահայտիչից անջատելու համար, իսկ բացահայտիչը մյուս բառերից անջատվում է ստորակետով.

Նա բերավ իր հետ մի ոսկե ձկնիկ՝
Ձկանց արքայի դուստրը դեղեցիկ։

Ինժուռ երևաց ընկերը Վարդը՝ մեր դասարանի սովակը, և սկսեց իր երգը։

բ) Ուրիշի ուղղակի խոսքից առաջ, երբ դա մեկ կամ մի քանի բառ է և մեջ է բերվում առանց չակերտների։

Բոլորը մէաբերան կանչեցին՝ չենք գիջի։
Նա ասաց՝ այո, իսկ դու չլսեցիր։

գ) Նախադասության որևէ դեղչված անդամի կամ բառի փոխարեն։

Եղբայրս կոմկրիտական է, իսկ ես՝ պիոներ։
Ով լսանա՝ ուր ընկանք,
Բանի օրվա հյուր ընկանք,
Սերն ու սիրտն էլ երբ չկա՝
Կրակն ընկանք, գոռը ընկանք։
(Հ. Թ.)

դ) Ծավալված դերբայական լրացմամբ արտահայտված պատգամյ և նախադասության հիմնական մասի միջև։

Հրամանատարության այդ որոշումը լսելով՝ նա վեր ցատկեց ուրախությունից։

Աշակերտները դպրոց են գալիս՝ օրվա դասերը միշտ լավ պատրաստած։

ե) Նախադասության մեջ իրար հետ չկապվող, բայց իրար հաջորդող բառերի միջև՝ միմյանց չշփոթելու համար։

Կենտական՝ տարբական և միջնակարգ դպրոցների մասին հանած որոշումներն ընդունվեցին մեծ խանդավառությամբ։

Պարզեցի կյանքս՝ պարզ ու խնդալին հավիտենության։

ղ) Լացում չհանդիսացող թվարկություններից առաջ։

Իմ սիրած բանաճանճերն են՝

Թումանյան, Իսահակյան, Պուշկին։

է) Թվարկություններից առաջ, եթե թվարկվող բաղմակի անդամները սկսում են նոր տողից և համաբաշխված են։

Յուրաքանչյուր աշակերտ պարտավոր է՝

ա) Ջանասիրությամբ սովորել, կանոնավոր հաճախել դասերին, դպրոցի պարապմունքներից չուշանալ։

բ) Առանց առարկության կատարել դպրոցի դիրեկտորի և ուսուցիչների կարգադրություններ։

գ) Դպրոց գալ բոլոր անհրաժեշտ դասագրքերով և գրենական պիտույքներով և այլն։

ը) Թվարկություն ցույց տվող **նախ, ապա, հետո, առաջին, երկրորդ, երրորդ** և այլ բառերից հետո։

Մինասը նախ՝ դասերը պատրաստեց և ապա՝ ընկերների հետ խաղալու գնաց։

թ) Միևնական **այսինքն, այսպես, ինչպես, ինչպես նաև, որ է, որ են, օրինակ** բառերից հետո։

Գրաբարում մի քանի նախդիրներ դրվում են հայցականի հետ, ինչպես՝ ի, առ, մինչև և այլն։

ՕԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.—Այդ միևնական բառերից առաջ դրվում է ստորակետ։

2. ԱՌՈՂԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Առոգանության նշաններն են՝ շեշտը (՛), հարցական նշանը (՞) և բացագանչական նշանը (՜), որոնք դրվում են ձայնի ևևէջ-

նվերը կամ իմաստային առոգանությունը արտահայտելու համար։

1. **Շեշտը** դրվում է՝

ա) Կոչականի և հրամայականի վրա, իսկ եթե դրանք նախադաս լրացում ունեն, լրացման վրա։

Անիվ իմ, դարձիր։
Դարձիր, իմ անիվ։
Պրպտասրտները բոլոր երկիրների, միացեք։

բ) Անդեմ նախադասությունների հատկապես շեշտվող բառերի վրա։

Մահ գերմանական օկուպանտներին։
Առաջ, հանուն Հայրենիքի։
Առանց դադարի և հոգնությունն։

գ) Նախադասության այլ անդամների վրա, երբ հեղինակը ցանկանում է հատկապես ընդգծել տրամաբանական կամ իմաստային կարևորություն տալ համապատասխան բառին։

Գիրքը Սուրենին հանձնեցի։
Գիրքը Սուրենին հանձնեցի։

Տուր ինձ այն մարդը, որ էլ կրքերի գերին չլինի,
և ես սրտիս մեջ տեղ կտամ նրան, սրտիս սրտի մեջ, ինչպես այժմ ձեզ։ (Շեքսպիր «Համլետ»)։

2. **Հարցական ճոռոցը** դրվում է այն բառերի վրա, որոնցով հարցում է արտահայտվում։

Գիրքը Սուրենին հանձնեցիր։
Գիրքը Սուրենին հանձնեցիր։
Գիրքը Սուրենին հանձնեցիր։

3. **Բացագանչական ճոռոցը** դրվում է այն բառերի վրա, որոնք պետք է հատկապես զգացմունքով արտահայտվեն ու երկարացվեն։

Իմ սիրտ, արիաբար ականջում
Մի խոր ձեն է միշտ հնչում։

Անհուն, անքուն կարոտով
Իրեն մոտ է ինձ կանչում։ (Հ. Բ.)
Օ՛, ծանր հոգսերի խղճուկ զավակներ,
Որքա՛ն համբերող քաջ է ձեր հոգին։ (Ա. Ծ.)

3. ՐԱՑԱՀԱՅՏՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Բացահայտության նշաններն են չակերտները (« » կամ "..."), փակագծերը (( )), կախման կետերը (...), բազմակետը (.....), անջատման գծիկը (—), մէջքյան գծիկը (-), ենթամնան (-) և ապաթարցը (՛) որոնք գործածվում են նախադասության միտքը կամ բառերի հարաբերությունը պարզելու, բացահայտելու նպատակով։

1. Չակերտների մէջ են առնվում՝

ա) Ուրիշի ուղղակի խոսքը սկզբից և վերջից։

Կանչեց կեսամեռ սիրտնը ջրից։
«Բուլբուլ, քո բուլբուլ վրկի՛ւ ինձ մահից»։

բ) Հիմնարկությունների, ընկերությունների և այլ պատմական անուններ, երբ հիշատակվում են խոսքի մէջ։

Են «Կարչի անդրադիմությունը» ընկերության անդամ էին «Հանուն Հայրենիքի» պաթրիոտական ընկերության մեծ անդրադարձություններ է կատարել։

Ծանոթ.— Որևէ անձնավորության և կամ այլ հաստատի անուն կրող կազմակերպությունների և հիմնարկությունների անունները չակերտների մէջ չեն առնվում։

գ) Դրական երկերի և պարբերական հրատարակությունների անունները, երբ նրանք հիշատակվում են խոսքի մէջ։

Թումանյանի «Անուշը» չքնաղ գործ է։

«Պրակդայի» առաջնորդողները միշտ հանիշատակությամբ են կարդացվում։

դ) Խոսքի մէջ հնչնական կամ ժխտական նշանաստով մէջ բերվող բառերը։

Նա դեռ «մաքուր դիտողության» ջատագովը է հանդիսանում։

Պրոլետարիատի ազգային կուլտուրան նման չէ բուրժուական «ազգային» կուլտուրային։

2. **Փակագծերի** մեջ են առնվում՝

ա) Այնպիսի միջնադարյան նախապաշարմունքներ ու բառեր, որոնք շատ ազատ կերպով կարող են հանվել, դիզվել։

Կարմենը (երկրի հերոսուհին է) զավանում է զղայմունքների ազատության։

Մուրենի ձայնից (նա բարձրաձայն կարդում էր) արթնացավ Լևինան։

բ) Նախապաշարման հետ քերականորեն չհամապատասխանող լրացուցիչ, տեղեկատու իմաստ արտահայտող բառերը։

Դյուլի կուկուխով անհատության (նախագահ՝ Դատարանի) դեպքական տվյալները։

№ 83 գործարանին (դերձակոցը՝ Փանոսյան, պարտկոմի քարտուղար՝ Ավագյան, գործարկոմի նախագահ՝ Իգիթյան) շնորհավոր փոխանցիկ դրոշը։

3. **Նախադասության կետադրությունը** (երկար կետ) դրվում են առկախ, կէստա ասված նախապաշարման կամ բացատրական վերջում, մանավանդ, երբ հեղինակն ուզում է արտահայտել չդրամավորված նույն զղայմունքը։

Ա՛յ կնիկ, ինչ քաշվան կտրելու դիշեր է...

Սիրտս ասում է՝ վեր կաց դնա հեղափոխից հետ շանի քաշվանը կտրի, բեր տուն լցրու...

Մեր նավթյանը... քեզ ինչպես պատմեմ։

(Հ. Թ.)

4. **Բազմակետը** (երեք կետից ավելի) դրվում է մեջբերումներում, երբ մեջբերվող կրճատումներ է կատարվել։

«Բարձր սարեր, այ սարեր.... դուք էլ ինձ հետ ձեն տվեք... »

3. **Անջատման գիծը** դրվում է՝

ա) Զրույց պարունակող հատվածների մեջ, նոր խոսք ար-

տանտրտող նոր տողի սկզբում կամ հեղինակի խոսքի և ուրիշի ուղղակի խոսքի միջև։ Այս վերջին դեպքում անջատման դերն ավելանում է նաև առոգակիր։

Սուրենը և Արամը դանդաղ քայլում էին։

— Արամ, ինչո՞ւ ես այսօր լռակյաց դարձել,— հարցրեց Սուրենը։

— Հը՞, ինչ ասացի՞ր։

— Ինչո՞ւ ես այսօր լռակյաց դարձել,—կրկնեց Սուրենը։

— Սուրեն,—վերջապես բացատրության անցավ Արամը,— չէ որ ես լռոք էի ավել «լավից» պահես թվանշան չստանալ։ Բայց ահա...

բ) Երկարաշունչ նախադասությունների (պարբերությունների) մեջ, երբ բազմաթիվ ու երբեմն էլ բարդ երկրորդական նախադասությունների միջև կամ նրանցից հետո գլխավոր նախադասությունը հարկավոր է լինում որոշ նշանակ անջատել նրանցից։

Երբ նոր դարափարը տարածվում է երկրում մի ծայրից մինչև մյուս ծայրը, անծայրածիր դաշտերի ու բարձրաբերձ լեռների վրայով՝ սրտիկրվել ով ամբողջ ժողովրդի կազմից, և վերածվում է մի ինքնատիպ կանչի, որին խանդավառորեն արձագանքում է ողջ ժողովուրդը,—այդ գաղափարը անշուշտ կկենսագործվի, կանչը անպայման մի օր արյուն կպահանջ։

Ծանոթ.— Անթույլատրելի է բայի վերաբերեալ անջատման գիծ գործածելը կամ ենթակայի և առոգակալի միջև երբեք անջատման նշան գիծ գործածելը, օրինակ՝

Ախալ են՝

Նա սակ հարվածային է, լակ ևս—ստախանովական։

Պլաններըը կատարելը—պատվի գործ է։

Ճիշտ են՝

Նա սակ հարվածային է, լակ ևս՝ ստախանովական։

Պլաններըը կատարելը պատվի գործ է։

6. **Միության գծիկը** դրվում է բառական մեկ միությունը հանդիսացող երկու բառերի՝ միջև, օրինակ՝ խոհանոց-դործարան, ոսկե-ասեղ, խունջևիկ-մունջևիկ և այլն։

7. **Սերտաճման** դրվում է տողի վերջում, երբ կիսատ ընդծած բառի մասը հաջորդ տողն է տարվում։

Մենք մարտիկների չտեսնված սերտ-
դործունեությունները։

8. **Ապաթարցը** այժմ համարյա խստատ հանված է դործածությունից։ Նա դրվում էր բառի դեղչված ձայնավորի փոխարեն, բայց ենթադրական եղանակի **կը** եղանակիչի վրա, երբ ը-ն չէր դրվում, կամ անսովոր այլ առումների ժամանակ, մեծ մասամբ արևմտահայ դրական լեզվում։

Լա՛ռ, դու ես թագուհիս,
Չի թ'նովև մ'ալ խոլշամիս,
Դարձյալ խորքիդ մեջ խավ
Չիս կրնար դողդողալ։ (Պ. Դուրյան)

Այս քառյակի երկրորդ տողում սղված է **թե** շաղկապի և ձայնավորը և **մը** հոդի ը ձայնավորը, որոնց փոխարեն դրված է ապաթարց։

ՀՍՄԻ Լուս. Միհիթարյան ազգ. ընթեր
Տիրիճապաճական Կոմիտե

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Ա

ա բա
ա բբա
ա բբահայր
ա բբայություն
ա բբայուհի
Ա բրա ա
Ա բգար
ա բեթ=զավ, դյուրավառ նյութ
Ա բել
ա բեղա
ա բեղաձագ=ա բուռյուղի մի տեսակ
ա բխազ
ա բխազական
Ա բխազիա
ա բոնեմեհա
ա բոնենա
ա բսենա (համիչք)
ա բսենաեիզմ
ա բսորուա
ա բսորուաիզմ
ա բսուրակա
ա բսուրակատություն
ա բսուրակյա
ա բսցկա=խարխափակալում
ա բսցկա ա
ա բսուրդ
ա բբա
Ա բրահամ
ա բրեշում*=մեծատաքո
ա գահ
ա գահապար
ա գահորեն
ա գահություն
ա գատ ա
ա գարակ
ա գալակատեր
ա գևկալ
ա գենա
ա գենատուրա
ա գեվագ=լենգուրու
ա գի=պոչ
ա գիատատոր
ա գիատացիա
ա գիատացիոն
ա գիտքնիչք
ա գիտպրոտ
ա գռավ
ա գռավաձագ
ա գռավուկ
ա գրարային
ա գրեդատ
ա գրեկոլա
ա գրեսիվ
ա գրեսիվություն
ա գրեսոր
ա գրոնոմ
ա գրոնոմիա
ա գրոնոմիական
ա գրոտեխնիկական
ա գուզա
ա գույց
ա գևոր
ա գյակ
Ա գամ
ա գամաբույս
ա գամալույս
ա գամախնձոր
ա գամածին
ա գամամուխ
ա գամանդ
ա գամանդապարդ
ա գամանդակերալ
ա գամանդակուռ
ա գամանդե
ա գամանդյա
ա գամարդի
ա գիվիա

ազեալա
ազմինկատարատը
ազմինկատարակա
ազյունկա=պրոֆե-
սորը, վերնականի
օգնական
ազյատանոտ
Ազբքենջան
ազբքենջանական
Ազբկական
ակբոդրոմ
ակոբոդրոմ
ակբոպան
ակբոտահնակ
ակբոտատա
ազալ*=ամուրը
ազատ,-ություն
ազատատարը
ազատախոհ,-
ություն
ազատամտարա
ազատոզրվի
ազատոզրն
ազատրա
ազդ,-ություն
ազդաբնակչություն
ազդազրություն
ազդագրություն
ազդական
ազդակցական
ազդակցություն

ազդային
ազդայնական
ազդայնացում
ազդատայց
ազդօդուտ
ազդ
ազդակ
ազդարարել
ազդեցիկ
ազդեցություն
ազդել
ազդը
ազդրոսկը
ազդու
ազիզ
ազիմուտ
ազնավուրը
ազնիվ
ազնվաբար
ազնվաբարը
ազնվազարմ
ազնվախոհ
ազնվական
ազնվատոհմ
ազոխ=չհատած խա-
ղող
ազոտ
Ազթաբեդ
Ազթանտա
Ազթանես
ազթար

ազթեիզմ=անաստ-
վածություն, աստ-
վածմերժո-
ություն
ազթեիստ=աստված-
ծամերժ
Ազթենտա-Գալտա
(դեց.)
ազթենտցի
Ազթենք
ազոտ
ազոտանախատ
ազոտարմա=ոսկյու-
նախագ
ազդահատ
ազխտատաժ=բռնա-
կալական չարաշա-
հություն
ալարիկոտ
ալբանացի
Ալբանկա
ալբանուհի
Ալբիոն=Անգլիայի
հնագույն անունը
ալբոմ
ալբինիզ
ալեբաստր=գաջի
լավ տեսակը
ալեգորիա
ալեզարդ=ալեհեր
ալեկուխա

ալեխառն
ալեծածան
ալեծուփ
ալեկոծութիւն
ալեհեր=ալեխառնատակ
ալեհերձ
Ալեուբյան կղզիները
Ալեքսան
Ալեքսանդր
Ալեքսեյ
ալեզառաբ (հինդ.)
ալեմինոս
ալեսերացիա
ալեք
ալեվալեսչուի
ալեվալոիդ
ալեհոդ
ալեհոդականութիւն
ալեհոդային
ալեհոդիկ
ալմաստ
ալմաստան
ալմաստայա
ալյակ
ալյուր
ալուճ=մի տեսակ վայրի ծառուկ
ալոջ=էգ ուլ
ալտարտալիկ=այլաձևական
ալ-պաթի
ալպիականի
ալպյան
ալվեոլները=թոքերի օդատարկվիճները
ալտերդու
ալտրուիզմ=այլասիրութիւն
ալտրուիստ=այլասեր
ալտրուիստական
ալրաթաքիա
ալրագնց
ալրմազ
ալումին
ալումինե
ալք
ալքիմիա
ալքիմիական
ալքիմիկոս
ալևոր
ախամախ*=հիմար
ախոյան
ախոռ
ախորժ
ախորժալուր
ախորժակ
ախորժահամ
ախորժանոք
ախորժելի
ախտ
ախտաբան,-ութիւն
ախտաբեկ
ախտաբերք
ախտաժետ,-ութիւն=հիվանդոտ,-ութիւն
ախտածին
ախտահան,-ութիւն
ախտահոտութիւն
ախտանիշ
ախտավորութիւն
ախուվախ
ածականն
ածանց
ածանցական
ածանցավոր
ածելի
ածիլել
ածիկ
ածխաթթու
ածխաթթվական
ածխածին
ածխակիր
ածխահան
ածխահանք
ածխահոր
ածխավառ
ածու=մարդ, որն ընկալուն
ածուխ

աև
ակադեմիա
ակադեմիական
ակադեմիկոս
ակամայակար
ականազդրծ
ականազարշո
ականազարդ
ականազարդել
ականազարդում
ականակիր
ականակուռ
ականահատ
ականաճիդ
ականանման
ականավոր
ականատ՝
ականատես
ականջ
ականջալուր
ակացիա
ակլիմատիզացիա
ակրեդիտիվ
ակտիվ
ակնաբուժական
ակնաբուժարան
ակնաբուժություն
ակնաբույժ
ակնաթաղանթ
ակնաճանք
ակնաճիլ
ակնածություն
ակնակալիճ=աչքի փոսը
ակնահաճո
ակնաղրյուր
ակնասիլ
ակնատուր-թյուն
ակնավառ
ակնավճառ
ակնավճիռ
ակնարկ-ություն
ակնարկել
ակնբախ
ակնդետ
ակնեղեն
ակնեկև
ակնեկևաբար
ակնթաբեթ
ակնթաբեթային
ակնկալիլ
ակնկալիք
ակնկալություն
ակնկալում
ակնհայտ
ակնհայտնի-ություն
ակնհայտություն
ակնոց
ակռա
ակվաբիում
ակվիլուկ
ակտ
ակտիվ-ություն
ակտուալ
ակցիա=արժե-թուղթ
ակցիզ
ակցիոներ
ակցիոներական
ակութ=օջախ, կրակ պահելու տեղ
ակումբ
ակումբային
ակումուլատոր
ակունք
ակունքային
ահ
ահաբեկ-ություն
ահաբեկիչ
ահագին
ահագնագոչ
ահագնագղրդ
ահագնագոռ
ահագնացնել
ահասաստ
ահարկու
Ահարոն
ահավասիկ
ահավոր-ություն
ահեղ
ահեղագոչ
ահեղագղրդ
ահեղաշուք

ահյակ=ձախ
ահռելի
ահռադող
աղաղակ
աղախին
աղախնություն
աղանդ
աղանդավորություն
աղանդավորական
աղանձ
աղաչանք
աղաչել
աղավաղվել
աղավաթի
աղավնատուն
աղավնյակ
աղարտել=վիշացնել, անաղդել, արատավորել
աղբ
աղբախառն
աղբակույտ
աղբահանություն
աղբաղբուկ=վայելչան
աղբանոց
աղբատար
աղբարիղ
աղբափոս
աղբել
աղբյուս=աղբ թափելու տեղ, աղբանոց
աղբյուր
աղբյուրաբուխ
աղբյուրակ
աղբատություն
աղբատել
աղբոտակ
աղբոտել
աղբոտվածքը
աղեխարշ
աղեկեղ
աղեկտուր
աղեղ
աղեղնաձիգ
աղեղնավոր
աղեր
աղերսագիր
աղերսանք
աղետաբեր
Աղեքսանդր
Աղեքսանդր
աղթամատ
աղթամարգել
աղիողորմ
աղիք
աղուխ*=թաշկինակ
Աղձնիք
աղճատել
աղճատվածություն
աղճատում
աղմկալից
աղմկահույզ
աղմկել
աղմուկ
աղյուս
աղյուսակ
աղյուսագործարան
աղյուսաձև
աղյուսան
աղյուսյա
աղոթք
աղոտություն
աղոտք
աղջամուղջային
աղջամուղջ
աղջամուղջային
աղջիկ
աղջիկաման*
աղվամազ
աղվես
աղվեսաձագ
աղվեսագել
աղտաղտուկ=աղվեսի
աղտեղություն
աղտեղի
աղտոտություն
աղտոտել
աղտոտվել

աղտոտում
աղյան=նման քանի-
սը
աղ ու հաց
աղունավարդ
աղքատ,-ություն
աղքատանալ
աղքատացնել
աղքատացում
աղքատամիտ
աղքատամտություն
աղքատանոց
աղքատիկ
ամ
ամառ=1. հոգիկ,
2. Չիղ, 3. տապան
ամառային
ամառել=հաճարել
(ծառ)
ամյուն
ամյունատուփը
ամյունատուփ
ամող
ամպարտավան,-ություն
ձևոնածուն,-
թյուն (փոխու-
նակություն)
ամուկ
ամուսի
ամուրդ
ամուրդային

ամայանալ
ամայի
ամայություն
ամանոր=նոր տարի
աման-չաման
ամաչել
ամաչկոտ,-ություն
ամառ
ամառային
ամառանոց
ամառնային
ամառնամուտ
ամառնային*
Ամբակում
ամբաստանագիրը
ամբաստանել
ամբաստանիչ
ամբաստանություն
ամբար
ամբարիշտ
ամբարձակից
ամբարձիչ
ամբարշտություն
ամբարտակ
ամբարտավան,-ու-
թյուն
ամբարտավանանալ
ամբիոն
ամբիծ
ամբոխ
ամբոխային

ամբոխավար,-ու-
թյուն
ամբողջ,-ություն
ամբողջական
ամբողջապես
ամբողջովին
ամբոստ=աստված-
ծային ուսուցիչ
(ըստ առասպելա-
բանության)
ամբուլատորիա
ամբևիորացիա=բա-
րեկամում
ամեհի
ամեհություն
ամեն
ամենազեղեցիկ
ամենատես
ամենաբաշխ
ամենաբերրի
ամենաբուխ
ամենագութ
ամենագեղ
ամենագեղեցիկ
ամենազբաղմունք
ամենաընդունակ
ամենաընտիր
ամենախիկական
ամենակեղ
ամենակեր
ամենակուռ=խիստ
ամուր

ամենահարգի
ամենայն
ամենաշեջ
ամենաողորմած
ամենատես
ամենատեր
ամենատուր
ամենաուրախ
ամենաօգտակար
ամենավեհ
ամենաուրախ
ամենօրյա
Ամերիկա
ամերիկահայ
ամերիկյան
ամեհաձա
ամլանալ
ամլություն
ամնիատիա=ներբուծ
ամոթ
ամոթխած
ամպ
ամպագոռգոռ
ամպագույն
ամպակույտ
ամպամած
ամպիկ
ամպխոռոչ
ամպրոպ=խաղաղ, դիրասանին հարմարավոր դիր
ամպհովանի
ամպզոդ
ամպրոպ
ամպրոպային
ամպուտ=դիղատիր վակիկ
ամոնիակ
ամոթաած
ամոթածանք
ամոթածուն
ամոթանք
ամոթանքի
ամոթխիզախ
ամոքել
ամոքիչ
ամսագիր
ամսաթիվ
ամսական
ամսավերջ
ամսույս
ամսօրյա
ամբակառույց
ամբակուռ
ամբաստարկող
ամբաստինդ
ամբաստնդել
ամբոց
ամփոփ
ամփոփագիրը
ամփոփել
ամփոփում
այբ
այբբեն
այբբենական
այբբենաբան
այբուբեն
այգ
այգաբաց=արևածագ
այգավուլս
այգաշող
այգեբաց=այգին հողի տակից հանելը
այգեգործ-ուհի
այգեգործական
այգեձաղ
այգեկութ
այգեպան
այգեստան
այգետեր
այգեքաղ
այգի
այդ
այգերուկ=մի տեսակ թռչուն
այգեկոչ

այդպես
այդպիսի
այդտեղ
այդուամենայնիվ
այգեքան
այգաբնակ
այժմ
այժմեական
այժմյան
այժմյանից
այլ
այլաբանություն
այլաբանորեն
այլաբերբատ
այլազգի
այլակերպ-ություն
այլակերպվել
այլայլվել
այլանդակ,-ություն
այլասեռ
այլասեռ=այլ սեռի, տարբեր սեռի, տարբեր տեսակի
այլասեռել=սեռա-փոխել
այլասեռվել
այլասերել=ապա-վաղել, փչացնել, բարոյազրկել
այլասերվել
այլասերում
այլև
այլևայլ
այլևայլություն
այլևս
այլուր
այլուրեքություն
այլօրինակ
այծ
այծաբուծ
այծարած
այծեղջյուր
Այծեմնիկ
այծյամ
այծքաղ=ջեյրան
այն
այնինչ
այնուամենայնիվ
այնուհետև
այո
այսանել=ենաթա-գել, ծաղրել
այս
այսինքն
այսուհետև
այսչափ
այսքան
այսօր
այտ=թուշ
այտոսկր
այր
այրական
այրեցյալ
այրի
այրիություն
այրվածք
այրուձի
այրուցք
այց
այցելել
այցելու,-ություն
այցեստուն
անագ
անագան=ուշ
անագապղինձ
անագորություն=անգործություն, խաոաասիրտ
անագումար
անագնիվ
անալի
անալիտիկ
անալոգիա
անալոգիական
անախորժ
անախորժելի
անակնկալ
Անակրեոն
անակրեոնյան
Անահիտ
անաղարտ,-ություն
անաճ

անամոթ
անամոթ
անամոթութիւն
անայլայլ
անայլայլելի
Անանիա
անանուխ
անանց
անաշխատ
անաչառ
անապական
անապացոյց
անառակ
անառիկ
անաւաղդ,-ութիւն
անաստանաբուժական
անաստանաբուժութիւն
անաստանաբոյժ
անաստանաբուծական
անաստանաբուծութիւն
անաստանաբոյծ
անաստնական
անաստնապահ,-ութիւն
անաստնապղծ
անաստնապղծութիւն
անատուն
անատուական
անատակ
անատոմիա
անատոմիական
անարատ,-ութիւն
անարդ,-ութիւն
անարգաբար
անարգական
անարգանք
անարգել=անպատուել
անարգել=առանց արգելքի
անարգելք
անարգելն
անարգում
անարգար,-ութիւն
անարգարացի,-ութիւն
անարգարացիորէն
անարժան
անարելիա
անարելիական
անարոյն
անարցունք
անբախտ,-ութիւն
անբասիր,-ութիւն
անբաւ
անբարբառ
անբարեխիղճ
անբարեխղճորէն
անբարեխղճութիւն
անբարեկիրթ
անբարեհամբոյր
անբարեհնչիւն
անբարեհոտ
անբարեյաջակամ,-ութիւն
անբեղ
անբեկորի,-ութիւն
անբիծ
անբնաբարելի
անբնազգոսկի
անբուժելի
անգամ
անգամ
անգաթաբար
անգթութիւն
անգին
անգլներեն
Անգլիա
անգլիական
անգլիամոլ
անգլիատյաց
անգլիատեցութիւն
անգլիացի
անգլիկան
անգլիկան
անգլոսաքս
անգղեղ
անգղ
անգոհանել=արհամարհել, նախատել
անգործ,-ութիւն
անգործունեութիւն

անգործունյա
անդրագիտ
անդրագիտություն
անդուք
անդուր
անդունդություն
անդ
անդաստար,-ություն
անդադրում
անդամ,-ություն
անդամալույծ
անդամալուծություն
անդամախեղ,-ություն
անդամակից
անդամակցություն
անդամահատել
անդամահատություն
անդամավճար
անդամատել
անդամատումն
անդաստակարգ
անդաստան
անդաստիարակ,-ություն
անդաստիարակչորեն
անդարդ
անդարձ,-ություն
անդյուրամարս
անդնդախոր
անդնդային
անդորր,-ություն
անդորրագիր
անդրադառնալ
անդրադարձ,-ություն
անդրադարձական
անդրադարձիկ
անդրադարձնել
անդրադարձում
անդրանիկ
անդրավարտիք
անդրդվելի,-ություն
Անդրեաս
անդրի
Անդրիվիկաս
անդրիվիկասյան
Անդրոնորդանան
անդրջրհեղեղյան
անդրվոլգյան
անդրօվկիանյան
անդունդ
անդուր
անեծք
անեկդոտ
անելք=անատալան, անչինչ չհիշեցրած
անեղյուր
աներևակայելի
աներևութաբար
աներևույթ
աներկրա,-յություն
աներկմիտ
աներկմտաբար
աներկյուղ,-ություն
աներկյուղաբար
անեռծախ
աներբոքի
անեքսիա
անեքսիոնիստական
անզարդ
անզգաղ
անզգամ,-ություն
անզգա,-յություն
անզգույշ
անզգուշորեն
անզգուշություն
անզիջող,-ություն
անզիջություն
անզգջություն
անզնին
անզննելի
անզուգական
անզուսպ
անզսպություն
անզմբռնելի
անընդհնմատելի
անընդհատ,-ություն

անընդհատաբար
անընդմեջ
անընդմիջելի,-ությունն
անընդունակ,-ությունն
անընդունելի
անընթեռնելի
անընկեր
անընկճելի
անընչասեր
անընչացք=անընչություն
անընտանիք
անընտել
-ությամբ
անթաթախ
անթացուկ
անթափանց
անթաքույց
անթև-առաք մոխիր
անթոլոգիա=հատընտիրը ժողովածու
անթուլացնելի
անժխտելի
անժուժկալ
անժուժկալ
Անին
անիծ
անիծյալ
անլուր
անխախտ,-ությունն
անխախտելի
անխաթար
անխղճ,-ությունն
անխղճորեն
անխղճությունն
անխիղճ
անխոցոտելի
անխռով
անխռով
անծայրածիր
անծիծ=կաչաղակ
անկայուն
անկաշառ
անկախ,-ությունն
անկախապահանությունն
անկասկած
անկեղծանոց
անկեղծ,-ությունն
անկենդան
անկիրթ
անկյուն
անկյունաչափ
անկշռում
անկողնախորշ
անկողնասարք
անկոտրում
անկոռնկիռ
անկվածք
անկրքություն
անկրունկ
անկցե=կորչի
անկուշտուրախան,-ությունն
անկում
անկումնայլեն
անհագ,-ությունն
անհագորեն
անհաղթ
անհաղթահարելի
անհաղթելի
անհաղորդ
անհաղորդասեր
անհամբերող,-ությունն
անհամբերություն
անհայր,-ությունն
անհանգիստ
անհանգչելի
անհանգստություն
անհանգրվան
անհատաղ
անհաջող,-ությունն
անհատ
անհատական
անհատնում

անհարդելի
անհարգ, -ություն
անհնեքեք, -ություն
անհետաձգելի, -ություն
անհետաքրքրական
անհնքքելի
անհլեմ
անհյուրընկալ
անհոգ, -ություն
անհոգի
անհոգս
անհոգ
անհոգակաց
անհողդողդ, -ություն
անհրաժեշտ, -ություն
անհրապույր
անհուսա
անհուն, -ություն
անհուսաություն
անձ
անձամբ
անձանձիր
անձանձրույթ
անձավ=այր
անձեռնհաս, -ություն
անձեռնմխելի, -ություն
անձեռնոց
անձեռոցիկ
անձև
անձկալի
անձկություն
անձնագիր
անձնակազմ
անձնական
անձնազոհ, -ություն
անձնասպան
անձնասպանական
անձնասիրություն
անձնատուր
անձնատուրը (լինել)
անձնվեր
անձնուրաց, -ություն
անձրև
անձրևահատ
անձրևաջրի
անձուկ
անճանաչելի
անճանապարհ
անճար=անպատմելի, անասելի
անճար
անճիշտ
անճշդելի
անճշդություն
անճշտապահ
անճշտություն
անճոռնի
անմարդ
անմարդասնալ
անմարդավարի
անմարդավարություն
անմարդավայել
անմեկնելի=1. անբացատրելի. 2. անբացատրելի
անմեկնելի
անմեղ
անմեռուկ
անմերձենալի, -ություն
անմիջական, -ություն
անմիջապես
անմոռաց
անմտություն
Անննա
անննախանձ
անննախանձելի
անննահանջ
անննկնկ
անննկրպակշռակ, -ություն
անննկրկնելի
անննկին
անննկուն, -ություն
անննման
անննյութ

անհնչյան
անհնչյար
անհնչյարելի
անհնորմալ,-ություն
անհնտաոտո
անհնտաոտակ
անհնտաոտակա-
հարմար
անհվաղ
անհվաճ
անհշահագրգիռ
անհշահախնդիր
անհշահախնդրու-
թյուն
անհշարժ,-ություն
անհշեղ
անհչեջ
անհշնորհակալ
անհշնորհք,-ություն
անհշշուկ
անհչքնելի
անհշուշտ
անհոդ (ֆիլոլ.)
անհոթ=ամայի
անհոթել
անհոխակալ
անհողնաշար
անհողմային,-ություն
անհոսքաչափ
անհողոք,-ություն
անհոմալիա
անհորակ
անհորմալ=անբնա-
կան
անհորոշ,-ություն
անհպաճուճ
անհպաճուճություն
անհպայման
անհպատիհ
անհպատկառ,-ու-
թյուն
անհպատճառ
անհպատշաճ,-ու-
թյուն
անհպատիվ
անհպատվել
անհպատվություն
անհպատրաստ,-ու-
թյուն
անհպարտ
անհպարտանալի,-ու-
թյուն
անհպարտական
անհպետք,-ություն
անհպետքացնել
անհջատ
անհջատիչ
անհջինջ
անհջինջելի
անհջրդի
անհջրպետ
անհամամասն,-ություն
անհամամասնական-
ություն
անհամարձակ
անհամբերատար
անհամբերություն
անհամեղ
անհամեստ
անհամեստաբար
անհամեստություն
անհամեստորեն
անհամեստություն
անհամեստ-ություն
անհամեստ-ություն
անհամեստ-

անվրեպ
անտաղանիզմ
անտառ
անտառաբույծ
անտառապրծ,-ութիւն
անտառամիջյան
անտառակուսյա
անտառակուսակի
անտառբերք,-ութիւն
Անտառիկիկա
ա ն ուղղակ,-ութիւն
անտանինա
անտեբունչ
անտիկ
անտիկա
անտիսկ
անտահանծ=1. անարատ, 2. կատարյալ, 3. ոչ տգեղ
Անտոն
անտրակտ
անտրայեա
անտրիալինյոր
անտրոտում
անրակ
անրջական
անրջանք
անցագիրը
անցաքուղք
անցավոր
անցկացնել
անց կացնել
անց կենալ
անցնել
անցորդ
անցորդական
անցուդարձ
անցուդարձել
անյք
անուխ
անուժ
անուղղա=1. անխրատ, 2. ծուռ, անուղղելի
անուղղակի
անուղղելի,-ութիւն
անուշ
անուշաբույր
անուշահամ
անուրջ
անվաուհնակ
անվերջ,-ութիւն
անվուութիւն
անվուժ
անվուութիւն
անվուում
անքակտելի
անքակտելութեան
անքթիթ=անթափթ
անքթթել
անքնին
անքննադատ
անքննելի
անքուլ*=հանդարտ, ապահով, ծածուկ
անօգտավետ
անօգուտ
անօգ=օգ չունեցող
անօթևան
անօժիտ
անօտարելի
անօրեն,-ութիւն
անօրենակ
անօրենական
աշակերտ
աշակերտուհի
աշխրհ
աշխատակից
աշխատանք
աշխատասեր
աշխատավարձ
աշխատավոր,-ութիւն
աշխատել
աշխատութիւն
աշխատունակ,-ութիւն
աշխարհ

աշխարհաբար
աշխարհագրություն
աշխարհագրագետ
աշխարհանքի
աշխարհազոր
աշխարհազորական
աշխարհակալ,-ություն
աշխարհական
աշխարհականացնել
աշխարհականացում
աշխարհահիրի
աշխարհակործան
աշխարհահռչակ
աշխարհամած= աշխարհը պատած
աշխարհայացք
աշխարհակցություն
աշխարհային
աշխարհաշեն
աշխարհաշունչ
աշխարհասիրություն
աշխարհավեր
աշխարհացույց
աշխարհաքաղաքացի
աշխարհիմքքանում
աշխարհիկ
աշխարհորեն
Աշխեն
աշխետ=հրաժարություն, լացագություն
աշխուժացնել
աշխուժորեն
աշխուժություն
աշխույժ
աշխօր
աշխարա
աշնանային
աշնանացան
աշտանակ
աշտարակեցի
աշտե=փոքր նիզակ
աշուղ
աորիստ
աորտա
աչագեղ
աչալուրջ
աչալրջություն
աչառու,-ություն
աչիղ
աչք
աչքաբաց,-ություն
աչքաթող
աչքալուսյա
աչքածակ
աչքակապություն
աչքաչափ
ապաբախտ
ապագա
ապագաականարդյուն

ապաթարց
ապակեզործ
ապակեձուլարան
ապակեձուլ
ապակենման
ապակենտրոնացում
ապակեփակել
ապակյա
ապահարզան
ապահով,-ություն
ապահովագրություն
ապաշխարանք
ապաշխարել
ապաշնորհ,-ություն
ապատաժ
ապատիկ
ապատնի
ապատքային
ապատան
ապատատրան
ապատրանքան
ապատրանք
ապատրատ
ապարդյուն,-ություն
ապարոշ=պլխի հատ՝ գլուխ
ապայուլյ
ապացուցել
ապաքեն

ապաքինվել
ապահովական
Ապահովյան
ապերախտ,-ություն
ապիկար
ապիկարություն
ապխտել
ապխտում
ապշել
ապշեցնել
ապշեցուցիչ
ապշում=շլոթ
ապշություն
Ապոլոն
ապտակահարկան
ապտակել
ապտակ,-ություն
ապտակաձև
ապրանք
ապրել
ապրելակերպ
ապրիլ
ապրիլյան
ապրիլով
ապուռ
ապօրինաբար
ապօրինածին
ապօրինել
ապօրինություն
ար
արաբերեն
արագ
արագանալ
արագասահ
արագասահ
արագասահ

առաջին
առաջնածին
առաջնահարց
առաջնահերթ
առաջնորդ,-ուհի,-ություն
առաջնորդել
առաջնորդող
առաջնորդվել
առաջնություն
առաջվա
առաջուց
առաջքաշված
առաջքաշում
առասպել
առատաձեռ
առավել,-ուհի,-ություն
առավոտ
առաստ,-ուհի,-ություն
առատաձեռնություն
առատահամեհատն,-ուհի,-ություն
առատանալ
առատորեն
առատրիկ
առատրիկել
առատրիկություն
առատություն
առատություն
առատություն
առատություն

առաքյալ
առաքում
առդիր
առեղծված
առեղծվածային
առևանգել
առևանգում
առևտրա-արդյունաբերական
առևտուր
առերեսում
առերես
առերևույթ
առէջ(ք)
առընթեր
առիթով
առիթ
առիթ
առկա,-յուհի,-յություն
առկախ
առկայծել
առկայծում
առ հազար
առհասարակ
առհավատչյա
առհավետ
առհարկի=առիթով-ված, հաճախա-կի

առ հարյուր
առձեռն

առմիշտ
առյուծ
առյուծային
առնական
առնացեղ
առնել
առնետ
առնչություն
առնվազն
առողջանալ
առողջանություն
առողջ
առողջամիտ
առողջանալ
առողջապահական
առողջապահություն
առողջարան
առողջարար
առողջացնել
առույնչ
առաք-ախառաք
առջև
առաջնեկ*
առվակ
առվույտ
առօրյին
առու
առուծախ
առուտր
առուտրական
առուտրություն

ԱՌՔ
ԱՌԱՔԱԿԱՆ
ԱՌՕՐԵԱԿԱՆ
ԱՌՕՐՅԱ
ԱԱՄԺԼԵԼ
ԱԱՑՎԱԾՔ
ՍՍԲԵՍՍ
ԱՍԵԿՈՍ
ԱԱՂ
ԱԱՂՆԱԳՈՐԾ
ԱԱՓՄԱ
Ա՛Ախա (աշխարհամաս)
ԱԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱԽԱՑԻ
ԱԱԽՍՏՈՆՆ
ԱԱԽՏ=ՀԶՆԱՀՐԸ, ԱՆՆԱԽԱՏԱԿԱՆ
Ա՛Ախա (անձնանուն)
Ա՛Ահրեստեն
ԱԱՀՐԵՐԵՆ
Ա՛Ահրիք
ԱԱՀՐԻՄՆԵՆ
ԱԱՀՑԼԱՑԻԱ
ԱԱՉԱՂԵՆ
ԱԱՉԱՆՂԱԿ
ԱԱՉԱՏԱԿ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱՉԱՐ
ԱԱՉԱՐԵԼ
ԱԱՉԻՏ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱՉԼԻՐԱՆԱՏ
ԱԱՉԼԻՐԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԱԱՉՊԻՐԱՏ
ԱԱՉՆՋԱԿԱՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ=ՀՅՈՒԼԸՆԿԱԼ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱԽԶՆԱԳԻԱ
ԱԱԽԻՄԼՅԱՑԻԱ
ԱԱՄՈՒՆՔ
ԱԱՄՈՒՆՔԵԼ
ԱԱՁՅԱ=ԲՐԴՅԱ
ԱԱՏԱՆՂԱԿԱՆ=ՔԱՓԱՌԱԿԱՆ
ԱԱՏԱՌ
ԱԱՏԵԼՈՒՂ
ԱԱՏԻՃԱՆ
ԱԱՏԻՃԱՆԱԿԱՐԴ
ԱԱՏՂ
ԱԱՏՂԱԲԱՇԽՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱՏՂԱԶԱՐԴ
ԱԱՏՂԱԼԻՑ
Ա՛ԱՏՂԻԿ
ԱԱՏՎԱԾ
Ա՛ԱՏՎԱԾԱԲՅԱՆ
ԱԱՏԲՂԱՔԱԲԱ
ԱԱՏԲՈՆՈՄԻԱ*=ԱԱՏՂԱԲԱՇԽՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԱՒԼԻԱ
ԱԱՒՉՔ
ԱԱՔ
ԱԱՖԱԼՈ
ԱԱՖԱԼՈՏԱՑԱՆ
ԱՎԱԶ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԱԶԱՆԻ
ԱՎԱԶԵՐԵՑ
ԱՎԱՂ
ԱՎԱՆԳԱՐԴ
ԱՎԱՆԳԱՐԴԱՅԻՆ
ԱՎԱՆԴ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԱՆԴՈՐԵՆ
ԱՎԱՆՏՅՈՒՐԱ
ԱՎԱՆՏՅՈՒՐԻՍՏ
ԱՎԱՏԱԿԱՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԱՏԱԿԱՐԴ
ԱՎԱՐ
ԱՎԱՐԱՏՈՒ
ԱՎԱՐԻԱ
ԱՎԱՐՏԵԼ
ԱՎԱՐՏԻԼ
ԱՎԳԱՆ ՕՁՈՒ
ԱՎԵԼՈՐԴ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԵԼՈՐԴԱԲԱՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԵԼՑՈՒԿ
ԱՎԵԼՈՒԿ
Ա՛ՎԵՏԻՍՅԱՆ
ԱՎԵՏԻՔ
ԱՎԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՎԵՐՄՈՒՆՔ
ԱՎԻԱԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՎԻՇԱՎԻՂ
ԱՎԻՃԱԿԱԲ

ավիացիոն
ավիաուժը
ավյուն
Ավստրալիա
ավստրալիական
ավստրալիացի
Ավստրիա
ավստրիական
ավստրիացի
Ավստրոնի
ավտո
ավտոբազա
ավտոբուս
ավտոդպրոց
ավտոզեն
ավտոզենագործ
ավտոզրաֆ
ավտոզրաֆիա
ավտոմատ
ավտոմատավոր
ավտոմատիկ
ավտոմատիկա
ավտոմոբիլ
ավտոնոմ
ավտոնոմիա
ավտոնոմիստ
աուազե
աուազեագործ,-ուհի
աուազեագործարան
աուազեավաճառ
աուտոինտոքսիկացիա
աուտոինտոքսիկացիոն
աուտոկրատ
աուտոկրատիա
աուտոկրատական
Աֆղանստան
Աֆղանստանցի
աֆտա=քաքոտեզ-դիրք
աֆտաս=կտորեղեն
աֆյան
Աֆրիկա
աֆրիկյան
աֆրակցիոն
աֆրճանակ
աֆրուշան=կրակատուն (արևապաշտների)
արաբ
Արաբիա
արաբերեն
արագ,-ուհի
արագագիր
արագագրություն
Արագած
արագաձիգ
արագաշարժ-ուհի
արագաչափ
արագասլաց
արագատիպ
արագացնել
արագացում
արագընթաց,-ուհի
արագիլ
արագոբեն
Արազ
արաժան
արալեզ
Արալյան ծով
արախչին=թասակ
Արածանի
արահետ
արաղ*=օղի
Արամազդ
արամբի=ամուսին ունեցող, ամուսնացած
արանք
արատ
արատավոր,-ուհի
արարած
Արարատ
արարիչ
արարմունք
արարված
Արաքս
Արաքսյա
արբանյակ

աբբենալ
աբբեցութիւն
աբբեցում
աբբշիւ
աբբունք
աբբունքայլին
աբգահատանք=
կաբեկցութիւն,
գթութիւն
աբգահատել
աբգահատելի
աբգանդ
աբգանդային
աբգասաբեր,-
ուհի յուն
աբգասավոր,-
ուհի յուն
աբգասավորել
աբգասավորում
աբգավանդ,-ութիւն
աբգասիք
աբգելաձիգ
աբգելակ
աբգելականք
աբգելակել
աբգելանոց
աբգելանք
աբգելավազք
աբգելասյուն
աբգելաւուն
աբգելբան

աբգելարշավ
աբգելափակոց
աբգելել
աբգելոց
աբգելվել
աբգելում
աբգելք
աբգո
աբգոնավօրդ
աբգումենտ
աբգումենտացիա
աբգ=այժմ
աբղաբ,-ութիւն
աբղարադատ,-
ուհի յուն
աբղարամիտ
աբղարամտութիւն
աբղարանալ
աբղարացի
աբղարացիորէն
աբղարացնել
աբղարացում
աբղարև
աբղարորէն
աբղյամբ
աբգեն
աբդի
աբդիական,-
ուհի յուն
աբդիականացնել
աբդյոք

աբդյունաբերական
աբդյունաբերու-
թիւն
աբդյունագործել
աբդյունահանել
աբդյունահանում
աբդյունավետ,-
ուհի յուն
աբդյունք
աբդուզարդ
աբդուկ
աբդուկել
Աբեգ
աբեգածիր
աբեգակ
աբեգակնային
աբեգունի
աբենակցութիւն
աբեռմահար
աբև
աբևադարձ
աբևադարձային
աբևածագ
աբևածագիկ
աբևակեզ
աբևաւտ
աբևավառ
աբևելագնաց
աբևելյան
աբևելք
աբևմտյան

աբեմուտք
աբթնանալ
աբթնացնել
աբթնացում
աբթնություն
աբթուն
աբժանահավաս
աբժանահարց-
ություն
աբժանավայել
աբժանիք
աբժեքուղիք
աբժեք
աբխազար
աբխազկան
աբխանալ
աբխաջան
աբխերգարդ
աբխուեցյուն
աբխոսական
Աբխատակես
աբխատոկրատիա
աբխ-ուեցյուն
աբխալուղ
աբխախիկ
աբխիվ
աբխիվաբուս
աբխիպեզագ*
աբծաթ
աբծաթազօծ
աբծաթազօծել
աբծաթախառն
աբծաթաջրել
աբծաթասեր
աբծաթեղեն
աբծաթյա
աբծաբծել
աբծիվ
աբծն
աբծնապակի
աբծնել
աբծվաքիթ
աբկած
աբկածախնդիր
աբկածախնդրական
աբկածախնդրու-
թյուն
աբկածավեժ
Աբկավիկա
աբկոտիկական
աբհամարհական
աբհամարհանք
աբհամարհել
աբհամարհվել
աբհավիրք
աբհնատ
աբհեստական
աբհեստակցական
աբհեստանոց
աբհեստավոր
աբհե=պետ, գըլ-
խավոր
աբիմիություն*=
աբհեստակցական
միություն
աբձագանք
աբձագանքել
աբձակ
աբձակագիր
աբձակել
աբձակվել
աբձակում
աբձակուրդ
աբձակուրդային
աբձակուրդավոր
աբձան
աբձանագրական
աբձանագրել
աբձանագրվել
աբձանագրություն
աբձանագրում
աբձանասյուն
աբձուլ=ուռկան
աբճիճ
աբճճագուշն
աբմատոտանիներ
աբմիկակալ
աբմոթիք
աբմունկ
աբյուն
աբյունաբորբ
աբյունաթաթավ
աբյունաթոր

աբյունալերդ
աբյունալից
աբյունակցական
աբյունահեղ, -ություն
աբյունահոս, -ություն
աբյունաշաղախ
աբյունապարտ
աբյունարբու, -թյուն
աբյունարբել
աբյունաքամ
աբյունլվա
աբյունոտուշտ, -ություն
աբնախոսում
աբնակոլոլ
աբնահեղություն*
աբնահոսություն*
աբնավառ
աբշալույս
Աբշակ
աբշավանք
աբշավախումբ
աբշավասուլլ
աբշխեղեազ
աբռատավայր
աբջ
աբջականջ (բուս. սաբան.)
աբջամագիլ (բուս.)
աբջամուկ
աբջատրա=աբջի օրա
աբջապան
աբջառ
աբջասալ
աբջնագռավ=սև ագռավ
աբջնագույն=մթագույն
աբջնաթույր=սևագույն
աբջոլա=աբջ օրագող
աբջուկ
աբջնեխ=աբջի մորթի
Աբսեն
արվամոլություն
արվարձան
արվարձանային
արվեստ
արվեստագետ
արվեստագիտություն
արտ=ցանքադաշտ, ցանքսի հող
արտաբերություն
արտադրանք
արտադրել
արտադրություն
արտաթորություն
Արտակ
արտածել
արտածում
արտակաբզ, -ություն
արտակենսատրոն
արտահայտիչ
արտահայտչություն
արտահայտություն
արտաոտոց
արտասանմամբ
արտասանմանյան
արտասանել
արտասուք
Արտավազդ
արտաքին
արտաքնոց
արտաքո
արտաքսել
արտաքսում
արտաքսուս
արտեզյան
արտել
արտևանունք
արտիկուլացիա*
արտոնություն
արտոսր
արտորայք
արտույտ
արցունք
արցունքոտ

բազմ*
բազեակիր
բազիլիկա
բազիս
բազկաթոռ
բազկատարած
բազկերակ
բազմաբարբառ
բազմաբուխ
բազմաբույր
բազմադէտ
բազմազբաղ
բազմազգ*
բազմակեաց
բազմակնութիւն
բազմահատոր
բազմահոգ,-ութիւն
բազմաճյուղ
բազմամանյա
բազմամարդ,-ութիւն
բազմամյա
բազմանդամ
բազմանդամանի (տաբ.)
բազմանկիւն
բազմանկիւնի (տաբ.)
բազմաշխատ
բազմաշնորհ
բազմապատիկ

աբեսաւեան
աբեսիմա
աբեսոր
աբեսոբովայր
աբեցան
աբիկտ
աբիկտացիա
աբիլա
աբիղնական
Աբղանատան
աբիորիզմ
Աբրիկա
Աբրոդիտե

Բ

բաբախել
բաբախիւն
բաբախում
բաբախուն
Բաբգէն
բաբելացի
Բաբելոն
Բաբելեան
բագաժ
բագին
Բագրատ
բադ
բադյա
բադրիջան
բադալու

աբուէդ
աբրաէլ
Աբրեայկ
աբրիի
աբրիիագէդ
աբրքա-յուիյուն
աբրքայադեսատր
աբրքեպիսկոպոս
աբրքիդուքս
աբրքիմէդյան
աբրքունական
աբրքունի
աբրքաւնիք
աբրքաւնատուն
աբրհամատոյ
աբրհամատոյցի
աուդիենցիա
աուդիտորիա
աուտոդրամե
աւդի
աւելցիկէդ
աւիլոն
աւթոս
աւթոսս
աքաղաղ
աքացէլ
աքացի
Աքիլլես
աքիլլեսյան
աքիա
աքսելբանատ

բազմապատկիչ
բազմապատկություն
բազմապիսի
բազմաբնեթեակ
բազմարդյուն
բազմափորձ
բազմերանոց
բազմլեզու
բազմոց
բազմություն
բազմօդուտ
բազպան
բազրիք=սանդուղքի երկու կողմի ձեռնաննեցուկները
բազուկ
Բազումք=մի համաստեղություն
Բաթումի
բաժակաճառ
բաժանահնչյուն
բաժան-բաժան
բաժանմունք
բաժանորդություն
բաժանորդագին
բաժանորդագրական
բաժանորդագրել
բաժանորդագրվել
բաժանորդագրություն
բաժանորդագրում
բաժանողական
բաժանորդացուցակ
բաժնեգրություն
բաժնեթուղթ
բաժնետեր
բաժնետիրական
բաժակ
բալալայկա
բալ
բալետ
բալաստ
Բալթիական
Բալթիկ
բալիստիկա
բալլադա
բալոն
բալկոն*=պատշգամբ
բախել
բախյուն
բախվել
բախտ
բախտաբեղ
բախտախնդիր
բախտախնդրական
բախտախնդրություն
բախտակ=ձկան մի տեսակ
բախտավորություն
բախտավորացնել
բախտացույց
բախում
բակ
բակլա
բակտերիա
բակտերիոլոգիական
բահ
բահնրա
բաղադրել
բաղաձայն
բաղանիք
բաղարջ
բաղդատական
բաղդատել
բաղդատություն
բաղեղ
բաղկինջ*
բաղկանալ
բաղկացական
բաղկացամաս
բաղկացություն
բաղձալ
բաղձալիություն
բաղձանք
բաղնիս*
բաղնիսապան
բաղչտակ
բաղջիկ
բաճկոն
բամբ

բամբակ
բամբակագործ, -ուԹիւն
բամբակեն
բամբակենին
բամբասանք
բամբասել
բամբիշ=քաղցուհի
բամբիռ
բամիա
բամիլել
բայ
Բայազետ
բայաթի
Բայբուն
բայց
բանադրանք
բանադրել
բանալի
բանահատեղի
բանահիւսութիւն
բանահրոսել
բանակել
բանակցել
բանակցութիւն
բանահիւսութիւն
բանաձև
բանաստեղծ, -ուԹիւն
բանաւոր
բանբեր=լրաբեր
բանդագուշանք
բանդագուշել
բանդիտ
բանդիտիզմ
բանթելթակից
բանիբուն
բանիմաց
բանդ=կապ
բանկ
բանկա
բանկիր
բանկոտ
բանջար
բանջարեղեն
բանսարկու, -Թիւն
բանվածք
բանտ=արգելանոց
բանտապին
բանտապետ
բանտարկել
բանտարկուԹիւն
բաշիբոզուկ
բաշխել
բաշխիչ
բաշխվել
բաշխում
բառաբար (բուս.)
բառախտական
բառազննական
բառազննուԹիւն
բառախաղ
բառաչ
բառաչել
բառաչյուն
բառարան
բառարանագրուԹիւն
բառ առ բառ
բառարմատ
բառացի
բառգիրք
բառգրքույկ
բառնալ
Բավարիա
բավիղ
բաստիսոն
բաստրակ
բարակ*=բարաք
բարակ
բարաք=վայրից վայր ընկած ժամանակավոր ընակարան
բարբաջանք
բարբառ
բարբառագետ
բարբառագիտական
բարբառագիտուԹիւն
բարբառել
բարբարոս
բարդավաճ
բարդավաճել
բարդավաճում

բարդ,-ություն
բարդածող
բարդանալ
բարդացնել
բարդացում
բարդել
բարդի
բարդոց
Բարդուղ
Բարդուղիմեոս
Բարդուղիմյան վիշեր
բարեբախտ,-ություն
բարեբախտաբար
բարեբասանիկ
բարեբարո
բարեբեր
բարեգեղած
բարեգործ,-ություն
բարեգործական
բարեգութ
բարեգութ
բարեզարդ
բարելավել
բարելավվել
բարելիճ
բարեհաճո
բարեխիղճ
բարեխղճորեն
բարեխղճություն
բարեծնունդ
բարեծննդություն
բարեկամ,-ություն
բարեկարգել
բարեկարգ,-ություն
բարեկենդան
բարեկեցիկ
բարեկեցություն
բարեկիրթ
բարեկրթություն
բարեհաճ,-ություն
բարեհաճել
բարեհամբույր
բարեհայեցողություն
բարեհաջող
բարեհնչյուն,-ություն
բարեհնչություն
բարեհոգ,-ություն
բարեհոգաբար
բարեհոգի
բարեհույս
բարեհուսություն
բարեհամաղթել
բարեհամաղթություն
բարեհնորոգել
բարեհնորոգիչ
բարեհնորոգչական
բարեհնորոգություն
բարեհնորոգում
բարեհոտորհ
բարեհշրջություն
բարեհշուք
բարեհաշտ,-ություն
բարեհաճեհ
բարեսրտություն
բարեհայելուչ
բարեփոխություն
բարլեր
բարլիկաղ
բարլում
բարլիք
բարկ,-ություն
բարկանալ
բարկացկոտ,-ություն
բարձ
բարձել
բարձերես
բարձիթողի անել
բարձիչ
բարձոսկը
բարձվել
բարձվենյակ
բարձր,-ություն
բարձրաբերձ
բարձրաբույն=բարձրը բույն ունեցող
բարձրաբուն=բունը բարձր

բարբառագուշն
բարբառիչը
բարբառիչ
բարբառոս
բարբառիկա
բարբառիկոտ
բարբառիկոշիկ
բարբառհասակ
բարբառհարդ
բարբառհնչյուն
բարբառհոն=հոն-
քիչը բարձր
բարբառձայն,-
ուկյուն
բարբառմիտ
բարբառմտուկյուն
բարբառնալ
բարբառշունն
բարբառչափ,-
ուկյուն
բարբառպատուիվ
բարբառպատց
բարբառսատիճան
բարբառվանդակ
բարբառցնել
բարբառցվել
բարբառցում
բարբեռրակ
բարբուդնշ=բար-
ձըր ճյուղեր
ունեցող

բարծում
բարձունք
բարյացակամ,-
ուկյուն
բարոյագետ
բարոյականչ,-
ուկյուն
բարոն
բարվոք
բարվոքել
բարունակ
բարուր
բարուրանք
բարուրել
բարք
բարօրուկյուն
բացագանչական
բացագանչել
բացագանչուկյուն
բացակայ,-յուկյուն
բացահայտ,-ուկյուն
բացահայտիչ
բացառական
բացառիկ,-ուկյուն
բացառուկյուն
բացատրել
բացատրվել
բացատրուկյուն
բացարկ
բացարձակ,-
ուկյուն

բացարձակաբար
բացարձակապես
բացարձակորեն
բացբերան,-ուկյուն
բացելիքացը
բացել
բացի
բաց շապանակա-
զուկյուն
բացսիրտ
բացվածք
բացուխուսի
բացօդյա
Բաուման
Բաքուս
բաքվեցի
Բաքու
բդեշխ,-ուկյուն
բեգ,-ուկյուն
բեդվին
բեդուին*
Բեթհովեն
Բեթղեհեմ
Բելգիա
բելգիական
բելգիացի
բելուռուս
Բելուռուսիա
Բելուջստան
բեկ*=բեզ
բեկանել

բեկոր
բեհեզ
Բեհեղեքուղ
բեղ
բեղմնավոր,-ություն
բեղմնավորել
բեղմնավորում
բեմբասացություն =ճառախոսություն
բենեֆիս
բենեֆիցիանտ
բենուար
բեռլոտացի
Բեռլոտիա
բեռ
Բեռլին
Բեռնաբարձ
բեռնաթափել
բեռնաթափություն
բեռնակիր
բեռնամբարձ
բեռնավիճար
բեռնավորում
բեռնատար
բեռնել
Բեռնշտայն
բեռնշտայնական
բեռնվածք
Բեսարաբիա
բեսարաբիական
բեսեմերացում
բևեկն
բևեկնի
բևեռ
բևեռագիր
բևեռագրություն
բևեռամերձ
բևեռային
բեռոն
բերանաբաց
բերանախտ
բերանքսիվայր
բերանքսիվեր
Բերբերիա
բերդ
բերդակ
բերդաքաղաք
բերկրանք
բերկրություն
բերմունք
բերոտոլեոյան
բերբեր,-ություն
բերբերացնել
բերբերացում
բերք
բերքահավաք
բերքառատ
բերքատվություն
բերքատու
բեքար (երաժշտ.)
բզզալ
բզկտել
բթամատ
բթանկյուն
բժժանք
բժիշկ
բժշկել
բժշկվել
բժշկություն
բժշկուհի
բիբ
բիբլիական
բիբլիոդրաքիա
բիժ
բիլիոն
բիլ=կապույտ, երկնագույն
բիլիարդ
բիլլ=օրինագիծ
բիծ
բինոտ
բիոլոգիա
բիոլոգիական
բիոսկոպ
բիոքիմիա
բիրտ,-ություն
բիֆշտեքս
բլբուլ
բլթակ
բլիթ
բլուզ
բլուր
բխել

բխում
բխմունք
բծախնդիր
բծախնդրական
բծախնդրորեն
բծախնդրություն
բծավոր
բեկակ
բեկացնել
բեկիկ
բեղուտուցք
բղջախոհ
բյաղ
բյուզանդական
բյուզանդացի
Բյուզանդիա
բյուլետեն
բյուջե
բյուջետական
բյուջետային
բյուր
բյուրաքանչյուր
բյուրեղը=քաղքենի քաղաքաբնակ
բյուրեղ,-ուկություն
բյուրեղական
բյուրեղային
բյուրեղացնել
բյուրեղացում
բյուրո
բյուրոկրատ,-ուկություն
բյուրոկրատական
բյուրոկրատիա
բնաբան
բնաբերք
բնագավառ
բնազանց,-ուկություն
բնազդ
բնազդորեն
բնակարգ
բնակավայր
բնակիչ
բնակիչնկոտոպ
բնակչություն
բնակվել
բնաշխարհ
բնաշխարհիկ
բնաշրջություն
բնապաշտ,-ություն
բնաջինջ
բնաջնջել
բնաջնջում
բնավարձ
բնաուսուց
բնաքննական
բնիկ,-ություն
բնութագիր
բնութագրել
բնութագրություն
բնութագրում
բն ուկություն
բնույթ
բշտիկ
բոա
բոբիկ
բոբկանալ
բոբկություն
բոթ
բոթաբերը
բոժոժ
բոլշևիզմ
բոլշևիկ
բոլշևիկյան
բոլշևիկորեն
բոլորաթիք
բոլորք
բոխի
բոկոտն
բողբոջ
բողբոջավոր
բողբոջել
բողբոջում
Բողդխան
բողկ
բողկուկ=մինչատ-ներկ շոշափուկ
բողոք
բոմբյուն
բոյար
բոյկոտ
բոյ-սկաուտ
բոռ
բոռալ*

բոսյակ
բոսորը
բոստան
բովանդակ
բոտիքրա
բոր
բորակ
բորակաթթու
բորակածին
բորբ
բորբոս
բորբոսնել
բորբոքել
բորբոքիչ
բորբոքվել
բորբոքում
բորեաս =հյուսիսային ցուրտ քամի
Բորոդինո
բորոտ,-ության
բորսա
բոցավառ
քոքոն
բոքս
բոքսյոր
բշլիլ
բշշակորիզ
բշշանյութ
բուածեվի
բուհ-ության
բունաբարել
բունաբարություն
բունաբարում
բունագանձել
բունագրավել
բունագրավում
բունադատել
բունազբոսիկ
բունակալ
բունավոր
բունել
բունի
բունկել
բունկվել
բունկում
բունոթել
բունվածք
բունցքամարտ
բունություն
բուռալ
բուռունցք
բվեճ
բամել=ուժեղցնելով պարբերացնել
բրել
բրաբիոն
բրազիլական
բրազիլացի
Բրազիլիա
բրահմանա=հնդկական քուրմ
բրաուներինգ
բրդաքեզիկ
բրդաշատ
բրդատու
բրդեղ
բրդել=կաւոր կտոր անել
բրդեղեն
բրդիչ
բրդյա
բրդոն=հացի բրդուճ
բրդոշ
բրդոտ,-ություն
բրդոտվիկ
բրդուճ
բրդում
բրեմսբերգ=թեք մակարդակով բնական լվացնելու հարմարանք
Բրեստ-Լիտովսկ
բրթել=հրել
բրիգագ
բրինձ
բրնչ
բրիտանական
Բրիտանիա
Բրյուսել
բրյուսելցի
բրոշյուր
բրուտ
բրուտանոց

բրուտուտո
Բուդդա
բուդդայական
բուք
բուժամիջոց
բուժավայր
բուլիոն
բուլլա
բուլղարացի
Բուլղարիա
բուխարիկ
բուկ
բուլլ=խումբ
Բուլլը=մի համաստեղություն
բուլն
բուլս
բուլր
բուն=ծառի իրանը մինչև ճյուղերի բաժանմունքը
Բունիաթյան
բունկալ
բունտա
բուռ
բուռլակ=նավաքարշ բանվոր
բուռն
բուռնուս=արյաբակեան ղեկատ
բուսական,-ուհի,-ական
բուսաբան,-ուհի,-ական
բուսահող
բուսնել
բուստ
բուտ=ուտելիք, կերակուր, անասնակեր
բուտաֆորական
բուտաֆորիա=ներկայացման ժամանակ գործածվող կեղծ իրեր
բուտերբրոդ
բուրաստան
բուրավետ
բուրգ
բուրդ
բուրել
բուրժուա
բուրժուազիա
բուրժուական
բուրժուլ
բուրղուզ*
բուրղուզել*
բուրմունք
բուրյաթ
բուրյաթական
Բուրյաթ-Մոնղոլական ԱՍՍՌ
բուրյան=բուրավետ
բուրվառ
բուրուցիալից
բուրուցիավետ
բուք
բուքսիր
բուֆետ
բքախեղդ

գ

Գաբրիել
գագաթ
գագաթնակետ
գագաթնահար
գագաթնային
Գագիկ
գազ
գազամբար
գազալաստարան
գազար
գաթա
գալ
գալարում
գալլ
գալիք
գալատուկ*=վոզկապ
Գալուստ
գալլոն
գալոշյան
գան
գահաժառանգ

դահավեժ
դահավեժել
դահավորակ
դահիրեց
դահընկեց,-ուԹյուն
դահուչք
դաղաւիար
գաղԹ
գաղԹական,-ուԹյուն
գաղԹել
գաղԹեցնել
գաղԹուամ
Դաղղիա
գաղջ
դաղտագողի
դաղտիկուբ=ծովային խեցեմարԹ
դաղտնաբար
գաղտնապահուԹյուն
գաղտնի
գաղտնիք
դաղտուկ
գաղուԹ
գաղուԹահայ
գաճաճ
գաճաճային
Դամատ Քաղքիա
գամմա
գամփռ
Գայանե
գայԹակղել
գայԹակղեցնել
գայԹակղեցուամ
գայԹակղիչ
գայԹակղվել
գայԹակղուԹյուն
գայԹակղուամ
գայԹել
գայլոն
գայլ
գայլախաղ
գայլիկոն
գանակոծ,-ուԹյուն
գանգ
գանգաբան,-ուԹյուն
գանգատ
Գանգես
գանգրահեր
գանգրավուն
գանգուր
գանձ
Գանձակ
գանձապահ,-ուԹյուն
գանձանակ
գանձաքան
գանձարկղ
գաջ
գառ
գառադիւղ
գառնանգղ
գառնաբոյծ
Գառնիկ
գառնուկ
Գասպար
գաստրոլ
գավաթ
գավակ
գավառ
գավառաբարբառ
գավառացի
գավիթ
գարաժ
գարեհաց
գարեջրավաճառ
գարեջուր
գարնանամուտ
գարնանային
գարշ,-ուԹյուն
գարշահոտ,-ուԹյուն
գարշանք
գարշապար
գարշել
գարշելի
գդալանք
գդալել
գդալ
գդակ
գդակագործ
գեղ

գեհեն
գեղագետ
գեղագիտություն
գեղագրություն
գեղագարդ
գեղագարդել
գեղահրաշ
գեղաճեմ
գեղապանծ
գեղասքանչ
գեղարդ=նիզակ
գեղարդավոր
գեղարվեստ
գեղարվեստագետ
Գեղարքունիք
գեղգեղանք
գեղգեղել
գեղեցիկ
գեղեցկաբույր
գեղեցկատես
գեղձ
գեղձախտ
գեղձային
գեղձավոր
գեղձուռուցք
գեղմ=բուրդ
գեղջկական
գեղջկուհի
գեղջուկ
գեղուղեշ
գեյշա
գեներալ-գնդապետ
գեներալիսիմուս
գեներալիտետ
գեներալ-լեյտենանտ
գեներալ-մայոր
Գևորգ
գեջ=թաց, խոնավ
գետ
գետադարձ
գետակինճ
գետահեղձ
գետաձի
գետամերձ
գետաման=գետի մեջ ընկղմած
գետանց
գետափնյա
գետեզր
գետեզրյա
գետընկեց
գետին
գետնախնձոր
գետնախոշոր=մերկ գետնի վրա պառկող
գետնամամուռ
գետնասկյուռ
գետնատարած
գերագույն
գերադրական
գերակշիռ
գերակշռություն
գերանդի
գերարդո
գերբ
գերբնական
գերդաստան
գերդաստանահայր
գերեզարձ
գերևարություն
գերիվերո
գերմաներեն
Գերմանիա
գերատեսչություն
գերմարդ
գերմարդկային
գերություն
գերօքսիդ
դղդղվել
դզրար
գէա=հիդրոկայան
գթալ
գթառատ,-ություն
գթասիրտ
գթասրտություն
գթոտ,-ություն
Գժատակ
գժվել
գժտվել
գժտություն
գիբոն

գլուխ
գլխոտին
գլիծ
գլիաձև
գլինաբուծ
գլինաբուծ (բուս.)
գլինաբուծ=խրախճանք, կերուխում
գլինդ
գլինեգործ,-ուհի
գլինեվաճառ
գլինեվաճառ
գլինեհատուն
գլինճ
գլիշանգղ
գլիշատիչ
գլիշերաշրջիկ
գլիշերերդ
գլիշեր-ցերեկ
գլիշերօթիկ
գլիպս
գլիչուհի
գլխակ
գլխակաղ
գլխակաղություն
գլխանիվ
գլխաշոր
գլխատու,-ուհի
գլխարկ=վախճուկ,խոնարհած, հնազանդ
գլխկ
գլխկընդխառն
գլխուհի
գլուխկոտրանք
գլուխկոպա=շաքարանյութ
գլխոտը
գծագրուհի
գծել
գծուծ
գմբեթ
գմբեթաձև
Գոթեհ
գյուղ
գյուղանտես,-ուհի
գյուղացի,-ուհի
գյուղացիական
գյուղից
գյուղխորհուրդ*
գյուղսովետ
գյուտ
գյուտարար
գնալ-գալ
գնահատել
գնահատուհի
գնացք
գնդախաղ
գնդակ
գնդակահարել
գնդակոծել
գնդակոծում
գնդասեղ
գնդացրորդ
գնդել
գնորդ
գնչու
գնչուական
գնչուերեն
գոգ
գոգավոր,-ուհի
գոգնոց
Գոդոլ
գոգավածք
գոթ
գոթական
գոթ*

գոլ
գոլորշի
գոլորշիանալ
գոլորշիացում
գոլիշտեամ
գոհ
գոհար
գոհարևեղեն
գոհացուցիչ
գոհութիւն
գոհունակ,-ութիւն
Գողգոթա
Գողիաթ
գողտրիկ
գոճի
գոմաղբ
գոմշաձագ
գոյական
գոյամարտ
գոյամիջոց
գոյ,-ութիւն
գոնե
գոնչ*=հաստատակուռ
Գոնչարով
գոնջ=խեղանդամ
գոնջոտ
գոշ=քոսոտ
գոչ
գոչել
գոչյուն
գոռ
գոռալ
գոռգոռալ
գոռգոռոց
գոռևես=գոռի նման մի ջատ
գոռող
գոռոց
գոռում-գոչյուն
գոս,-ութիւն
գովասանական
գովասանք
գովեստ
գովերգ
գովերգել
գովերգու
գովք
գոտեմարտ
գոտեպնդել
գոտեպնդվել
գոտկատեղ
գոտևորել
գորգ
գորգյան հանգուցյց
Գորբի
գորիլա
Գորիս
գործ
գործադիր
գործադրել
գործադրութիւն
գործադուլ
գործադուլավոր
գործադրկութիւն
գործազուրկ
գործածել
գործածութիւն
գործառնական
գործառնութիւն
գործավարձ
գործավարձային
գործավարձու
գործավարձուհի
գործարկում
գործարք
գործարքային
գործնական
գործնկեր
գործողութիւն
գործոն
գործվածք
գործվածքեղեն
գործուղել
գործուղում
գործուն,-ութիւն
գործունեութիւն
գործունյա
Գորկի
գորշ
գորշագոտի
գորով
գորովագութ

գրա
գրատաճուղակ= գրատի ձու
գրատնկիթ
գրատուկ
գրց
գՀլել
գՀլող
գոգոտալ
գոգոտց
գռեհ=վռազց
գռեհիկ
գռեհկաբանութիւն
գռեհկանալ
գռեհկացնել
գռեհկութիւն
գոռալ
գոռոց
գռուզ=գանգուր
գռվել
գռվիչ
գռվոտական
գռվոտութիւն
գռվռում
գվաղրիա
գվաղրիական
Գվիդոն
գտնել
գրաբար
գրագետ
գրագիտական
գրագիտութիւն
գրադարան
գրադ
գրախանութ
գրական
գրականագետ
գրականագիտութիւն
գրակարգաց
գրամ
գրամոֆոն
գրանդիոզ
գրանիտ
գրանիտէ
գրասենեակ
գրաստ
գրավական
գրավաճառ
գրավարժութիւն
գրավել
գրավիչ
գրավչութիւն
գրավվել
գրատախտակ
գրաքննել
գրաքննիչ
գրաքննչական
գրաքննութիւն
գրաֆ
գրաֆիկ
գրբաց
գրդամոլ=վախկոտ
գրդանք
գրգռականութիւն
գրգիռ
գրգռել
գրգռիչ
գրգռվել
գրգռում
գրեթէ
Գրիբոեդով
Գրիգոր
գրիչ
գրկաբաց
գրկախառնվել
գրկատարած
գրկել
գրոհ
գրոհայլին
գրոհիչ
գրող
գրոշ
գրսամէկյատեր
գրչածայր
գրչակոթ
գրչահատ
գրպան
գրպանահատ
գրվածք
գրտնակ
գրտնակել

զրքույկ
գցել
գցովի
գուբ
գուբի
գուբիան
գուժել
գուժկան
գուլպա
գուղձ=հողի լոշոը կաթը
գուղձավոր
գումակ
գումարտակ
գումի-արաբիկ
գույժ
գույնզգույն
գունազարդել
գունազուրկ
գունաթափվել
գունաթափ,-ություն
գունատ,-ություն
գունդ
գունեղ
գուշակ,-ություն
գուշակել
գուռ
Գուրգեն
գուրգուրանք
գուցե

Դ

դաբաղ
դաբաղ
դագանակ*=մահակ
դադար
դադարել
դադարեցնել
դադարեցվել
դադարեցում
դադարում
դազգահ
Դաթո
դալարազեղ
դալլաք,-ություն
դալկություն
դալմաթական
Դալմաթիա
դալուկ
դահիճ
դահլիճ
դահճապետ
դահուկ
դահուկային
դահուկավոր
դաղձ
Դաղստան
դամբան
դամբանական
դամբարան
դամբուլ

դամոկլյան սուր
դայակ
դայլայլ
դայլայլել
դայլայլիկ
դանդաղ
դանդաղկոտ
դանդանավանդ
Դանիա
դանիական
Դանիել
դանիերեն
դաշինք
դաշն
դաշնակահար
դաշնամուր
դաշտ
դաշտան
դաշտապալաթ
դաշտավայր
դաշույն
դաշունահար
դաջել
դաջվածք
դառը
դառն,-ություն
դառնալ, դարձա, դարձիր
դառնացած
դառնորեն
դառնամաղձ,-ություն

դառնանալ
դառնաշունչ
դասագիրք
դասալիք
դասալքություն
դասակարգ,-ություն
դասակարգային
դասակարգել
դասակարգում
դասամիջոց
դասավորություն
դասատվական
դասատվություն
դասընթաց
դասընկեր
դաստակ
դաստակեցու
դաստիարակ,-ություն
դաստիարակել
դաստիարակիչ
դաստիարակչական
Դավիթ
Դավթյան
դաս
դաստաստան
դաստաստանապիրք
դաստավճիռ
դաստարան
դաստարկ
դաստարկաշրջիկ
դաստարկատրու
դար
դարաշրջան
դարավանդ
դարափ
դարբաս
դարբին
դարբնել
դարբնոց
դարբնվել
դարբնություն
դարբնում
դարդ
դարդոտ
դարեցդար
դարձ
դարձակետ
դարձաշրջան
դարձդարձիկ
դարձկաղ
դարձյալ
դարձնել
դարձուղրու
դարձվածություն
դարձվածք
դարձվոր*,-ություն
դարձում
դարչնագույն
դարչին
դարպաս*=դարբաս
դարպասել
դափ
դափնաատերև
դափնեպսակ
դափնեվարդ
դափնի
դափնյա
դդմագլուխ
դդմախյուս
դդմային
դդում
Դեբեդ (գետ)
դեբետ
դեբյուտ
դեգերել
դեգերում
դեղեձել=տատանվել, տարուբերվել
դեղինֆեկցիա=ախտահանում
դեղինֆեկցիոն
դելեգատ
դելտա
դելտյան պատգամախոս
դելֆին
դեկադան
դեկադենտ
դեկլարացիա
դեկորացիա
դեկտեմբեր
դեկրետ

դեկրետավորել
դեղամիջոց
դեղձ
դեղձան
դեղձանիկ
դեղձաչիր
դեղձենի
դեղնախտ
դեղնամորթ
դեղնուց
դեղօրայք
դեմագոգ=ամբոխավար
դեմառուեմ
դեմ հանդիման
դեմոբիլիզացիա
դեմոբիլիզացիոն
դեմոբիլիզացնել
դեմոկրատ
դեմոկրատական
դեմոկրատիա
դեմոնստրացիա
դեմպինգ
դեմուռեմ
դեմք
դեպի
դեպք
դեռ
դեռահաս
դեռատի
դեռատիքութիւն
դեռևս
դեսպակ
դեսպան
դեսպանորդ
դեսուդեն
դև
դեվալվացիա
դերբայ
դերձակ,-ուհի
դերձակուհի
դերձան—կարելութիւն
դեֆիլեիտ
դեֆիլեիտային
դղօտ
դժբախտ,-ութիւն
դժբախտաբար
դժգոհ,-ութիւն
դժգոհել
դժգուն
դժգունութիւն
դժխեմ=անդգամ, ծանտ, դաժան
դժխեմութիւն
դժկամ,-ութիւն
դժկամակել
դժնդակ=անտանելի, դժվար, չափաչափ
դժնեւութիւն
դժնի,-ութիւն
դժոյգ=դաժան, խիստ
դժոխային
դժոխաքար
դժոխք
դժպատեհ
դժվարանց
դիաբետ=հիւծախտ
դիագրամ
դիազնուութիւն
դիալեկտիկա
դիալեկտիկական
դիակ
դիակառք
դիակիզարան
դիահատում
դիահերձում
Դիանա
դիդակտիկա=մանկավարժութեան այն մասը, որ ուսումնասիրում է ուսուցման ընդհանուր օրինքները
դիետա
դիեցիկ—ծիծ ուտող
դիզենտերիա
դիլիժան=երկընտրանք
դիլետանտ

դիկտատոր
դիկտատուրա
դիկցիա
դիմադրավել
դիմադրձուԹյուն
դիմադրել
դիմադրուԹյուն
դիմազրկել
դիմազրկուԹյուն
դիմազուրկ
դիմակահանդես
դիմակավոր
դիմահնուԹյուն
դիմացկուն,-
ուԹյուն
դիմորոշ
դինամիտ
դինամո-մեքենա
դինաստիա
դինաստիական
դինգ
Դիոնիսիոս
դիպակ
դիպլոմ
դիպլոմատ
դիպլոմատիա
դիպչել
դիպված
դիպվածական
դիպվածաբար
դիսերտացիա
դիսերտացիոն
դիսկուսիա
դիսիմիլյացիա
դիսպետչեր
դիսոնանս
դիսոցիացիա
դիսպուտ
դիսցիպլին=կիտու-
ԹյաՆ առանձին
առարկա, կիտու-
ԹյաՆ առանձին
բնագավառ
դիսցիպլինա=կար-
գապահուԹյուն
դիտանցք
դիտապատ
դիվային
դիվերսիա
դիվերգենտ
դիվերսիոն
դիվիդենդ
դիվիզիա
դիվիզիոն
դիրեկտիվ
դիրեկտոր
դիրեկցիա
դիրիժոր
դիրք
դիք
դիցուհի
դիցուք
դիֆերենցիալ
դիֆերենցիացիա
դիֆտերիա
դիֆուզ
դիֆուզիա
դղյակ
դղրդալ
դղրդալից
դղրդյուն
դղրդոց
դմակ
դմբոց
դմդմբոց
դյութական
դյութել
դյութիչ
դյութվել
դյութուԹյուն
դյուժին
դյույմ(չափ)
դյույմանոց
դյուրաբեկ
դյուրաբորբոք,-
ուԹյուն
դյուրագրգիռ
դյուրագրգռուԹյուն
դյուրաղձուԹյուն
դյուրաղգաց,-
ուԹյուն
դյուրաղգայուն
դյուրաթիք,-
ուԹյուն

ղյուրակոր
ղյուրահավատ,-ութիւն
ղյուրամատուց
ղյուրամերձ
ղյուրավառ,-ութիւն
ղյուրըմբռնելի
ղյուրըմբռնողութիւն
ղյուրընթաց
ղյուրընթեռնելի,-ութիւն
ղյուրընկալ
ղյուրին
ղյուրութիւն
ղյուցաղն
ղյուցազնական
ղյուցազներգակ
ղյուցազներգու,-թիւն
ղյուցազուն
Դնեպր
ղնքսել*
ղշխո=թագուհի
Դոբրոլյուբով
ղոդոշ
ղոլլար
ղոկտոր
ղոկտրինյոր
ղողղոջ
ղողղոջուն
ղողղոջուն
ղողերոցք
ղոմինիոն
Դոնբաս
ղոնդող=թանձր հյութ
Դոն-Ժուան
ղոնժուանութիւն
ղոննա
Դոն-Քիշոտ
ղոնքիշոտական
ղոնքիշոտութիւն
ղոշաբ
Դոստոև'սկի
ղոբակ
Դոբրոլյուբով
Դոբրոթեա
ղոփել
ղոփյուն
ղպիր
ղպրոց
ղպրութիւն
ղռնակ
ղռնապան
ղռնամերձ
ղռնբաց
ղռնեղուս
ղռնիակ
ղսպիկոն
ղսպրիկ
ղսրովել=նախապատել, անպատվել
ղրախտ
ղրախտային
ղրախտավոր
ղրախտավարգ
ղրամահատ
ղրամանանգ
ղրամաշրջիկ,-ութիւն
ղրամատիկ
ղրամատիկական
ղրամատուրգ
ղրամատուրգիա
ղրանղի=ղուռն չեմք
ղրասանգ
ղրացիական
ղրացի,-ութիւն
ղրղապատճառ
ղրղել
ղրղիչ
ղրղում
ղրժել
ղրժում
ղրոշմ
ղրոշմանիշ
ղրվագ
ղրվագում
ղրվածք
ղրվատել
ղրվատում

դրուչք
դրուչք
դրուալիատական
դուեռ
դուզնաքայա=քինչ, նվաստ
դուլլ
դուռ,
դուսար
դուր
դուրեկան
դուրս
դուքս
դքսուհյուն
դքսուհի
դօտ

Ե

եբբայադեռ
եբբայական
եբբայեցի
եգիպտացի
եգիպտացուհին
Եգիպտոս
եգեմ
եգեմական
եզ,-նեը
եզակի
եզերք
Եզնիկ
եզուխա*
եզը
եզրակացուբյուն
եզրափակիչ
եթե
եթեր
եթերային
եթովպացի
եթովպիա
եթովպուհի
ելակ
ելակեա
ելևէջ
ելեմուաք
ելուզակ
ելումուա
ելուչք
ելուսա
եկը
եկամուտ
Եկատերինա
եկեղեցի
եկվոր
եղանակ
եղբայր,-ուբյուն
եղբայրաբար
եղբայրակից
եղբայրակցուբյուն
եղբայրանալ
եղբայրասիրու-
բյուն
եղբայրացում
եղբորորդի
եղեգ
եղեգն
եղեգնական
եղեգնահատ
եղեգնաշաքար
եղեգնատապատ
եղեգնաշրթնեց
եղեգնափայտ
եղեգնիկ
եղեգնյա
եղեգնուտ
եղելուբյուն
եղեռն
եղեռնագործ,-
ուբյուն
եղեռնական
եղևնի
եղերամայր
եղերդ=ցիկորի
եղերերդ,-ուբյուն
Եղիա
Եղիազար
եղինջ
Եղիշե
Եղիսաբեթ
եղծ
եղծելի
եղկելի
եղյամ

Հղյամակալվել
հղնգնաքար=օնիքս
հղնիկ
հղջերաբու
հղջերախոտ
հղջերակվը
հղջերային
հղջերավոր
հղջերասանը
հղջերաքար
հղջերվաքաղ
հղջերու
հղջյուր
հղջյուրավոր
հղվարդ (բուս.)
հղուկ
հղունգ
եմ, ես, է, ենք, եք, են
ենթադրել
ենթադրյալ
ենթադրություն
ենթակա
ենթակայական
ենթակայան
ենթամիա
ենթասալա
ենթարկել
ենթարկվել
ենչխերի
հավհակուտաս,-ուհի
հառալ
հառակի,-ուհի
հառահատոր
հառհաթթ
հառամյա
հառամյակ
հառամյա
հառամյակ
հառանդ
հառանդագին
հառանդամ
հառանդամանի
հառանդատ,-ուհի
հառանդուն,-ուհի
հառանկյուն
հառանկյունաչափ,-ուհի
հառանկյունի
հառացում
հառյակ
հառատանի
հառվորյակ
հառուն
հառօրյա
հասամոլ
Հեվրոպա
Հեվգենի
Հեվգենյա
Հեվգենե
հետ
հետադարձ
հետևակազոր
երազկոտ
երաժիշտ
երաժշտախոսություն
երաժշտական
երաժշտություն
երախ
երախայրիք
երախտագետ
երախտագիտորեն
երախտագիտություն
երախտամոռ,-ուհի
երախտասպառ,-ուհի
երախտիք
երակ
երամակ
երանդ
երանդավորում
երանելի
երանի
Երանյակ
երաշխավոր,-ուհի
երաշխիք
երաշտ
երաշտահավ
երասան
Երասխ

Երբ
Երբեմն
Երբեմն-երբեմն
Երբեմնի
Երբեք
Երբուծ=կուրծքի միսը
Երբևէ
Երբևիցե
Երգ
Երգասաց
Երգարան
Երգել
Երգեհոն
Երգեցիկ
Երգեցողություն
Երգ երգոց
Երգէս
Երգիծաբան,-ություն
Երգիծաբանական
Երգիծական
Երգիծանք
Երգիչ
Երգչուհի
Երդ
Երդիկ
Երդմնազանց,-ություն
Երդմնազան
Երդվել
Երդվեցնել
Երդվյալ
Երդում
Երե
Երեխա
Երեկո
Երեկոյան
Երեկույթ
*Երեմէա
Երես
Երես առ երես
Երեսնական
Երեսնամյա
Երեսնանոց
Երեսնելվայր
Երեսնօրյա
Երեսպրիչ
Երեսուն
Երեսուներորդ
Երեսունինը
Երեսունիններ
Երեսունմեկ
Երեալ
Երեակ
Երեակայել
Երեակայություն
Երեան
Երեելի
Երեի
Երեուեթաւեան
Երեւույթ
Երես
Երեսփոխ
Երեք
Երեքանոց
Երեքթևյան
Երեքհարյուրական-ներ
Երեքնուկ
Երեքշաբթի
Երեքռուբլիանոց
Երթ
Երթալ
Երթաշարք
Երթևեկ,-ություն
Երիզ
Երիզորդ
Երիկամունք
Երինջ.
Երիվար
Երիտասարդ,-ություն
Երիտասարդական
Երիտասարդանալ
Երիտասարդացնել
Երիտասարդացում
Երից կանոն
Երիցուկ
Երկ
Երկաթ
Երկաթաթեւ
Երկաթաթերթ

երկաթ–բետոն
երկաթյա
երկաթուղագիծ
երկաթուղի
երկակի
երկամյա
երկամսյա
երկայն
երկայնակի
երկայնաձիգ
երկայնամիտ
երկայնք
երկանդամ
երկանդամանի
երկասիրություն
երկաբանություն
երկարակյաց
երկարաձգել
երկարաձգություն
երկարածիգ
երկարօրություն
երկայնել
երկբաբեան
երկվլանի
երկդռնավոր
երկդասյան
երկդիմի
երկերեսանի
երկ–երկու
երկեղջյուր
երկընտրանք
երկինք
երկիր
երկիցս
երկկայմանի
երկկարգ
երկկենցաղ
երկկողմանի,–ություն
երկկողմյան
երկճյուղ
երկմիտ
երկմտություն
երկյակ
երկյուղ
երկյուղալի
երկյուղած,–ություն
երկնաբերձ
երկնադղրդ
երկնահաս
երկնամբարձ
երկնային
երկնասաց
երկնասույզ
երկնաքեր
երկշաբաթաթերթ
երկնուսա
երկոտանի
երկչոտ,–ություն
երկպառակություն
երջանկանալ
երկնայրի
երկսեռ
երկայունակ
երկվորյակ
երկտակ
երկտող
երկրագործ,–ություն
երկրագունդ
երկրաշարժ
երկրաչափ,–ություն
երկրորդ
երկրորդական
երկրորդել
երկրպագել
երկրպագություն
երկու
երկուական
երկու երրորդ
երկու հարյուր
երկուհարյուրական
երկուսնք
երկուշաբթի
երկուստեք
երկվեղկ
երկվեղկանի
երկվորանի
երկօրյա
երջանիկ
երջանկահիշատակ
երջանկավատ
երջանկացնել

բրջանկություն
Բրվանդ
Բրվանդակերտ
բրբոջ,-ուհի
բրբոջական
բրբոջային
բրխնբանդ
բրխն բրխն
եռեռ
Նիսան
Սիրաս
Եփրեմ
Եֆիմ
եֆրեմյոտը

Զ

Զաբել
զագս
զաղրեվի
զամբյուղ
զամբյուղագործ
զամբիկ
զայրակնած
զայրանալ
զայրացկոտ,-ություն
զայրացնել
զայրույթ
զանգ
զանգված
զանցանք
զանցառու,-թյուն
զառ
զառամ
զառամյալ
զառամած,-ություն
զառանցանք
զառանցել
զառնթաի
զառիվայր
զառիվեր
զառ-մանուշակ
զավակ
զավեշտ
զավթել
զավթիչ
զավթողական
զավթում
զավոդ*
զատ-զատ
զարգանալ
զարգացողություն
զարգացում
զարդ
զարդարուհի
զարդանկար
զարդասեղան
Զարդար
զարդարանք
զարդարված,-ություն
զարդարվել
զարդարում
զարդարուն
Զարեհ
զարթեցնել*
զարթնում
զարթնել*
զարթոնք
զարթուն*
զարկ
զարկել
զարկերակ
զարկվել
զարհուրանք
զարհուրել
զարհուրեցնել
զարմանք
զարնվել
զարտուղի
զարտուղություն
Զաքարիա
զաֆրան
զբաղմունք
զբաղվել
զբոսախնճույք
զբոսանք
զբոսավայր
զբոսնել
զգալ
զգալատես
զգայարան

ղպայացունց
ղպայութիւն
ղպայուն,–ուհի
ղպասա,–ուհի
ղպացմունք
ղպացողութիւն
ղպացվածութիւն
ղպացվել
ղպեսա
ղպեսաւորում
ղպոն,–ուհի
ղպուշ
ղպուշանալ
ղպուշաւոր,–ուհի
ղպուշացում
ղպուշութիւն
ղելաերյան
ղեխ,–ուհի
ղեկուցյ
ղեկուցել
ղեկուցում
ղեղծարար,–ուհի
ղեղծում
ղեղչ
ղեղչել
ղեղչում
Ձեյթուն
Ձենգ-Ավխատա
ղեննիթ
ղեննիթային
ղեննիթաւոր
ղենք
ղեռուն
ղետեղել
ղերզ
ղերծ
ղեփյուռ
Ձևա
ղղվանք
ղղվել
ղինադարծ
ղինադարծարան
ղինադադար
ղինաթափ,–ուհի
ղինապարտ
ղինջել
ղինջող,–ուհի
ղինջողական
ղինջողամտութիւն
ղինջում
ղխա
ղկեռ
ղկռտալ
ղղջալ
ղղջում
ղմայլանք
ղմայլելի
ղմայլիչ
ղմայլվել
Ձմյուռնիա
ղմռանել
ղմրուխտ
ղմրուխտել
ղմրուխտյա
ղմռուռա
ղնդան
ղննական,–ուհի
ղննել
ղննիչ
ղննութիւն
ղննում
ղոզ
ղոզիլ
Ձոզիակ
ղոզվածութիւն
ղոզվածք
ղոզվել
ղոզում
ղոհ
ղոհաբերութիւն
ղոհել
ղոռոճևանիկ
ղոռ
ղոռոզ
ղորաթիկունք
ղորավիդ
ղորասյուն
ղորեղ
ղորութիւն
ղորք
ղորօրինակ
ղոքանչ
ղռալ

զոռց
զսպել
զսպվածություն
զվարթ,-ություն
զվարթացին
զվարճ,-ություն
զվարճալի
զվարճախոս
զվարճանալ
Զվիցերիա*
զոհել
զոհիչ
զոհում
Զրադաշտ
զրադաշտական
զրահ
զրահագնացք
զրահակիր
զրահահար
զրահամեքենա
զրահանավ
զրահապատ
զրահատրանսպորտայոր
զրկանք
զրկել
զրո
զրպարտանք
զրպարտել
զրպարտիչ
զրպարտչություն
զրպարտություն
զրույց
զրուցավեպ
զրուցատրություն
զրուցարար
զրուցել
զրուցընկեր
զրուցում
զուարճ
զուարճական
զուգադիպել
զուգադիպություն
զուգադիպում
զուգակից
զուգակշիռ
զուգակցել
զուգակցվել
զուգակցություն
զուգակցում
զուգահեռ,-ություն
զուգահեռաբար
զուգահեռագիծ
զուգահեռական,-ություն
զուգաձև
զուգամերձ
զուգավորել
զուգավորվել
զուգավորություն
զուգավորում
զուգարան
զուգել
զուգընթաց
զուգորդել
զուգորդություն
զուգորդում
զուգո
զուգվածք-զարդարվածք
զուգվածք,-ություն
զուգվել
զուգում
զուլֆի=ձկան մի տեսակ
զույգ
զույգ-զույգ
զուռնա
զուռնաչի
զուտ
զուր
զուրկ

Է

է (եմ, ես, է, ենք, եք են)
Էակ
էականո
էակից
էապես
էբոնիտ
էգ

Էգեյան ծով
Էդոիզմ
Էդսեսա
Էգուց
Էֆիլեն
Էֆեկա=բարեչախտություն, բարեչական նորմաներ
Էֆենիկական
Էֆեսոս
Էլբրուս
Էլբուրս
Էլեգիա=թախծոտ լիրիկական բանաստեղծություն
Էլեկտրալար
Էլեկտրականություն
Էլեկտրական
Էլեկտրահաղորդ
Էլեկտրահաղորդիչ
Էլեկտրացանց
Էլեկտրիֆիկացիա
Էլեկտրոդ
Էլեկտրոէներգիա
Էլեկտրոլիզ
Էլեկտրո-մեխանիկական
Էլեկտրո-մոտոր
Էլեմենտ
Էլեռա-Լոթարինգիա
Էլիպս
Էլեքսիր=երևակայական կենսահյութ, որ, լրը, կարող է երկարացնել մարդու կյանքը
Էկզարխություն
Էկզեմա
Էկլեկտիզմ
Էկլեկտիկ
Էկոնոմիկա
Էկվատոր
Էկվիվալենտ
Էկրան
Էկուպոր*
Է՛հ
Էհե՛
Էմալ
Էմանսիպացիա=իրավահավասարություն
Էմբարգո
Էմբլեմ
Էմիգրանտ
Էմիգրացիա
Էմիսար
Էմոցիա
Էմոցիոնալ
Էմպիրիզմ
Էմպիրիոկրիտիցիզմ
Էմպիրիոմոնիզմ
Էնեաս
Էներգետիկա
Էներգիա
Էնտուզիազմ
Էնտուզիաստ
Էնցիկլոպեդեիա
Էնցիկլոպեդիստ
Էոլյան
Էպիդոն
Էպիգրամ
Էպիթել
Էպիլեպսիա=ընկնավորություն
Էպիլեպտիկ=ընկնավոր
Էպիկ
Էպիկական
Էպիկենտրոն
Էպիկուր
Էպիտետ
Էպոխա
Էպոպեա
Էպոս
ԷՋ
ԷՋմիածին
ԷՋք
Էսթետ
Էսթետիզմ
Էսթետիկա
Էսթետիկական

Էակադեմ
Էակադեմիկա
Էակադեմոն
Էակալատոր
Էակալատորային
Էակզեքանատո
Էատամպաժ
Էատաֆետ
Էատրադա
Էատրալային
Էաքիզ
Էաքիմա
Էաքիմոս
Էվակուացիա
Էվակուացնել
Էվալվուլա
Էվոլուցիա
Էվոլուցիոնիզմ
Էտատ
Էտեռնիտ
Էտիկետ=քաղաքավարական կարգ ու կանոն
Էտյուդ
Էտյուդային
Էտնա
Էտրուսկական
Էտրուսկերեն
Էտրուրիա
Էրդհերցոգ
Էրե
Էրլիտրիա
Էրուդիցիա
Էությունն
Էքսկավատոր
Էքսկուրսիա
Էքսկուրս
Էքսկուրսանտ
Էքս-մինիստր
Էքսպանսիա
Էքսպանսիվ
Էքսպեդիտոր
Էքսպեդիցիա
Էքսպերիմենտ
Էքսպերիմենտալ
Էքսպերտ
Էքսպլոատիզմ
Էքսպոնատ
Էկսպորտ
Էքսպրոմտ
Էքսպրոպրիացիա
Էքստազ
Էքստենսիվ
Էքստեռն
Էքստրա
Էքսցես
Էֆեկտ
Էֆեկտիվ,-ություն
Էֆենդի
Էֆիմերիդ

Ը

ըղձալ
ըղձալի
ըղձական
ըղձանք
ըմբիշ
ըմբշամարտ,-ություն
ըմբշամարտիկ
ըմբռնելի=վայելել լինալ
ըմբռնող,-ություն
ըմբռնողանալ
ըմբռնել
ըմբռնելի
ըմբռնողություն
ըմբռնովել
ըմբռնում
ըմպան
ըմպանակ
ըմպել
ըմպելիք
ընդ
ընդարձակ=բնակարին, ընտանի
ընդարաջ
ընդառաջել
ընդամենը
ընդարձակ,-ություն

ընդարձակաբար
ընդարձակածավալ
ընդարձակիլ
ընդարձակորէն
ընդարձակվիլ
ընդարձակում
ընդարմանալ=
թմրիլ, անդգայանալ
ընդարմացածութիւն
ընդարմացում
ընդդծիլ
ընդդծում
ընդդրկիլ
ընդդրկվիլ
ընդդրկում
ընդդիմ
ընդդիմադիր
ընդդիմադրական
ընդդիմադրիլ
ընդդիմադրութիւն
ընդդիմախոս,-ութիւն
ընդդիմախոսիլ
ընդդիմակաց
ընդդիմանալ
ընդդիմութիւն
ընդեղէն
ընդերք
ընդլայնած
ընդլայնիլ
ընդլայնվիլ
ընդլայնում
ընդհակառակն
ընդհանրական,-ութիւն
ընդհանրանալ
ընդհանրապես
ընդհանրացնել
ընդհանրացվել
ընդհանրացում
ընդհանրութիւն
ընդհանուր
ընդհատ,-ութիւն
ընդհատակ
ընդհատական
ընդհատակյա
ընդհատել
ընդհատվել
ընդհատում
ընդհարվիլ
ընդհարում
ընդհուպ
ընդմէջ
ընդմիջա
ընդմիջական
ընդմիջարկութիւն
ընդմիջել
ընդմիջվիլ
ընդմիջում
ընդոստնել
ընդ որում
ընդվզիլ=ըմբոստանալ, ապստամբիլ
ընդվզում=ըմբոստացում, ապըստամբութիւն
ընդսմին
ընդունակ,-ութիւն
ընդունայն
ընդունարան
ընդունել,-ութիւն
ընդունելի,-ութիւն
ընդունիչ
ընդունվիլ
ընդօրինակիլ
ընդօրինակութիւն
ընթանալ
ընթացակից
ընթացաւարտ
ընթացիկ
ընթացուղի
ընթացք
ընթեռնելի
ընթերակայ,-ութիւն
ընթերցանութիւն
ընթերցարան
ընթերցել
ընթերցող
ընթերցվածք
ընթերցվիլ

ընթերցում
ընթրել
ընթրիք
ընծա
ընծայաբերել
ընծայել
ընծայում
ընկալգիը=ստացմանդիը, ստացգաղիը
ընկած-ելած
ընկեր, -ուհի, -ություն
ընկերաբար
ընկերական
ընկերություն
ընկերք
ընկեցիկ=1. դյուծ (մանուկ), 2. արհամարհված, անարգված
ընկղմել
ընկղմվել
ընկճել
ընկճվել
ընկճում
ընկնավոր, -ություն
ընկնավորական
ընկնել
ընկողմանել=պառկել
ընկրկել=ետ դարձնել, նահանջել, ետ ետ գնալ
ընկուզաբեր
ընկուզե
ընկուզենի
ընկույզ
ընձակ
ընձառյուծ
ընձեռել—ընձիմոքթիլ
ընձեռնավոր=ընձիմոքթի հազնող
ընձեռել
ընձեռում
ընձյուղ=ծիլ, ճյուղ, բողբոջ, շառավիղ
ընձուղտ=ժիրաֆ կենդանին
ընչազուրկ=աղքատ, ոչինչ չունեցող
ընչացք=քեզ
ընչաքաղցի, -ություն=շատ ագահություն
ընտանեկան
ընտանեսեր
ընտանի
ընտանիք
ընտելանալ
ընտիր
ընտրական
ընտրել
ընտրյալ
ընտրողություն
ընտրովի
ընտրվել
ընտրություն
ըստ
ըստ ամենայնի
ըստ այնմ
ըստ այսմ
ըստ առաջնության
ըստ արժանվույն
ըստ հրեությին
ըստինքյան
ըստ ես
ըստ կարգի
ըստ մեծի մասին
ըստ որում
ըստ պատշաճի
ըստ օրինի

թ

թաբուր (լեռան ստինան է)
թագ
թագադրվել
թագադրություն
թագադրել
թագազուրկ

Թափաժառանգ
Թափապատկան
Թափառոր,-ուկ յուն
Թափառորդն
Թափառորական
Թափառորել
Թափընկեց
Թափուհի
Թափոս
Թաք
Թաքթաքել
Թաքազուն=լեվելիյուն
Թաքառ=պատուհասոմ
Թաքար
Թաքարական
Թաքարսան
Թաքման*=ձեռնոց
Թաքպան*=ձեռնոց
Թաքուլ
Թաքուկ*=թակարդ, ծուղակ
Թալեր (դրամ է)
Թալեհման
Թալկանալ
Թալկացում
Թալկութիյուն
Թալուկ
Թամուդ=հրեական հրոնական օրենսդիրք
Թամուրպական
Թախանձ
Թախանձել
Թախանձապին
Թախանձանք
Թախիծ
Թախծադեմ
Թախծալի
Թախծել
Թախծոտ,-ուկ յուն
Թախծուկ յուն
Թախտ
Թակ
Թակարդ
Թակիլ
Թակոց
Թալ
Թազանթ
Թազանթածածկ
Թազանթավոր
Թազար=կավե դոգավոր խոր անոթ
Թազիք
Թաղիքեղ
Թաղքիլ
Թամար
Թամբ
Թամբագործ
Թամբաթոկ
Թամբել
Թամբ
Թամբել
Թայֆա
Թանաք
Թանգար=վաճառականն, պանդոկապետ
Թանգարան
Թանգիզ=քարանըման նուրբ կտոր
Թանթռնիկ (բուս.)
Թանկ,-ուկ յուն
Թանկագին
Թանկանալ
Թանկագնիք
Թանկացում
Թանձր
Թանձրամած
Թանձրամիտ
Թանձրանալ
Թանձրացնել
Թանձրացում
Թանչիլ=սաստիկ հառաչել
Թաշկինակ
Թառ=երաժշտական գործիք
Թառ=հավի պիշկիլու ձող, հավաթառ

Թաւալ
Թաւալել
Թաւանչ=խոր հառաչանք
Թաւանչել
Թաւաշ
Թաւալան
Թաս
Թասակ=գլխարկի տեսակ
Թավալգլոր
Թավալել՝
Թավահոն=Թավ հոնքեր ունեցող
Թավաւծի=մազոտ, բրդոտ
Թավիշ
Թավշակ
Թավշապատ
Թավշյա
Թավրիզ
Թավուտ=խիտ բուսած (անտառ, մացառ)
Թաւեբապիր
Թաւեբախալ
Թաւեբասեր
Թաւեբզակ
Թաւերան
Թաքախակուլա
Թարգման,-ուհի յուն
Թարգմանական
Թարգմանել
Թարգմանիչ
Թարգմանվել
Թարեք*=դարակ, աստիճան
Թարթ
Թարթել
Թարթիչ
Թարխուն
Թարմ,-ուհի յուն
Թարմանալ
Թարմատար=հաղելյալ, ավելորդ, անպետք
Թարշամել
Թարփի=կոզովի մի տեսակ
Թաց,-ուհի յուն
Թախ
Թախանցել
Թախանցիկ,-ուհի յուն
Թախտաձևան
Թախտաշըջիկ-ուհի յուն
Թախտել
Թախտրգել
Թախտիտուկ
Թախտը
Թախտուբ
Թաք կենալ
Թաքնվել
Թաքստանոց
Թաքցնել
Թաքուն,-ուհի յուն
Թաքուստ
Թաքուցում
Թբլտխկ
Թեկան,-ուհի յուն
Թեզանիք=զգեստի երկայն թև
Թեզիս=պաշտպանելու համար ստացած դիպլոմ
Թեև
Թեթև,-ուհի յուն
Թեթևակի
Թեթևամիտ
Թեթևամտուհի յուն
Թեթևասիրտ
Թեթիզ
Թեխտ
Թեկուզ-ուհի յուն
Թեկնածու,-ուհի յուն
Թեկնածուական
Թեհրան
Թեմ
Թեմա
Թեմատիկա

Թեմզա
Թեյ
Թեյասեղան
Թեյարան
Թեղոսկա
Թեղոտ
Թեոլոգիա=աստվածաբանություն
Թեոբեմիկ
Թեորեմա
Թեորիա
Թեպեւ
Թեպետեւ
Թեսալիա
Թեւ
Թեւակռել
Թեւանցել
Թեւաոտրած
Թեք
Թեր=կողմ, ոտանքաթերթ, տեբև
Թերակղզի
Թերթ
Թերթաքար
Թերթել
Թերթերունք=արտեւանունք
Թերթան=օրաթերթի պրական քաժինը
Թերմոն=եռացրած պինդ
Թերևս
Թերի
Թեքիլ=ափսե
Թեք)-ություն
Թեքական,-ություն
Թեքվել
Թեքում
Թզենի
Թթենի
Թթխմոր
Թթվածին
Թթվածություն
Թթվաշ
Թթվել
Թթվություն
Թթվուտ
Թթու
Թիակ
Թիանավակ
Թիավարել
Թիզեղ
Թիթեռ
Թիթեռնիկ
Թիկն տալ
Թիկնաթոռ
Թիկնանցել
Թիկնոտպահ
Թիկնել
Թիկնեղ
Թիկնոց
Թիկնօթոց
Թիկունք
Թիվ
Թիրախ
Թիխի-բոլան
Թլվատ,-ություն
Թլվատ,-ություն
Թլվատել
Թխաբույլ
Թխագույն
Թխահեր
Թխամորթ
Թխկացնել
Թխթխկացնել
Թխկի (բուս.)
Թխկիթխկոց
Թխպամած
Թխպոտ
Թխամայլը
Թխկան
Թխամած
Թղթադրամ
Թղթախաղ
Թղթածածկիկ
Թղթակից
Թղթակից-անդամ
Թղթակցել
Թղթակցություն
Թղթապանակ
Թղթատար
Թղթափաթաթ

Թղթյա
Թմբկահարանոց
Թմբկահարել
Թմբկահար, ուհի, ուհյուն
Թմբուկ
Թմկաքերդ
Թմրել
Թմրություն
Թմրիլիկ
Թյուր
Թյուրհմացություն
Թյուրք
Թյուրքական
Թյուրքերեն
Թյուրքիա
Թնդալ
Թնդանալ
Թնդանոթ
Թնդանոթաձգություն
Թնդանոթաձիգ
Թնդանոթային
Թնդացնել
Թնդյուն
Թնդություն
Թշնամանք
Թշվառ, ուհյուն
Թոթռալական
Թոթռանոք
Թոթռանք
Թոթռել

Թոթվել
Թոկ
Թոկասարք
Թոշակ
Թոռ* = ցանց
Թոռ = Թոռնիկ
Թոռնացղիկ
Թոռնիկ
Թոռնորդի
Թովել
Թովմաս
Թովիչ
Թովչանք
Թովչություն
Թովվածություն
Թովվել
Թոզդամ
Թոթխ = չոբացած ծառ
Թոթծել = ձիգքել կսկիծ
Թոթոռանոք
Թոք
Թոքախտ
Թոքառել
Թոհիչք
Թոչել
Թոչնաբարձունք
Թոչնաբուծություն
Թոչնաբույծ
Թոչնիկ

Թոչնոց, ուհյուն
Թոչուն
Թոփառ
Թոփառան
Թոցնել
Թոռցիկ
Թվաբանություն
Թվակոչություն
Թվաբկել
Թվաբկություն
Թրակիա
Թրակացի
Թրաշել = ածիլել
Թրատել
Թրթիռ
Թրթնջուկ = Թթուբանջար
Թրթռալ
Թրթռոց
Թրթռում
Թրթռուն
Թրթուր
Թրթուրավոր
Թրիկ = փոքր Թուր
Թրիք
Թրծել
Թրծվածք
Թրծվել
Թրծում
Թրծուն
Թրմփոց

Թրջել
Թրջոց
Թրջվիլ
Թուզ
Թուխ
Թուխակ
Թուխակագոյ
Թուխակամ
Թուխամորթ, -ութիւն
Թուխանալ
Թուխացնել
Թուխութիւն
Թուխսալ
Թուխս
Թուղթ
Թումբ
Թույլ
Թուլյատրել
Թուլյատրելի
Թուլյատրվիլ
Թուլյատրութիւն
Թուլյատրում
Թուլյուվութիւն
Թուն
Թունաւիլց
Թունաւոր
Թունաւորում
Թունդ
Թունել
Թունիս
Թունոտ
Թուշ
Թուր
Թուրան
Թուրինջ=նարինջի մի տեսակ
Թուրքեստան
Թուրքմեն
Թուրքմենական
Թուրքմենիստան
Թուփ
Թուք
Թփուտ
Թքել
Թևաճակ=ձկան թև, լողակ

Ժ

Ժահ=ապահովութիւն
Ժահանոտ
Ժանր
Ժանրոտ
Ժամադրութիւն
Ժամադրվիլ
Ժամանակապրութիւն
Ժամանակամիջոց
Ժամանակաշրջան
Ժամանակ առ ժամանակ
Ժամ առ ժամ
Ժամացույց
Ժամերգութիւն
Ժամիկ
Ժամիկասանց
Ժամնաբ
Ժայթքել
Ժայթքում
Ժայռ
Ժանգ
Ժանգաոք
Ժանգոտ
Ժանգում
Ժանիք
Ժանյակ
Ժանոնա-ի Աբրկ
Ժանոտ
Ժանոտաթիվնի
Ժանոտախտ
Ժանոտահոդում
Ժանոտանոտ, -ութիւն
Ժանոտամահ
Ժանոտանյութ
Ժանր
Ժառանգ, -ութիւն
Ժառանգորդ
Ժառանգել
Ժելեզնովոդսկ
Ժեռ

ժեռուա
ժեսա
ժիբ
ժիրօ
ժիռաւկան
ժիռել
ժիռոմ
ժյուբի
ժողկոմ
ժողկոմատ=ժողովրդական կոմիսարիատ
ժողկոմատվածք
ժողովածու
ժողովրդա-ազատագրական
ժողովրդական,-ութիւն
ժողովրդականացնել
ժողովրդականացում
ժողովրդայնութիւն
ժողովրդասէր
ժողովուրդ
ժալիա
ժալերն,-ութիւն
ժամանակագիր
ժամատեան
ժարհել
ժարհութիւն*
ժուչ
ժուժիկալ,-ութիւն

ժուռ*=չհասած խաղող ազգի
ժուռնալ
ժալտալ
ժբալչան
ժուրֆիքս

Ի

ի բաց առյալ
ի բնե
իբր
իբր թե
իբրև
իգական
իգամոլ
իգիթ,-ութիւն
իդեա
իդեալ
իդեալական,-ութիւն
իդեալականացնել
իդեալականացում
իդեալականօրէն
իդեալիզմ
իդեալիստ
իդեալիստական
իդեական,-ութիւն
իդեոլոգ
իդեոլոգիա

ի դեպ
ի վերև
իդիլիա
իդիոմ
իդիոտ,-ութիւն
իդիոտիզմ
իլուզ
Իլիական
իլիկ
Իլիոն
Իլ-դե-Ֆրանս
Իլիա Մուրոմեց
իլուզիա
իլուստրացիա
ի ծնե
ինարկէ
ի հեճուկս
ինձ
ի միջի այլոց
իմաստակ
իմաստնափայլ
իմաստուն
իմանենտ
իմիգրացիա
իմիտացիա
իմպատանն=ձիու քիթս եկած չափով
ի մոտո
իմպերիալիզմ
իմպրեսիոնիզմ

համալսարանական
համալսարանություն
համալսարան=ազդակ
համընկնել
ինդեքս
ինդիվիդուալիզմ
ինդիվիդուալիստ
ինդուկցիա
ինդուսարիա
ինդուսարացում
ի նկատի
ինժեներ
ինժեներատեխնիկական
ինկվիզիցիա
ինձ=հովազ
ինը
ինն
իննամյա
իննօրյակ
ինն հարյուր
իննհարյուրերորդ
իննսուն
իննսունամյա
իննսունինն
իննսունիններորդ
ի նշանավորություն
ինչ-ինչ
ինչ որ
ինչպես
ինչք
ինչքան
ինչչափ
ինսինուացիա
ինստանցիա
ինստալյատոր
ինսցենիրովկա
ինվալիդ
ինտեգրալ
ինտեգրալային
ինտեգրալիզմ
ինտեգրեցնել
ինտեգրեցնող
ինտեգրեցնում
ինտեգրում
ինտեգրացիոնալ
ինտեգրացիոնալիզմ
ինտերվենտ
ինտերվենցիա
ինտերվյու=տպագրության համար կատարվող զրույց պաշտոնական անձի հետ
ինտրիգ
ինտրիգան
ինքնաբերաբար
ինքնաբուխ
ինքնաբույս
ինքնագլուխ
ինքնագնաց
ինքնագոհ,-ություն
ինքնագոյ
ինքնագործունեություն
ինքնահեռ
ինքնազարգացում
ինքնաթիռ
ինքնաշարժ
ինքնալուծ=ինքնուրույն վաճառող
ինքնալուսում
ինքնախաբեություն
ինքնակա
ինքնկայունն
ինքնակենսագրական
ինքնակենսագրություն
ինքնակրթություն
ինքնամփոփ,-ություն
ինքնապաշտպանություն
ինքնաքննադատություն
ինքնորոշում
ինքնավստահ,-ություն
ինքնարժեք
ինքնըստինքյան
ինքնիշխան
ինքնուրույն

ինքնուս
ինքնուսույց
ինքնուրույն, -ություն
ինքնօգնություն
ինքնօրինակ
ինֆլյացիա
ինֆռամայիա
ինֆռամբյուրո=ինֆռամայիոն բյուրո
իշայծյամ
իշխան (հիվանդություն է)
ի պաշտոնե
իջեցնել
իջեցում
իջնել
իջվածք
իջևան
իջևանել
իլանդացի
Իռլանդիա
իտալհոնալ
իտիզացիոն
Իսահակ
իսկ և իսկ
իսկույն
իսկույն ևեթ
Իսմայիլ
իսպառ
Իսրայել
ի սրտե
ի վայր
ի վեր
ի վերջո
իտալական
իտալացի
Իտալիա
իտալերեն
ի տես
իրաղարձություն
իրադրություն
իրազեկ
իրավախախտում
իրավախոհուրդ
իրավախորհրդատու
իրավակարգ
իրավամբ
իրավունք
իրիկնադեմ
իրիկնաժամ
իրիկուն
իրոք
ի ցույց
իրս

L

լաբիրինթոս
լաբյուրինթոս* = խառն ու խճճված մի ջանցքներ ունեցող շենք, որից դուրս գալ չի կարելի, բավիղ
լաբորանտ
լաբորատորիա
լաբորատորական
լագան
լազարեթ
լազվարթ=լաջվարդ
լազուր=հեքիատացորեն
լաթ=շոր, զգեստ, շորի կտոր
լաթակապմ
լալազար
լախտ
լակ=1. փչացած, հոտած (ձու), 2. շան ջրախառն կերակուր
լակել
լակեյ
լակեյություն
լակմուս
լակոնական=կարճ, սեղմ
լակոտ
Լա-Մանշ
լամպ
լայն
լայնալանջ

լայնահաղորդ
լայնատարած
լայնարձակ-
ուրյուն
լայնաքղանց
լայնք
լայսյեկտ
լայքա
լանդշաֆտ
լանդսկնեխտ=գեր-
մանացի վարձու
զինվոր
լանդտագ
լանջ
լանջապանակ=
կրծքի զրահ
լաչակ
լապտեր
լապտերավառ
լայվարդ=1. երկ-
նագույն թանկա-
գին քար, 2. երկ-
նագույն ներկ,
3. լազուր
լասո
լաստիջույց
լավաստեղյակ
լավորակ
լատվիա
լատվիական
լատվերեն
լաբալաղաց
լաբվածք
լայց ու կոծ
լացուկոծ
լաուբեատո=դափնե-
կիր
լափել
լաք
լաքա*
լաքել
լեգատ
լեգենդ
լեգեոն=հռոմեա-
կան զինվորական
մի խավորում
(գունդ), մասնա-
կան զորագունդ
լեգեոներ=լեգեոնի
զինվոր
լեզգի
լեզգինկա
լեզվաբան
լեզվագետ
լեթարգիա=քնախտ
ժամերը կամ օրեր
տևող հիվանդու-
թյուն, որ նման
է խոր քնի
լեթարգիական
լեկտորիում
լեհ
Լեհաստան
լեհերեն
լեզակտուր=սրտա-
պատառ
լեզանաք
լեզապատառ
լեմմա
լեյկոցիտ=արյան
սպիտակ գնդիկ-
ներ
լեյտենանտ
Լենինգրադ
լենինյան
լեռ
լեռնաբերձ
լեռնագագաթ
լեռնագոգ
լեռնական
լեռնահարթ
լեռնամեջ
լեռնալին
լեռնայծ
լեռնաշղթա
լեռնավարդ
լեռնոտ
լևխթան=առաս-
պելական հրեշա-
վոր օձ
Լևոն
լերդախտ
լերդանալ

ներդաշտատու
ներդութիւն
ներկ
ներսուն
ներս-դեպուն
ներսալ
ներաքեւ
ներաքերան
ներաքուխ
ներաքուր
ներազոր,-ութիւն
ներազորագիր
ներազորել
ներալուսին
ներակատար
ներակուրծ
ներհուպ
ներձեռն=առատաձեռն
ներնալ
ներատու,-ութիւն
ներացնել
Ներքանան
ներքերալ,-ութիւն
Ներքեր
ներքերեին
ներքերուր
ներքերուխտ
Ներղա
ներդեր
Ներղիա (երկրի անուն)
ներդեցի
ներթերում=քիմիական տարր
ներլիպուս
ներկայան=անգրագիտութեան վերացման կայան
ներկոր=խմիչք է
ներվիդացիա
ներվիդացնել
ներվիդացում
ներճ
ներմոնադ
ներնդ
ներնդ
ներնդերում=հատատակին պնդելու ամուր լաթակոտոր
Ներոն
ներովին
ներսես
ներսեհնիկ
Ներվիա*
Ներովա
ներովաներեին
ներովերեին
ներսը
ներբա
ներբիկա
ներբիկական
ներբը
ներգյ==մի չինական և մի չինական երկրի բարձր դպրոց հնուում
ներգեկտ
ներգեներգիատ=(գիտական կոչում է)
ներգք
ներութիւն
ներուլի
ներք
ներքը
ներփ
ներփտ
ներանք
ներել
ներում
ներթամբիկ
ներակ
ներակից
ներասարը
ներկան
ներորդ,-ութիւն
ներսի
ներոր*
ներակ
ներակ
ներարդ
ներարդախտ
ընդախոհ,-ութիւն

ընդերք
լոքազգի
լոքի
լոգարան
լոգանք
լոգաբնիմ
Լոթարինգիա
լոկ=սոսկ
լոկատուտ=ձեռնարկությունների պակասությունը կապիտալիստական տնտեսության հզորության, բանվորների վրա ճնշում գործ դնելու նպատակով
լողորդ
լուղորդ=լողորդ
լոմբարդ
Լոմբարդիա
Լոմոնոսով
լոյալ=օրենքի սահմաններից դուրս չելող
լոռ=քարաքոս, մամուռ
Լոռի
լոր
լորամարդ(ի)=պարապ լոր
լորդ=անգլիական ազնվականության ժառանգական տիտղոսը, պարոն, տեր
լորի
լորձ
լորձաթաղանթ
լորձաթորություն
լորձապարկ
լորձունք
լորձունքոտիկ
լոռնիտ=կոթավոր ծալվող ակնոց
լոտուս=թունավոր ջուրկ օձ
լոքո=ձկան տեսակ
լպիրշ
լպրծուն
լռակեցություն
լռակյաց
լռատյաց
լռելյայն
լռիկ-մնջիկ
լռություն
լսելիք
լսողություն
լվացք
լվացքաջուր
լվացքատուն
լվիճ
լծապիր
լրագրաթուղթ
լրագրավաճառ
լրանալ
լրատենկուտ
լրատու
լրբանալ
լրբաբար
լրբարեն
լրբություն
լրիվ,-ություն
լրջաբար
լրջագեմ
լրջախոհ
լրջանալ
լրջացնել
լրջմիտ
լրջմտորեն
լրջմտություն
լրջորեն
լրջություն
լրտես,-ություն
լրություն=լրիվ լինել
Լուդովիկոս
Լութեր
լութերական,-ություն
լուծ
լուծարք
լուծվածք
լուծույթ

Լուսնալույս
լուսոլեռնալրոլեատար
լուսոլեռնալրոլեատարբնատ
լույծ=հալուկ, լուծվածք, կակուղ, ջրջրուտ
լույս
լուս
լուսաբաց
լուսաբորբոք
լուսազարդ
լուսաթաթախ
լուսածագ
լուսածին
լուսահոգի
լուսամփոփ
լուսանկարիչ
լուսանկարչություն
լուսանշույլ
լուսապայծառ
լուսանցք
լուսասփյուռ
լուսավառ
լուսաստեղ
լուսարձակ
լուսափթիթ
լուսնալիր
լուսնակ=լուսնեղած գիշեր
լուսնեղջյուր
Լուսնեքարդ
լուսնկա=լուսին ունեցող գիշեր, լուսնի լույս
լուսնյակ
լուսնասակի
լուսնոտ, -ուկ յան
լուսանք
լուր
լուրթ
լուրջ
լուցկի
լքել
լքված
լքվել

Խ

խաբաբ*=լուր
խաբեական
խաբեբա
խաբեբայական
խաբեբայություն
խաբել
խաբեություն
խաբխբել
խաբկան, -ություն
խաբբիկ*=խաբբիկ
խաբուսիկ, -ություն
խաբխաբալա
խամաթել
խամթուն
խամբր
խամ=կապտականաչ, ծովազույն
խամամուժ=խառնիճաղանջ
խամաճ
խամիճա
խամաց=կիսամաքուր յուղ առանց ոջիլի մնջ
խանանել
խանութպանություն
խանութպանել
խանութում
խանութա
խածել=կծել
խաղ
խաղաթուղթ
խաղալիք
խաղաղ
խաղաղ(ական) օվկիանոս
խաղաղօվկիանոսյան
խաղամիջոց
խաղատաց
խաղող
խաղողաբույծ

խաղք,-ուքյուն
խամրել=թառամել, թոշնել
խամուքի
խայթ
խայթել
խայթոց
խայթվածք
խայթում
խայծ=կաթնի ծայրին անցկացվող մսի կտոր
խայտաբղետ,-ուքյուն
խայտալ
խայտաճամուկ
խայտանք
խայտառակ,-ուքյուն
խանգարել
խանդարվիչ
խանգարվել
խանգարում
խանդ
խանդակաթ=սերտակարոտ
խանդակարոտ=վառ կարոտով
խանդակարոտ
խանդաղատանք=կարոտով վառ սեր
խանդավառ,-ուքյուն
խանդել
խանդոտ
խանձարուր=մանկան փաթաթելու շոր
խանձարուրել
խանձել
խանութ
խանութպան
խաշխաշ
խաշնարած
խաչահամբույր
խաչեղբայր
խաչմերուկ
խաչվառ
խառատ=հյուսն
խառը(ն)
խառնածին
խառնակ
խառնաշփոթ,-ուքյուն
խառնաձիթոր,-ուքյուն
խառնել
խառնիխուռն
խառնիճաղանջ
խառնվածք
խառնուրդ
խավարչտին
խավիար
խավիծ
խարազել
խարազ
խարդախ,-ուքյուն
խարդախաբար
խարդախել
խարդախորեն
խարդախում
խարդավանական
խարդավանել
խարդավանք
խարխոխ
խարխափել
խարխափում
խարխլել
խարխուլ
խարջ
խարխխակյան
խարխխանշան
խարխխել
խարտիա=պատմական կարևոր դոկումենտ
խարտյաշ
խարտոց
խարտոցել
խարտոցում
խարույկ
խափանել
խափշիկ

խեթ
խեթական
խեթ-խեթ
խելագար
խելահեղ
խելապատակ
խելառ
խելացնոր
խելօք
խելք
խեղ,-ուԹյուն
խեղաԹյուրել
խեղաԹյուրվել
խեղաԹյուրում
խեղանդամ,-
ուԹյուն
խեղդամահ
խեղդել
խեղդիչ
խեղդոց
խեղդվիլ
խեղդուկ
խեղկատակ,-
ուԹյուն
խեղճ,-ուԹյուն
խենԹ,-ուԹյուն
խենԹանալ
խենԹավուն
խեչափառ
խեչմաթ
խոհ,-ուԹյուն
խոցգետին
խոցկմորԹ
խոցկ=ԹրԹմած կալ
խոկ
խոԹան
խոժոժուԹյուն
խոժռել
խոզակ
խոյ=ցավ
խոյզ
խոյճ
խոնդ
խոնին
խոսատ
խոխտ
խոտացուցիչ
խոշկոտել
խոտրածոդրիդ
խոտրում
խոտրուն
խոտորդ
խոտորդալին
խոռունջ
խոԹրԹանք
խոթիլ
խոթոցել
խոռուճ=վուշի կամ
կանեփի սանա-
րուք
խոցճալ
խոցճահարվիլ
խոցճահարուԹյուն
խոցմատանք
խոցմատուԹյուն
խոցռուկ
խոճճել
խոճճվիլ
խոճյա
խոճուղիլ
խոճուղի
խոմբագիլը
խոմբագրուԹյուն
խոմբակ
խոմբակցուԹյուն
խոմբավորում
խոմբերգ
խոմբոլին
խոմնլիք
խոմիչք
խոմիչքեղէն
խոյուս=վախուկ
դանգված
խնամախոտ
խնամիական
խնամիուԹյուն
խնամք
խնայել
խնայողուԹյուն
խնդագին
խնդալ
խնդիր
խնդրագիր

ԽՆԴՐԱՆՔ
ԽՆԴՐԱԱՌՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՆԴՐԱՈՒ
ԽՆԴՐԵԼ
ԽՆԴՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՆԴՈՒՄ
ԽՆԴՈՒՄԵՐԵՍ
ԽՆԿԱԾԱՂԻԿ
ԽՆԿԱԲՈՒՅԼ
ԽՆԿԱՐԿԵԼ
ԽՆԿԱՐԿՈՒ
ԽՆԿԱՐԿՈՒՄ
ԽՆԿԵՆԻ
ԽՆՁՈՐ
ԽՆՁՈՐՕՂԼԻ
ԽՆՁՈՒՅԼ
ԽՈՀԱՆՈՑ=ԳԻՇԵՐՈՒՄ ԳԸ-ՏԱԾ ԱՂՔԱՏ ԱՆԿՈՂԻՆ
ԽՈՂԱՔՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՈՂԱՔՈՒՅԹ
ԽՈՂԱՆԱԿ
ԽՈՂԱՊԱՀՈՒԿ
ԽՈՂԱՐԱԾ
ԽՈԺՈՒ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՈԺՈՒԱՓԵՄ
ԽՈԼԵՐԱ
ԽՈԽՈՉ
ԽՈԽՈՉԱԼ
ԽՈԽՈՉԵԼ
ԽՈԽՈՉՈՒՆ
ԽՈԽՈՉՈՒՆ
ԽՈԿԱԼ
ԽՈԿՈՒՄ
ԽՈՀԱԿԱՆ
ԽՈՀԱՆՈՑ
ԽՈՀԱՐԱՐ
ԽՈՀԵՄ
ԽՈՀՈՒՆ
ԽՈՂԽՈՂԵԼ
ԽՈՂՈՎԱԿ
ԽՈՃԿՈՐ
ԽՈՅ
ԽՈՅԱԿ
ԽՈՅԱՀԱՐԵԼ
ԽՈՅԱՆՔ
ԽՈՆԱՐՀ
ԽՈՆԱՐՀԱԲԱՐ
ԽՈՆԱՐՀԵԼ
ԽՈՆԱՐՀԵՑՆԵԼ
ԽՈՆԱՐՀՎԵԼ
ԽՈՆՋԱՆ
ԽՈՆՋԱՆՔ=ՀՈԳՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՉԱՐՉԱՆՔ
ԽՈՆՋՈՒԹՅՈՒՆ=ՀՈԳՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՈՇՅՈՒՆ=ԽՇՏՈՑ
ԽՈՇՈՐ
ԽՈՇՈՐԱՑՈՒՅՑ
ԽՈՇՏԱՆԳԵԼ=ԽԻՍՏԱՆԱԼ
ԽՈՇՏԱՆԳԻՉ
ԽՈՇՏԱՆԳՎԵԼ
ԽՈՉԸՆԴՈՒՈՒ
ԽՈՉԸՆԴՈՒՏԵԼ
ԽՈՍՊԱՆ
ԽՈՍՊՈՍԻԿ=ԳԱՆԳՈՒՐ
ԽՈՍՊՈՍԻՔ=ՄԱԶԵՐԻ ՀՅՈՒՍՔԵՐԸ
ԽՈՋԱՅԱԿԱՆ
ԽՈՌ=1. ԽՐԱՄ, ՓՈՍ, ՃՈՂԱԿ, 2. ՊԱՏԻ ՃԵՂՔ
ԽՈՌՉ
ԽՈՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՈՍՎԱԾՔ
ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒՀԱՅՐ
ԽՈՍՏՈՎԱՆԵԼ
ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԽՈՍՏՈՒՄ
ԽՈՍՏՈՒՄՆԱՊՐՈՒԺ
ԽՈՍՏՈՒՄՆԱԼԻՔ
ԽՈՍՐՈՎԱԳԱՍՏ
ԽՈՍՔ
ԽՈՏԱԲՈՒԱ=ԽՈՏԱԿԸՐ
ԽՈՏԱՀԱՐԱԿ=ԽՈՏԱԿԸՐ
ԽՈՏԱՆ
ԽՈՏԱՀԱՐ
ԽՈՏԱՀԱՐՔ
ԽՈՏԱՀԱՐՔԱՅԻՆ

խոտոր=ծուռ
խոտորնակ
խոր
խորագիր
խորաթափանց
խորամանկ=
ութիւն
խորամուխ լինել=
խորը թափանցել
խորանարդ
խորանարդաձև
խորասուզ
խորասուզվիլ
խորաքննին
խորշ=քուրծ, ջվալ
խորշ=կառունկ
խորշենի (բուս.)
խորդուբորշ
խորթ
խորթանալ
խորթացնել
խորխոխ
խորխոր
խորխորատ
խորհիլ
խորհրդածել
խորհրդածութիւն
խորհրդական
խորհրդակցել
խորհրդակցական
խորհրդակցութիւն
խորհրդային*
խորհրդայնացում*
խորհրդանիշ
խորհրդավոր,-
ութիւն
խորհրդատու
խորհրդարան
խորհուրդ
խորշ
խորշակ=տաք քա-
մի
խորշոմ=կնճիռ
խորոմ=խուրձ
խորոմած
խորովել
խորովիլ
Խորվաթիա
խորվաթական
խորտակել
խորտակիչ
խորտիկ
խորտկարան
խորունկ
խորք
խոց
խոցոտել
խոփ
խոխիավորներ
խոխիկ տալ*=քշել
խոխիւ=չոր ճյուղ,
ցախ
խոխոռալ
խոխոռոց
խոմփալ
խոմփոց
խոնվել
խոով
խոովահուչտ
խոովել
խոովկան
խոովչիլ
խոչակ
խոչափող
խոպոպ
խոպոպել
խոռոչ
խոռոց
խստաբարբ
խստահայաց
խստաշունչ
խստացուցիչ
խոտակ=խուտուտ
անել
խոտանք
խոտել=պըղպել
խոտրանք
խոտրութիւն
խոտուտ
խրախճանք
խրախույս
խրախուսանք
խրախուսիչ

խրատասել
խրատատավորվել
խրատուտու
խրթին
խրթնաբան,-ուԹյուն
խրխինջ
խրխնջալ
խրխնջյուն
խրճԹիք
խրճԹիք-ընԹերցարան
խրճԹիքվար
խրճաձև
խրճանոց
խրձել
խրոխտ,-ուԹյուն
խրոխտանալ
խրոմ
խրոնիկա
խրոնիկյոր
խրոնել
խրոնեցնել
խրովիլակ
խրտուա
խցանահան
խցկել
խուզարկել
խուզարկու,-Թյուն
խուԹ
խուժադուժ=վայրենի, բարբարոս
խուժել
խուլիգան
խուլհամար
խուխ=խորխ, ըղլամ
խուղ=հյուղ, խրճիԹ
խուճապ
խուճապահար
խուճուճ*
խումբ
խուլ տալ
խունկ
խուռն
խուռներամ=խռնըված մեծ բազմուԹյամբ
խուռնըկնԹաց
խուսափել
խուրձ
խուրջին
խուրմա
խուց
խուփ
խփան
խփել

Ծ

ծագել
ծագում
ծագումնաբանուԹյուն
ծալապատիկ
ծալեծալ
ծալլատուակ*
ծալվածք
ծալք
ծախս
ծախք
ծածանել
ծածանվել
ծածանում
ծածկ
ծածկաբար
ծածկագիր
ծածկագրուԹյուն
ծածկալեզու
ծածկամիտ
ծածկանուն
ծածկաբան
ծածկել
ծածկոց
ծածկվել
ծածկուկԹ
ծածուկ
ծակել
ծակոտկեն
ծակ ու ծուկ
ծակուռ=փոքրիկ ծակ, նեղլիկ խըրճիԹ

ծաղկ
ծաղկաբույծ
ծաղկաբուծություն
ծաղկաբույլը
ծաղկազարդ
ծաղկաքերթ
ծաղկաքուքը
ծաղկալից
ծաղկախառ
ծաղկակալ
ծաղկահյուս
Ծաղկածոր
ծաղկակազամբ
ծաղկաման
ծաղկանկար
ծաղկանոց
ծաղկաշատ
ծաղկաշղթա
ծաղկատակ
ծաղկավետ
ծաղկավոր
ծաղկատար
ծաղկատերև
ծաղկափթիթ
ծաղկափթիթյուն
ծաղկաքաղ
ծաղկել
ծաղկեցնել
ծաղկեփունջ
ծաղկոց
ծաղկոտ
ծաղկուն
ծաղր
ծաղր ու ծանակ
ծաղրածու,-ությունն
ծաղրածվական
ծամածռել
ծամածռություն
ծայր
ծայրագույն
ծայրալիր
ծայրահեղ,-ություն
ծայրամաս
ծայրատել
ծայրատում
ծայրեծայր
ծանծաղ,-ություն
ծանծաղանալ
ծանծաղուտ
ծանր
ծանրաբեռնել
ծանրաբեռնվածություն
ծանրաբեռնություն
ծանրակշիռ
ծանրոց
ծանոթ,-ություն
ծառ
ծառայ,-յություն
ծառաւոտունկ
ծառուղի
ծառս լինել
ծաբիբ=սուբմա
ծաբրաքար
ծախ
ծախահարություն
ծեզ*=արշալույս
ծեգը ծեգին
ծեծ
ծեծկռտոց
ծեծկռտուք
ծեծկվիլ
ծեղ=շյուղ
ծերակույտ
ծերպ=ճեղք
ծեփ
ծիածան
ծիածանագույն
ծիածանանման
ծիածանաքար
ծին
ծիծաղ
ծիծաղախնոց
ծիծաղկոտ
ծիծեռնակ
Ծիր կաթին
ծիրան
ծլվլել
ծխախեղդ
ծխախոտ
ծխամորճ
ծխատուփ
ծխնելույզ

ծծան
ծծկիկ
ծծմայր
ծծմբաթթիւ
ծծմբահանք
ծծումքական
ծծումք
ծղճղան՝=եղիամբի ճաքուածքին, դուռ կամ լուսամուտ բաւականին մինչեւ նիւթ հասնելու համար (ШПЛЯ)
ծղնոտ*=ծղոտ
ծղոտ=ցորեան, խոտաբոյսերի լուծը
ծղոտեն
ծղրիդ
ծղրտալ
ծղրտոց
ծղրտուն
ծմակ=խոնաւ ձոր, հովիտ և լեռան ստորոտի կողմը
ծլատլատալ
ծլատլտիլ
ծնեբեկ=դալար դեղ ունեցող բանջար
ծնծղայ
ծնկաչոքանակ
ծնկաբոյծ
ծնկածալ
ծնկակապ
ծնկածաձ
ծնկաչոք
ծննդաբանութիւն
ծննդաբերական
ծննդաբերութիւն
ծննդական
ծննդավայր
ծննդական
ծննդեան
ծնունդ
ծոթբրին=մի տեսակ համեմատին բոյս
ծոծրակ
ծոպ
ծոպավոր
ծոռ=թոռնորդի
ծովախորշ
ծովախոտ
ծովածոց
ծովածուխ
ծովահեղձ
ծովահեն
ծովամերձ
ծովային
ծովաքղ
ծովափնյա
ծովափրփուր
ծովեզր
ծոցատեղ
ծորակ
ծործոր=ձորակ
ծպտյալ+զգեստափոխ, չճանաչվելու համար արտաքին տեսքը փոխած
ծպտուն=ձայն, շշուկ
ծռել
ծռմռել
ծռոտ-պռոտ
ծվատել=պատառոտել
ծվարել
ծվեն-ծվեն
ծրար
ծրտել
ծուլամիտ
ծուլանալ
ծուլութիւն
ծուխ
ծուծ
ծուպակ=քակարդ
ծուլլ
ծունկ
ծունր
ծուռ
ծփալ
ծփանք

Կ

կաբլին
կաբլինեաւ
կադը
կազակ=ղազախ
կազդուրիչ
կազդուրվել
կազմած
կազմակերպիչ
կազմակերպվածու-
Թյուն
կազմակերպուԹյուն
կազմվածք
կաԹ
կաԹել
կաԹիլ
կաԹնաբուլ
կաԹնախիր
կաԹնահունց
կաԹնաշաքար
կաԹնաչափ
կաԹնասուն
կաԹնուկ=կաԹնա-
դույն հեղուկ ար-
տադրող բույս
կաԹողին=շատ կա-
րտոֆով, սիրով
կաԹոլիկ
կաԹողիկե
կաԹողիկոս
կաԹսա
կաԹված
կաԹվածահար
կալանք
կալբաս
կալեյդոսկոպ
կալիոն
կալորիա
կալորիաչափ
կալված
կալվածատիր
կալվածք
կախ
կախազան
կախան
կախարդ,-ուԹյուն
կախարդական
կախարդանք
կախարդել
կախարդիչ
կախարդվել
կախեԹ
ԿախեԹիա
կածան=նեղ ճամ-
փա
կակաո
կակաչ
կակղամորԹ
կակուղ
կահավորել
կահավորուԹյուն
Կահիրե
կահ-կարասի
կահույք
կաղ
կաղամախի
կաղամար=ԹանԹա-
ջաման
կաղամբ
կաղանդ=տարե-
մուտ, ամանոր,
նոր տարի
կաղապար
կաղապարել
կաղին=սնդուկ,
ֆընտըղ
կաղկանձել=վըն-
դըռտալ
կաղնիփայտ
կաղնի=կաղնի ծառ
կաղնուտ
կաճառ
կամ
կամա-ակամա
կամազուրկ
կամակատար
կամակոր,-ուԹյուն

համայական,-ութիւն
համար
համարազարդ
համարակալ
համաց-համաց
համացուկ
համբառն
համպանիա
համրջագլխային
համրջակ
համրջակալ
համրջասյուն
համուրջ
համք
հայազոր
հայան
հայարան
հայթ=կողով
հայլակ=կաթիլ
հայթ
հայթակ
հայթակնահար
հայթակնային
հայթարձակ
հայթկլտալ
հայթուկ=մի տեսակ սուր փուշ
հայթքար
հայմ=նավի մեջ տնկված այուն
հայոյ,-ութիւն
հայհոյական
հայտառ
հայր
հանալիզացիա
հանամքի=ամուսնացած տղամարդ
հանանոց
հանաչ
հանաչի
հանաչ-կարմիր
հանացի,-ութիւն
հանգառ=տրամվայի կայան
հանգնել
հանգուն
հանեի
հանթ
հանթել
հանթեղ
հանխակալ
հանխանաս
հանխամատծված
հանխավարձ
հանխավճար
հանխատեհանել
հանխելիկ
հանխորշել
հանխութ
հանխութային
հանկառ=ուտելի փշոտ մի բույս
հանոնագիրք
հանոնակարգ
հանոնավոր
հանոնավորել
հանչել
հանուխ
հաշառակիր
հաշառել
հաշառք
հաշեզոլծ
հաշեզոլծարան
հաշկանդել
հաչաղակ
հաչապատվիկա
հալալառու
հապակցել
հապակցություն
հապան
հապանք
հապարճ=նետ պնևլու աման
հապկլա
հապերտ
հապիկ
հապիճ=աչքի փոսը
հապկպել
հապիտուլացիա
հապուլ
հապուլայ
հապուտակ
հապուտաչեայ

հառամատուց
հառապան
հառավաթել
հառավաթիչ
հառավաթչութիւն
հառավաթութիւն
հառաչ - պլուխ, պոնգ
հառաչնատեղի
հառաչնատուն
հառաչնարան
հառն=փուշ, փշավոր մի բոյս
հառչել
հառչուն
հառուցել
հառուցվածք
հառուցում
հառք
հառնցնել
հասակագ
հասակած
հասակածամիտ
հասակածամտութիւն
հասակածանք
հասակածել
հասակածում
հաս-հաբմիր
հասալից ծով
հասամ
հասվիճ
հասվճառել
հասատատրոփ
հատաբլենն
հատակերպուց,-թիւն
հատար=ծայր, վերջ, գագաթ
հատարածու
հատարելութիւն
հատարյալ
հատաւ(հիվ.)
հատատալին
հատեդրիա
հատեր
հատուզ
հատվածագ
հատվատյուծ
հարագ
հարագել
Հարագիան
հարեկեր
հարեկերիան
հարեկ=ածխածնի քիմիական միացութիւնը մետաղների և մետաղանմանների հետ
հարզ
հարզագրել
հարզագրութիւն
հարզագրող,-ուհի
հարզագրություն
հարզագրական
հարզավորել
հարզավորիչ
հարզավորում
հարզացույց
հարզել
հարզին
հարզում
հարզվել
հարզ ու հանոն
հարզել
հարզացվել
հարեկից
հարեկցել
հարեկցութիւն
հարթ
Հարթագին
հարթերիա
հարթերիան
հարկ
հարկ
հարկագործ
հարկագործութիւն
հարթանալ

կարծրակուռ
կարկամախտ
կարկամել = կծկվել, քանվել (լեզուն, ոտքը և այլն)
կարկանդակ
կարկաչ
կարկաչել
կարկաչյուն
կարկաչուն
կարկառել = երկարացնել, մեկնել (ձեռքը)
կարկառուն = երևելի, հայտնի, աչքի ընկնող
կարկատան
կարկատել
կարկհան
կարկին
կարկատարան-ուկյուն
կարկուտ
կարճ
կարճաբուլդ
կարճապլի
կարճամփոփ
կարճատոտ
կարճուկտրուկ
կարճօրյա
Կարմիր Բանակ
կարմրկրքանտակային
կարմրագրող
կարմրամորթ
կարմրատակել
կարմրուկ
կարպետ
Կարս
կարտ = խաղաթուղթ
կարտոֆիլ
կարուսել
կառչուկ
կափարիչ
կափույր
կաքավ
կաֆե
կաֆեհյանոան
կեղեքել
կեղեքիչ
կեղեքում
կեղծ,-ուկյուն
կեղծամ = կեղծ ծամ
կեղծանուն
կեղծավոր
կեղծել
կեղծիք
կեղծիչ
կենտ
կեղտաշոր
կեղտաջուր
կեղտառու
կեղտոտ,-ուկյուն
կեղտոտել
կեղտոտվել
կենակցել
կենակցություն
կենդանաբան,-ուկյուն
կենդանաբանական
կենդանաբուժություն
կենդանաբուժություն
կենդանաբույծ
կենդանատեսություն
կենդանատեսիլ
կենդանական
կենդանակերպ,-ուկյուն
կենդանանալ
կենդանաոճ
կենդանացնել
կենդանացուցիչ
կենդանի
կենդանություն
կենսաբույա
կենսագիր
կենսագրություն
կենսաթթվածին
կենսաթթվիլու
կենսամիջոց
կենսաբանություն

կենտ
կենտացնել
Կենտավոմ=կենտրոնական Կոմիտե
կենտրոն
կենտրոնախույս
կենտրոնական
կենտրոնաձիգ
կենտրոնավայր
կենցաղ
կենցաղավարություն
կեռ
կեռաս
կեռել
կեռիք=ժանիքը, ատամ, ճանկ
կեռնեխ (կենդ.)
կեռոն=կերոն
Կեսար
կես-բերան
կես-պիշեր
կեսօր
կետ առ կետ
կետադրություն
կեր
կերակուր
կերակրել
կերկեր
կերկերալ
կերկերուն
կերոն=հատատ մոմ
կերպ
կերպաս
կերպար
կերպարանք
կերպարվեստ
կերտել
կերտվածք
կերուխում
կեցվածք
կեցցե
կեցցես
կզակ=ստորին ծնոտ, դունչ
կղաքիս (կենդ.)
կթան
կթել
կթդա=բաժակ, դավաթ
կթնել=թեթևակի կաթել
կթոտ=տևաբ, հոգնած, թուլ, ջղակտոր
կթոց*=սպասող քաղելու կողով, քթոց
կիզակետ
կիզանյութ
կիզելիություն
կիզիչ
կիթ
կիթառ
Կիլիկիա
կիլոգրամ
կիլոյանոց
կիլոմետր
Կիկերոն
կին, հոգնակի՝ կանայք
կինամոն
կինամոնագույն
կինոմատ*=կինոմատոգրաֆիա
կինոմատոգրաֆիա
կինոմ=վարագ
կինո-թատրոն
կինո-ժապավեն
կինո-օպերատոր
կինոտո
կինո-ֆեստիվալ
կինոֆիլմ
կինոֆիկացիա
կիսոք
կիսպարես=նոճի ծառ
Կիպրոս
կիսագունդ
կիսադարձ
կիսալուրջ
կիսախեղդ
կիսակլոր

Հիսահարքած
Հիսամեռ
Հիսամիջոց
Հիսամյակ
Հիսամյակ
Հիսաշրջան
Հիսատ-ալատ
Հիսաբաձան
Հիսաքաղց
Հիսեմի
Հիսլովոդակ
Հիսբոն
Հիբրակնօրյակ
Հիբրաեել
Հիբրաեում
Հիբրարկել
Պիբիլ
Հիբրի
Հիբրմ
Հիբրք
Պիև

Հլայեկ
Հլայեկել
Հլառնետ
Հլասիկ
Հլասիֆիկացիա*
Հլեպ
Հլել

Հիատար=եղնիկ
Հծիկ
Հծծի,-ուքյուն=
ագահ,-ուքյուն
ժլատ,-ուքյուն
Հծկել
Հծովի
Հծվուքյուն
Հկոցել
Հկղել
Հկու
Հղբենի
Հղերական
Հղղբնակ
Հղղի
Հղղիաբնակ
Հղղիացնել
Հղղիացում
Հղղյակ
Հղմինդր
Հղմինդրածածկ
Հճեպ
Հճղակ
Հճյա
Հճպել
Հճուճ
Հմանք
Հմանքային
Հյանք
Պյուրեղ
Հնամարդ
Հնաոյայց
Հնաոեեցուքյուն

Հնդուղ
Հնդրուկ
Հնիկ
Հնիք
Հնձնենի (բուս.)
Հնձնի (բուս.)
Հնճքաձոր
Հնճքի,-ավոր
Հնճխոց
Հնճռուտ
Հնճռոտել
Հնճռոտված
Պնյազ
Հնոնոտոց=ջուրքաղի
կամ այլ գործիքի
ադեղ
Հնուռնք
Հնքամայր
Հնքահայր
Հնքապահ
Հնքիկ
Հնքուտ

Հշեռք
Հշիռ
Հշռատատել
Հշռել
Հշռորդ
Հշռված
Հշտամբանք
Հշտամբել

կոալիցիա = քաղաքական դաշինք, քաղաքական համաձայնություն, քաղաքական համագործակցություն
կոզակ
կոթ
կոթող
կոլեգա
կոլեգիա
կոլեկտիվ
կոլեկտիվացում
կոլեկտիվիզմ
կոլեկտոր
կոլեկցիա=հետաքրքրություն հներկայացնող իրերի հավաքածու
կոլեկցիոներ
կոլիջ
կոլխոզնիկ
կոլխոզնիկուհի
կոլոնիալիական
կոլոնիալիզմ
կոխ
կոխկրտել
կոծ
կոծել
կոծիճ=ևլունդ, ուռուցք, գորտնուկ
կոծկել
կոկ
կոկել
կոկաին
կոկալդ
կոկետ
կոկոն
կոկոնակալում
կոկոնում
կոկորդ
կոկորդային
կոկորդացավ
կոկորդիլոս
կոհակ
կող
Կողբ
կողկոնձալ
կողմ
կողմնապահ
կողմնացույց
կողմնորոշվել
կողոպուտ
կողոպտել
կողոպտիչ
կողով
կողմել
կողմեք
կողմակը
կողք
կողքային
կոճ
կոճկել
կոճղ
կոճղեղ
կոմբայն
կոմբայնավար
կոմբինատ
կոմբինացիա
կոմբինացնել
կոմբինացված
կոմեդիա
կոմեդիանտ
կոմիկուտորիա
կոմինդանտ=պարետ
կոմինդատուրա=պարետանոց
կոմերիտական
կոմերիտմիություն
կոմերիտուհի
կոմիկական
Կոմինտերն
կոմխա
կոմխաբիատ
կոմխոզնիկ
կոմոլենացիա=փոխհատուցում
կոմպանիոն=ձիուղեկցող
կոմպիլյացիա

Կոմպլեկտ
Կոմպլեկտավորում
Կոմպլեքս — մի մեծավոր կազմող երեսի կամ երեսվածքների ամբողջություն
Կոմպլիմենտ
Կոմպոզիտոր
Կոմպոզիցիա
Կոմպրես
Կոմպրեսոր
Կոմպրոմիս — փոխադարձ պիչման ճանապարհով համաձայնություն
Կոմունա
Կոմունալ
Կոմունիզմ
Կոմունիկացիա
Կոմունիկե
Կոմունիստ
Կոմունիստական
Կոմուտատոր
Կոմֆորտ
Կոյուղի
Կոնգրես — միջազգային համաժողով
Կոնդ
Կոնծաբանություն
Կոնծել
Կոնկրետ
Կոնկուրս
Կոնյակ
Կոնյունկտուրա — իրերի դրություն, հանգամանքների բերում, պայմանների դասավորություն
Կոնսերվատորիա — բարձրագույն երաժշտական դպրոց
Կոնսիլիում — բժիշկների խորհրդակցություն՝ հիվանդությունը և բուժումը որոշելու համար
Կոնսպեկտ — օրեկ երկի կամ դասախոսության հատուկտուկ շարադրություն
Կոնստալլատիվ
Կոնստալլյացիա
Կոնստանտուցիա
Կոնստրուկտոր
Կոնստրուկցիա
Կոնստուլատցիա
Կոնվեյեր — շղջապտույտ կաշմոզանընդհատ փոխադրական հարմարանք (գոբծաբանների)
Կոնվենցիա — միջազգային համաձայնություն դաշինք
Կոնտակտ
Կոնտինգենտ — մի կոլեկտիվ կազմող մարդկանց ամբողջություն
Կոնտինենտ — մայր ցամաք
Կոնտրաբանդ — մաքսանենգություն
Կոնտրակտացիա — պետական մեքենաների ՍՍՌՄ-ում կատարելագործելու նախօրոք պայմանադիր ենթակայությամբ
Կոնտրբանդա — պատերազմում

հաղթվող կողմից վճարվող դրամական տուգանք
կոնատուպիա=մարմնի ջլասվածք, առանց արտաքին հետքի
կոնցենտրատ
կոնցենտրիկ
կոնցեպցիա
կոնցերն
կոնցեսիա
կոնցեսիոներ
կոնցերտ=համերգ
կոնք
կոնֆեդերացիա
կոնֆետ
կոնֆերանս
կոնֆերանսյե
կոնֆլիկտաբերացիա
կոնֆլիկիա
կոնֆլիկտային
կոշմար
կոշտ ու պռոշտ
կոոպերատիվ
կոոպերացիա
կոոպտացիա
կոպեկ
կոպտել
կոպտություն
կոռ
կոռեկտ,-ություն
կոռնետ
կոսմոպոլիտ
կոստյում
Կոստանդին
Կոստանդնուպոլիս
կովբոյ=ձիավոր նախրապան Հյուսիսային Ամերիկայում
Կովկաս
կովկիթ
կոտեմ
կոտորած
կոտրել
կոր,-ություն
կորանալ
կորացնել
կորդ=կոշտ, պինդ, չվարած, անմշակ հող
կործանիչ
կործանվել
կորյուն=առյուծի ճուտ
կորնգան=առվույտի նման մի խոտ
կորնթարդ,-ություն
Կորնթոս
կորով
կորպորացիա
կորպուս
կոսիածո
կոքս
կոքսացում
կոֆեին
կպրաձյութ
կպրաշաղախ
կպրել
կպչել
կռահել
կռահում
կռան
կռանալ
կռատաշա
կռավել
կռատուն
կռել
կռելիություն
կռթկռթալ
կռթկռթոց
կռթնել
կռինչ
կռիվ
կռկռալ
կռկռոց
կռճիկ
կռճիկավոր
կռնակ
կռնատ
կռնատակ

կանչյուն
կավան
կավանդիլ
կավանդիլը
կավածաղիկ
կավարար
կառնակ
կառափ=բառնացք, բառնացքի հարվածք
կախիծ
կախծալ
կամքիկ
կվադրիլիոն
կվարտետ=երաժշտական չորս կատարողների անսամբլ
կատակ
կատակար
կազանք
կատը-կատը
կատանք=չարչարանք
կարիկ
կարիճ=արև, ադամարդ, քաջ
կարիճուքյուն
կարիչ=կարող
կարոն
կարմիածք
կարուկ
կոցտհալել
կացար
կրակահերթ
կրակամարտ
կրաշաղախ
կրեհոլ
Կրետաոս
կրթարտաոտիարտակչական
կրթական
կրթարան
կրթել
կրթիչ
կրթվել
կրթված,-ուքյուն
կրթուքյուն
կրիա
կրնտիկական
կրծել
կրծկալ
կրծոսկր
կրծհեղձուկ=կրծքի անբուժելի հիվանդուքյուն, ժաքա
կրծատել
կրծքակալ
կրծքակալին
կրծքանշան
կրկես
կրկին
կրկնել
կրճատ
կրճատել
կրճատում
կրճատացնել
կրճատել
կրճան=կերի մնացորդ
կրնշատատ
կրնկակալ
կրնկակոթ
կրնկել
կրպակ=փոքր խանութ
կրտել
կրտած
կրտսեր
կրուհնկ
կրքոտ,-ուքյուն
կցկտուր,-ուքյուն
կցորդ
կցորդել
կցորդուքյուն
կցվածք
կուզեկուզ
կուժ
կուլտուրա
կուլտուրական
կուղբ=ջրշուն
կուճ=սարսափ
կուլա

կույտ
կույր
կունդ=ճաղատ
կունձ=գուղձ
կուչ ու ձիգ
կուպր
կուռ=ծեծած, ամուր, հոծ, սեղմ, խիտ
կուռ=բազուկ, կլոռնակ
կուռք
կուսական
կուսակել
կուբանալ
կուբծք
կուբորն
կուբյոզ
կուբորտ
կուբտ=կբտած
կուբտ
կուբություն
կուբթյուբատ
կուց
կքել

Հ

Հաադա
հաբ=դեղահատիկ
Հաբեթ
հաբեթարան,-ություն
հաբեշ
Հաբեշստան
հագադ=կոկորդ, շունչ
հագագային
հագած-կապած
հագենալ
հագեցածություն
հագեցնել
հագեցում
հագիս,-ղ,-ն
հագնել
հագնեցուս=երգիչ-բանաստեղծ
հագնեցություն
հագնվել
հագցնել
հագուստ
հագուստեղեն
հագուրդ
հագարամյա
հագարեքորդ
հադիսհադ
հադվադյուտ
հադրեվարդ=բազմաթեթև վարդ
հալոիդ
հալումաշ
հալուցինացիա
հախճապակի
հախճապակյա
հախուռն
հածանավ
հակաասդղջապահական
հակագրծել
հակադրոհ
հակազաբձ,-ություն
հակազաբձաբար
հակաժանտախտային
հակախտրդրդային*
հակակա=դեմը կանգնած
հակակշիռ
հակակրություն
հակահարված
հակահրդեհային
հակահրդեհային
հակամետ=հակված
հակառակ-ություն
հակառակել
հակառակորդ
հակառևոլուցիոն
հակառևոլուցիոնական
հակաասհամանազրական
հակատովետական

հակասոցիալական
հակասություն
հակաօրինական
հակինք
հակիրճ=կարճ
Հակոբ
հակոտնյա
հակվել
հակում
հաղարջ (բուս.)
հաղարջախոտի
հաղարջենի
հաղթ,-ություն
հաղթաթուղթ=
թղթախաղի մեջ
հաղթանակը վըճռող թուղթ,հոգիլը*
հաղթական
հաղթանարել
հաղթանակել
հաղթանդամ
հաղթել
հաղթող
հաղթվել
հաղորդ
հաղորդագիծ
հաղորդագրություն
հաղորդալար
հաղորդականություն
հաղորդակից
հաղորդակցել
հաղորդակցություն
հաղորդակցվել
հաղորդել
հաղորդիչ
հաղորդում
հաճախ
հաճախակի
հաճախել
հաճախող
հաճար
հաճել
հաճոյախոս,-ություն
հաճոյախոսել
հաճոյանալ
հաճույք
համաբաբբառ
համաբոդբոջ
համալուսնք
համագո
համագործակցություն
համադրություն
համադամ=համեղ
համաեվրոպական
Համազասպ
համազարկ
համազգեստ
համազգի
համազոր
համաժողովրդական
համախառն
համախմբել
համախոհ,-ություն
համակ=բոլոր, ամբողջ
համակարգ,-ություն
համակել
համակրանք
համահնչյուն,-ություն
համաձայն,-ություն
համաճարակ
համամիտ
համամիություն
համայն
համայնք
համանուն
համաշխարհային
համաշունչ
համատարփակ
համառ,-ություն
համառել
համառոտ,-ություն
համառոտակի,-ություն
համասեռ=նույն տեսակից, միատեսակ

համատեր=նույն տերընդեղ
համատրաման (բուս.)
համատեղություն
համատիպուս
համատարած
համար
համարել
համարժեք
համարձակ
համարձակ-ություն
համարձակորեն
համարձակվիլ
համարյա
համատարած-բանական
համբարել
համբառնալ
համբավ
համբավաբեր
համբավավոր
համբարակ=ինձանոտ
համբարտնոց=շուկամարան
Համբարձում
համբարբ
համբերատար=ություն
համբերել
համբերություն
համբերը
Համբուրգ
համբուրել
համբուրվիլ
համեմունք
համեստ
համեստել
համերաշխ=ություն
համերաշխ-ություն
համեպ
համեցեք
համընթաց
համընկնել
Համ ԼԿՆՄ=Համա-միութենական Լենինյան Կոմունիստական Միություն
համհարց=աղյուսանոտ
համոզիչ
համոզմունք
համոզում (կենդ.)
համպար (բուս.)
համուտ=բոլորը, մեկին
համբ-ություն
համբանք
համբել
համփոյ-ություն
համքարբ-ություն
Հայաստան
հայացք
հայդուկային
հայելազարդ
հայելի
հայերեն
հայեցակետ
հայեցողություն
հայթայթել
Հայկ
հայկական
Հայկանշուխտ
հայհոյական
հայհոյանք
հայհոյել
հայամավուրք
հայտաբերել
հայտաբերում
հայտնաբերել
հայտնի,-ություն
հայտնություն
հայտնատ-ծել
հայրանուն
հայր,-ություն
հայրենապիտու-թյուն
հայրենաղարձ=հայրենիք վերա-դարձած
հայրենասիրություն
հայրենիք

հայկազյան
հայց
հայցվոր
հայտնի
հանած*=կատակ
հանգ
հանգամանք
հանգավոր
հանգիստ
հանգչել
հանգստյան տուն
հանգստություն
հանգցնել
հանգլվան
հանգույց
հանդուցակից
հանգուցային
հանգուցավոր
հանգուցյալ
հանդ
հանդարտ,-ություն
հանդարտեցնել
հանդարտորեն
հանդարտվել
հանդգնաբար
հանդգնել
հանդգնություն
հանդերձ
հանդերձանք
հանդերձապահ
հանդերձարան
հանդերձել
հանդերձյալ
հանդերձուհի
հանդիպել
հանդիման
հանդիմանություն
հանդիպակաս
հանդիպակաց
հանդիպել
հանդուգն
հանդուրժել=տանել, համբերել
հանելուկ
հանկարծ
հանկարծական
հանկարծամահ
հանձնաժողով
հանձնախումբ
հանձն առնել
հանձնառություն
հանձնարարական
հանձնարարել
հանձնարարություն
հանձնել
հանձնում
հանճար
հանճարեղ,-ություն
Հաննովեր
հանպատրաստից
հանրագումար
հանրակարգ
հանրակրթական
հանրահայտ
հանրահայտանալ
հանրահաշիվ
հանրամատչելին
հանրայնացում
հանրաքվե
հանրօգուտ
հանցագործ,-ություն
հանցանք
հանցապարտ
հանցավոր
հանույթ
հանուր=ամբողջ
հանուրդ
հանք
հանքաղբյուր
հանքափոր
հաշիա*=ժանյակ
հաշմանդամ,-ություն
հաշմանդամացնել
հաշմկոտոզ
հաշվապահ,-ություն
հաշվառք
հաշվեգրքույկ
հաշվեքննել
հաշվել
հաշվակշիռ
հաշվեհարդար

հաշվեմատյան
հաշվեսախտակ
հաշվեսար
հաշվեսովություն
հաշվեցույց
հաշվեքարտ
հաշվիչ
հաչան
հաչել
հաչոց
հապազել=ուշանալ
հապազում=պակասեցում, կրճատում
հապճեպ,-ությունն
հապղոյզ,-ությունն
հապղոյզակ
հապղոյզակիկ
հապղոյզվել
հապղոյզ,-ությունն
հապղոյզաբար
հապղոյզական,-ությունն
հապղոյզիկ
հապղոյզում
հառաչ
հառաչանք
հառաչել
հառաչ
հառաչաբան
հառել
հասակակից
հասարակագիտական
հասարակած=երկրաչափությունը հյուսիսային և հարավային մասերի բաժանող երևակայական դիծ
հասարակական
հասարակականություն
հասարակարգ
հասարակաց=ընդհանուր, բոլորին մատչելի
հասկ
հասկացություն
հասկացողություն
հասպիս (թանկագին քար)
հաստ,-ությունն
հաստաբեհեզ
հաստատ,-ությունն
հաստատական,-ությունն
հաստատել
հաստատուն
հաստիք
հացեր
հացեղաղել
հացեղաղվել
հացկատակ
հացու
հաճուքաբերու,-թյուն
հաճույք
հավաքածուություն
հավաքույծ
հավաքնել
հավաքնոտություն
հավաքնություն
հավանդ
Հավաննա
հավաստիացնել
հավաստիացում
հավաստիք
հավաստյալ
հավատարմաթուղթ
հավատաքննություն
հավաքածու
հավաքույթ
հավելյալ
հավելված
հավելուրդ
հավերժ
հավերժահարս
հավիտենականություն
հավիտյան
հավկիթ
հատատվածաք

հատավարձ
հատընտիր
հատիկ
հատիկանշական
հատկացյալ
հատկացուցիչ
հատ-հատ
հատոր
հատվածկոտոր
հատվածակոտոր
հարաճուն=մշտապես աճող
հարավ
հարավ-արևելյան
հարավ-արևելք
հարավ-արևմուտք
հարավացի
հարավասլավական
Հարավ-Սլավիա
հարավասլավյան
հարբած
հարբել
հարբեցնել
հարբեցող,-ուհի,-ուկի
հարբուխ
հարգ
հարգալից
հարգանք
հարգանք
հարգարժան,-ելի,-յան
հարգել
հարգելի
հարգի
հարգվել
հարդ=դարման
հարդագող
հարդագողություն
հարդարանք
հարդարել
հարդարում
հարթ,-ություն
հարթագիծ
հարթակ
հարթաչափ,-ություն
հարթել
հարթելի,-ություն
հարթվել
հարթուկ*=արդուկ
հարթուկել*=արդուկել
հարկ=ձկան մի տեսակ, սկյոդկա
հարկ
հարկադրանք
հարկադրություն
հարկավ
հարկավորություն
հարկատու
հարկել
հարկվել
հարճակվել
հարճակողական,-ություն
հարճակում
հարճ
հարմոնիա=ներդաշնավորություն
հարմոնիկ=ներդաշնակ
հարյուր
հարյուրամյակ
հարյուրատոկոսիկ
հարյուրավոր
հարյուրերորդ
հարյուրյակ
հարյուր քսաներկուն (ն)
հարսանիք
հարսանքատուն
հարսնատեսություն
հարստահարել
հարստահարիչ
հարստություն
հարված
հարվածային
հարվածայնություն
հարց
հարցաքրույց
հարցաքննել

հարցական,-ութիւն
հարցաքննել
հարցաքննութիւն
հարցումնք
հարցնել
հարցուկ=կախարդ, դուշակ
հարցուփորձ
հարցուփորձել
հարուստ
հարքունիս
հաս
հացաբոյս
հացաբրդուճ
հացահատիկ
հացթուխ
հացկատակ
հացկերութիւն
հացօզի
հափշտակել
հափրանալ=շատ հագենալուց ձանձրանալ
հափրուկ (ծաղիկ է)
Հաբբիդյան կղզիներ
հգ=լիզճ
հգնել=քաւել տառանուններն ասելով վանկ կտրել
Հգնել
հգեմոնիա
հգնանք
հգնական
հգնել
հգամամբուլը
հգահայց
հգիանոս
հգլեն
հգլենագէտ
հգլենականութիւն
հգլենիզմ
հելիում
հելիոտրոպիզմ
Հելսինկի
հեծանիվ
հեծանվորդ
հեծելազոր
հեծելազորային
հեծեծանք
հեծկլտանք
հեծկլտոց
հեծյալ
հեծնել
հեկեկանք
հեկտար
հեղակարծ=հանկարծ
հեղաշրջել
հեղաշրջում
հեղգ=ծուլ
հեղեղ
հեղեղատ
հեղեղել
հեղինակ
Հեղինե
հեղհեղել
հեղհեղուկ
հեղձամահ,-ութիւն
հեղձամաղձուկ
հեղձուկ
հեղձուցիչ
հեղուկ
հեղուկացում
հեմոգլոբին
հենակետ
հեշտանք
հեշտասէր
հեռագրական
հեռագրել
հեռակա
հեռաձիգ
հեռաձգութիւն
հեռատեսան
Հեռավոր Արեւելք
հեռու=ոչ մօտ
հեռուստ
հեսան
հեսել
հետապատ
հեփհեփ
հեհեալ
հնք

հետագա
հետադաս
հետադարձ
հետադիմ
հետադիմություն
հետախուզություն
հետախույզ
հետաձգել
հետաձգում
հետամնաց
հետամնդել
հետաքննել
հետաքննություն
հետաքրքիր
հետաքրքրական
հետաքրքրաշարժ
հետաքրքրություն
հետև
հետևաբար
հետևակ
հետևանք
հետևապահ
հետևորդ
հետևություն
հետզհետե
հետընթաց,-ություն
հետընթացիկ
հետ-ամանվան
հետին
հետևոան
հետնալեզվային
հետնորդ
հետո=հրեանալի համար փաշխատական երկրներում սահմանված ընտրատեղ
հետույք
հետք
Հերակլես
հեղաբձակ
հեղաբախում
հերետիկոս,-ություն
հեղի
հեղձուցիչ
հեղձուցություն
հեղձուցում
հեղձամահ,-ություն
հեղձափոխ,-ություն
հեղձոց
հեղինք*=բավական
հեղկել
հեղձատուում
հեղձաքար
հեղձել
հեղձվածք
հեղձվածող,-ություն
հեղձում
հեղմաֆիտոլիտ
հեղյուն
հեղյուրանք
հեղյուրել
հեղյուրվել
հեղսոտ*=բարկացկոտ
հեղու=անցյալ տարի
հեղքել
հեղքում
հեղք=հեղ
հեղքիլ
հեղքիլային
հեղքիլատաց
հիանալ
հիանալի
հիասթափ,-ություն
հիասթափեցնել
հիասթափվել
հիասքանչ
հիացմունք
հիացկոտ
հիացում
հիդեհենիկ
հիդրա
հիդրոինքնաթիռ
հիդրոկայան
հիդրո-տեխնիկ
հիդրո-տեխնիկա
հիերարխիա

հիերոգլիֆ
հիմ=հիմք
հիմն
հիմնադրութիւն
հիմնահաստակ
հիմնաբարկ,-ութիւն
հիմնաբարկք=հիմնադրութիւն
հիմնիվեր
հիմնովին
հիմունք
հիմք
հինաժուռց
Հին-Արևելք
հինգ
հինգերորդ
հինգշաբթի
հինվածք
հիշաչար
հիշաւոակ
հիպերբոլա
հիպնոս
հիպնոսել
հիպնոտիզմ
հիպոթեզ=հավանական հնութաղրութիւն, վարկած
Հիջրա
Հիջրեթ
հիմնամյա
հիմնյակ
հիմնօրյա
հիստերիա
հիստերիկա
հիստերիկական
հիսուն
հիսունհորդ
հիւս,-ութիւն
հղանալ
հղացում
հղիանալ
հղկացում
հղկութիւն
հղկաքար
հղկել
հղկիչ
հղկում
հղութիւն
հղփանալ=հագենալ
հղփութիւն
Համայկ
համայել
համայիչ
համայք
համաոքեն
համուտ
հյութ
հյութալի
հյութել
հյուլե
հյուլեականութիւն
հյուծախտ
հյուծել
հյուծվիլ
հյուղ=անտակ
հյուղաատոս,-ութիւն
հյուս=մազերի հյուսվածք
հյուսածո=հյուսված (բաներ)
հյուսել
հյուսիս
հյուսիսային
Հյուսիսային Դվինա
Հյուսիսային Սառուցյալ օվկիանոս
հյուսիս-արևմտյան
հյուսիսափայլ
հյուսնկեն=հյուսած
հյուսնոց
հյուսն,-ութիւն
հյուսվածք
հյուսք=հյուս
հյուր
հյուրանոց
հյուրասէր
հյուրասիրութիւն
հյուրընկալ,-ութիւն
հյուրընկալել
հյուրընկալվիլ
հնաբան,-ութիւն

հնագետ
հնագիտություն
հնազանդ,-ություն
հնախոսություն
հնաբանագետ
հնաբանագիտություն
հնաբնիմաց
հնաբոք
հնգամյա
հնգամյակ
հնդյակ
հնդամնյա
հնդօրյա
հնդևրոպական
հնդկահավ
հնդկահավի
հնդկաձագար
Հնդկաչին
Հնդկաստան
հնդկեղեգ
հնդկուհի
հնդուհավ
հնէաբան,-ություն
հնէաբանական
հնձան
հնձել
հնձվոր
հնոտի
հնոց
հնչել
հնչյուն=լեզվի ձայն
հնչյունաբան,-ություն
հնչյունական
հնչյունային
հնչուն=հնչել
հնչունություն=հնչեղություն
հնուք*
հնուց
հոբելյան
հոբելյանական
հոբելյար
հոգ
հոգաբարձական
հոգաբարձու,-ություն
հոգալ
հոգածու
հոգատար,-ություն
հոգատարություն
հոգեառ
հոգեբան,-ություն
հոգեբանական
հոգեբանորեն
հոգեբնաւոր,-ություն
հոգեբուժական
հոգեբուժություն
հոգեբուխ
հոգեբույժ
հոգեզավակ
հոգեկան
հոգեհայր
հոգեհան
հոգեհանգիստ
հոգեհաց
հոգեմաշ
հոգեորդի
հոգեպաշար
հոգեպես
հոգեվարք
հոգևոր
հոգևորական,-ություն
հոգետիսություն
հոգի
հոգյակ
հոգնաքեկ
հոգնակի,-ություն
հոգնատանջ,-ություն=շատ տանջվածություն
հոգնել
հոգնեցնել
հոգնություն
հոգս
հոգոց հանել=ախ քաշել
հոգ

հոդաբաշխ
հոդախախտում
հոդակապ
հոդակապ,-ություն
հոդավորում
հոդացավ
հոգալ
հոգևոր
հոգևորական
հոգևորացնել
Հոլանդիա
Հոլանդիա*
հոլովել
հոլովվել
հոխորտալ
հոխորտանք
հոծ=լեցուն, խիտ
հոկտեմբեր
Հոկտեմբերյան—(տեղանուն է)
հողագործ,-ություն
հողագունդ
հողամշակություն
հողամշակությ
հողմ
հողմածեծ
հողմակոծ
հողմապաղ
հողմարդիլ
հողմացույց
հոմանիշ
հոմեռական

հոյակապ
հոնարար=պայմանագրով որևէ վարձատվություն (ճարտեխաբ, պետության կամ գրականության գործիչներին)
հոնք
հոշտակել
հոպալ
հոռետես,-ություն
հոսել
հոսանուտ
հոսանք
Հովհաննես
Հովհաննիսյան
հովհար
Հովսեփ
հովվական
հովվել
հովվերգական
հովվերգու,-ություն
հովվություն
հովտաշուշան
հոտառություն
հոտնկայս
հոտոտիլք
հորանջել

հորաքույր
հորդ=առատ

հորդա=խումբ, անկազմակերպ ամբոխ
հորդաբուխ
հորդահոս
հորդոնալ
հորդառատ
հորդացում
հորդել=առատ բխեցնել
հորդոր
հորդորանք
հորդորել=համոզել, քաջալերել
հորդորում
հորդում
հորեղբայր
հորեղբորորդի
հորթ=կովի ձագ
հորթուկ
հորինել
հորինվածք
հորինում
հորձանուտ
հորձանք
հորովել
հորու-մորու
հորջորջել=կոչել, անուն տալ
հորջորջում
հորջորջվել

հպարտ,–ություն
հղել
հղում
հռետոր,–ություն
հռետորական
Հռիփսիմե
հռհռալ
հռհռոց
հռնդյուն
Հռոմ
հռոմայական
հռոմայեցի
հռոմեական
հռոմեացի
հռչակ
հռչակավոր
հռչակել
հռչակվել
հսկա
հսկայական
հսկիչ
հսկողություն
ՀՍՍՌ=Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկա
հստակ,–ություն
հստլիկ=մխիթար, խեղկատակ, սեթևեթ
հոտառանք
հրաբխային
հրաբորբոք
հրաբուխ
հրաժեշտ
հրահան
հրահանգ
հրահանգիչ
հրահանգչական
հրահատ
Հրահրել
հրաձգական
հրաձգարան
հրաձգություն
հրաձիգ
հրամայական
հրամայել
հրանյութ
հրանոթ
Հրանտ
հրաշալեղծ
հրաշալիք
հրաշունչ
հրաշք
Հրաչյա
հրաչալաբակ
հրապույր
հրապուրանք
հրապուրել
հրապուրիչ
հրավառ,–ություն
հրավեր
հրավերք
հրավիրել
հրատապ
հրատարակիչ
հրատարակչություն
հրատարակություն
հրացայտ
հրացանաձիգ
հրացանաձգություն
հրափայլ
հրափրփուր
հրդեհ
հրդեհաձիգ
հրդեհաշունչ
հրդեհել
հրդեհիչ
հրդեհվել
հրեա
հրեական,–ություն
հրեաբեր
հրեաստյաց
հրեություն
հրեուհի
հրթիռ
հրկեզ
հրկիզել
հրկիզում
հրձգություն
հրձիգ
հրճվանք
հրճվել

հրշէջ
հրթռախուռմբ
հրթռակ
հրթռակախուռմբ
հրվաքրատակ
հրվանդան
Հուլա
Հուղիք
հուղիչ
հուզմունք
հուզուճապուկ
հուլանալ=ծուլանալ
Հուլիանոս
հուլութիւն=դանդաղկոտութիւն, ծուլութիւն
Հուլիոս Կեսար
հուժկու=հզոր, ուժեղ
հուզաբկավորութիւն
հումոր
հումորիստ
հումորիստական
հումք
հումքային
հույժ
հույլ=ծանրաշարժ, դանդաղ, ծույլ
հույն
հույս
հունապ
Հունաստան
հունար
հունարէն
հունգարական
հունգարերէն
Հունգարիա
հունդ
հունձ
հունվար
հուշարձան
հուսալ տալ
հուսալի
հուսալքիլ
հուսալքութիւն
հուսախաբիլ
հուսակտուր
հուսահատեցուցիչ
հուսահատութիւն
հուրի
հուրի-փերի
հուրհրատել
հօգուտ
հօդս ցնդիլ
ՀՕՊ=հակաօդային պաշտպանութիւն

Ձ

ձագ
ձագար
ձագարաձև
ձադուկ
ձախ
ձախակողմեան
ձախլիկ
ձախոտիլ
ձախոտվիլ
ձախողութիւն
ձախորդ, -ութիւն
ձակվանք=ծեծ
ձակվել=ծեծել
ձակվում=ծեծելը
ձայնագրաթիւ=ձայնը սաւոակողով գրծիք
ձայնախըթիւ
ձայնաշրջում
ձայնորդ
ձանձրալի, -ութիւն
ձանձրալիորեն
ձանձրանալ
ձանձրացկոտ
ձանձրացուցիչ
ձանձրացնել
ձանձրոյթ
ձավար
ձար=մոգ

Ձարմատ
Ձգան
Ձգականութիւն
Ձգաբան=ութիւն, հրաձգարան
Ձգափակ
Ձգել
Ձգձգել
Ձգձգմածութիւն
Ձգձգվել
Ձգձգում
Ձգողական,-ութիւն
Ձգողութիւն
Ձգվածութիւն
Ձգվածք
Ձգվիլ
Ձգտել
Ձգտում
Ձգում
Ձեթ
Ձեթոտ
Ձեղնահարկ
Ձեղուն=ծածկ, առաստաղ
Ձեւ, հոգն.՝ Ձեւներ
Ձեռագիր
Ձեռագործ
Ձեռագրատուն
Ձեռակիտ
Ձեռատուն կ
Ձեռարհեստ
Ձեռաց
Ձեռացագիր
Ձեռնածու,-ութիւն
Ձեռնամարտ
Ձեռնամուխ
Ձեռնասուն
Ձեռնարկ,-ութիւն
Ձեռնարկել
Ձեռնհասութիւն
Ձեռնթափ,-ութիւն
Ձեռնհաս,-ութիւն
Ձեռնմխիլ,-ութիւն
Ձեռնոց
Ձեռնպահ,-ութիւն
Ձեռնտուութիւն
Ձեռնտու
Ձեռնունայն
Ձեռք
Ձեռք-Ձեռքի
Ձև
Ձևական
Ձևակերպել
Ձևանալ
Ձևավորել
Ձևավորում
Ձևել
Ձիո=պոչ
Ձիրքակալել
Ձիրքակալութիւն
Ձիրքակալում
Ձիաքուժութիւն
Ձիաքուծութիւն
Ձիաքույժ
Ձիաքույծ
Ձիապի
Ձիազօրկ
Ձիախաղաց
Ձիաձիո=մի տեսակ բույս
Ձիասարք
Ձիավարիլ
Ձիավարժ,-ութիւն
Ձիավոր
Ձիաշշավ
Ձիաքարշ
Ձիգ
Ձիընթաց
Ձիթաբեր
Ձիթահանք
Ձիթհարած
Ձիթենի
Ձիթհանք
Ձիրք
Ձիուժ
Ձկնաբուծական
Ձկնաբուծարան
Ձկնաբուծութիւն
Ձկնաբույծ
Ձկնարդյունաբերութիւն
Ձկնկիթ

ձկնկուլ
ձկնորս
ձմեռ
ձմեռային
ձմեռանոց
ձմեռել
ձմեռնամուտ
ձմերուկ
ձյութ
ձյութել
ձյուն
ձյունապատնդ
ձյունածածկ
ձյունամբրիկ
ձյունառատ
ձյունափայլ
ձնծաղիկ
ձնհալք
ձոպ
Ձորագետ
Ձորագէս
ձորահովիտ
ձորձ=լաթ, շոր
ձորձային
ձվաթափանցիք
ձվածեղ
ձվածիւր
ձվաձև
ձքխաբար
ձքխակեր
ձուլածո
ձուլիչ
ձուլվածք
ձուկ, հոգն.՝ ձըկ-ներ
ձուղղ=խաւխաւ
ձուլյլ

Ղ

Ղազար
ղազախ
Ղազարոս
ղալիան
ղալմուխ*=կալմիկ
ղաբիք
ղեկ
ղեկավար,-ուհյուն
Ղևոնդ
ղևոսկի
ղըռ
ղողանջ
ղողանջել
ղողանջուն
Ղովմա
ղպեերին
ղպեի—եկեղեցական
ղանիկ
ղսեր
ղռդռալ
ղռռալ
ղռռոց
Ղրիմ
Ղուբա
ղուամար*=գումար
ղուբան
ղուբուշ

Ճ

ճաղար
ճաղարային
ճաղարաբուծու-թիւն
ճաղարաբույծ
ճախարակ
ճախրել
ճահաւ
ճահաւագիր
ճահաւամարտ
ճահաւամրջ
ճահաւային
ճահաւոյնորին
ճահինդեղ
ճահիճ
ճահճային
ճահճուտ=ճահճա-վայր
ճաղատ
ճաճանչ
ճաճանչափայլ
ճամարտակել=մի-ձախառնել

համամարտակություն
համբար
համպրուկ=համփոփպական սպասյատակ
համփա
համփաքաժան
համփիլ
համփոթք
համփոթքել
համ
հայթել
հայթյուն
հայթող
հանհանգել
հանհապարկ
հանհապարկոցին
հանհապարկոճախտ
հանհապարհել
հանհապարհոթք,-ություն
հանհապարհոթքական
հանհապարհոթքել
հանհապարհվել
հանկ
հանկել
հանկուտել
հանճ
հանճակն=պիտակավոր, սև և սպիտակ խառն
հանճոթա
հաշակ
հաշակելիք
հաշկերութք
հապաղ=ավելորդ բառերով խճողված, երկարաձգված
հապոնական
հապոնացի
Հապոնիա
հաս
հասանիտա,-ություն
հասասաց,-ություն
հասպայթ
հասպայթածան
հասպայթային
հասպայթանման
հասպայթաչափ
հասպայթավոր
հասպայթափայլ
հասպայթել
հասպայթիչ
հաստրակ=չափսատ
հար*=գեղ, հնար, հնք
հարակ=ոնհասուն-ների կեր, կեր
հարահատյալ
հարահատվել
հարձատել
հարձատություն
հարմանդ=ագուշյ
հարպ
հարպագեղձ
հարպակալել
հարպոտ
հարպիկ
հարպիկոբեն
հարպիկություն
հարտասան
հարտար
հարտարապետ
հարտուկ=բծավոր, սև ապխտակախառն, հանճկեն
հաքել
հաքճքել
հգնաժամ
հգնաժամային
հգնավոր,-ություն
հգնավորական
հգնարան
հգնել
հգնուքյուն
հեղք
հեղքել
հեղքվածք
հեղքում
հեմարանավարտ
հեմելիք
հենապակի

ՀԱՅԱՍՏԱԿՅԱ
ՀԱՅՆ
ՀԱՅՆԱՀՈՏ
ՀԱՅՆՈՑ
ՀԱՅՆՈՎ*
ՀԱԼԵԼՈՒՅԱ
ՀԱՐՄԱՆ
ՀԱՐՄԱՎԱԳԵՂՆ
ՀԱՐՍ
ՀԱՐՍ ՈՒ ՀԱՐԱՆՔ
ՀԱՐՎԱԾ
ՀԱՐՎԱԾԱԿԱՆ
ՀԱՐՒ=1. քարակ հողեպ, սեղ, 2. ամուր, պինդ, ջլոտ
ՀԱՐՈՒ
ՀԱՐՒՄ=հողի քուտաթառն դուրգ
ՀԱՐՒՈ
ՀԱՐՒ
ՀԱՐՈՏ
ՀԱՐՈՂ
ՀԱՐՈՒԱԾ
ՀԱՐՈՒԱԾՔ
ՀԱՐՈՒԱԾՔՈՎ

ՀՂՁԻՄ=դծուծ, ժըլատ, մանր, վոքրոգի
ՀՂԻՄԱԼ
ՀՃԻՐ
ՀՄԼԻԼ
ՀՄԼԻԼԻԼ
ՀՅՈՒՂԱՇԱՏ
ՀՅՈՒՂԱՎՈՐ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՅՈՒՂԱՎՈՐՎԻԼ
ՀՅՈՒՂԱՎՈՐՈՒՄ
ՀՆՁՈՂԱԿ
ՀՆՁՈՒԼ
ՀՆՁԻՉ
ՀՆՉՈՒՄ
ՀՂՊԲԻՒ
ՀՂՊԲՈՒԼ
ՀՂՊԲՈՒԲԵՆ
ՀՂՊԲՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՂՊԲՈՒՄ
ՀՂՄԲԻՒ
ՀՂՄԲՈՒԱԽՈՒՄ
ՀՂՄԲՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՂՈՒԱՑԱՀ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՂՈՒԼ
ՀՈՊ
ՀՈՂ
ՀՈՂՈՂԼԻԼ
ՀՈՂՎԱԾՔ
ՀՈՂԿՅՈՒՆ
ՀՈՂԿՈՒՄ

ՃՈՃ
ՃՈՃԱՆԱԿ
ՃՈՃԱՑԱՆՑ
ՃՈՃԻԼ
ՃՈՒ=ՄՈՒՇՏԱԿԱԼՔ ՊՂԱԿ ԿԱՐԾՈՂ,
ՃՈՒԱՆ=ՉՎԱՆ
ՃՈՒՄՔ=վիքուն (ոճ)
ՃՈՒՄՔԱՐԱՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՃՈՐՈՒ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՃՉԱԼ
ՃՉՅՈՒՆ
ՃԱՌՈՒՈՒ
ՃԱՂՈՒՈՒ
ՃՈՒԱՔԱՂ=բիրքի Միացրկինք քաղելը
ՃՈՒՆՉ
ՃՈՃՈՒԱԼ
ՃՈՃՈՒՑ
ՃՈՒՆՉԱԼ
ՃՈՒՆՉՅՈՒՆ
ՃՈՒՈՒԱԼ
ՃՈՒՎՈՂԻԼ
ՃՈՒՎՈՂՅՈՒՆ
ՃՈՒՔԱՎՈՐ
ՃՐԱԳ
ՃՐԱԳԱՒՈՒՅՑ
ՃՐԱԳԱԿԱԼ
ՃՐԱԳԱՐԱՆ

ճրագու
ճուխ=ողկույզ
ճուռ=1. արտնք
2. թև, կուռ
ճուռակ=արու բազե
ճուռ

Մ

մագաղաթ
մագաղաթյա
Մագդեբուրգ
մագդեբուրգյան
Մագիաղ
Մագիաղինե
մագիլ=ճանկ, եղ-
ջան
մագիստրալ=հիմ-
նական ուղի
մագիստրալային
մագիստրոս,-
ուհի (պիտա-
կան կոչում է)
մագիստրոսական
մագլցել
մագլցում
մագնիս
մագնիսական,-
ուհյուն
մագնոլիա
մադուխ*=մաքոք
մադրասպատած
Մադիկյու (կղզու
անուն է)
մադիրա
մադոննա
մաեստրո
մազապուրծ
մազաքաշուձ
մազդեզական
մազմզուկ
մազութ
մաթեմատիկա
մաթեմատիկական
մաթեմատիկոս
մաթեմատիկորեն
Մաթևոս
Մալաթիա
մալաքիա
մալաքիտ
Մալթա
մալթուսական,-
ուհյուն
մախաթ
մախաղ=տոպրակ
մախոխ
մածան
մածնաբերդոշ
մածուն
մածուցիկ,-ուհյուն
մակաբուծական
մակարույծ=ուրիշի
հաշվին ապրող,
պարազիտ
մակազրուհյուն
մակարդ
մակարդակ
մակարդել
մակարդվել
մակայ
մակայական
մակայակերտ
մակիվր
Մակեդոնիա
մակիավել
մակիավելիզմ
մակիավելիական
մակիավելիություն
մակընթացություն
մակուկաձև
մակույկ
մահ
մահադույժ
մահազդ
մահակ
մահամերձ
մահանալ
մահաշռնչ
մահապարտ
մահապատիժ
մահառաջա=մահ
առաջ
մահաւիճ

մահամերձ
մահաբեր
մահացու
մահափորձ
մահիճ=նորածին
լուսնի, հիւանդու-
սին
մահիճ=անկողին
մահկանացու
մահճակալ
Մահմեդ
մահմեդական,-
ութիւն
մահուղ
մահտարամարմ=
հանկարծական
մահ, ժանտամահ
Մաղաքիա
մաղթանք
մաղթել
մաղձ
մաղձաքիաքիծ
մաղձոտ,-ութիւն
մաճ
մաճառ
մաճկալ
մամոռավալուկ
Մամիկոն
մամոնա=հարստու-
թիւն առատ,
ագահութիւն
մամոնատ
մամռապատ
մամուռ
մայել
մայթ
մայիս
մայիսեան
մայիսեան
մայոր
մայոց
մայրահաւ
մայրամուտ
մայրաքաղաք
մայրենի
մայրի
մայրուն
մանածագործ
մանածագործական
մանածագործարան
մանանա
մանանեխ
մանաւանդ
մանգաղ
մանդատ
մանդատային
մանդարին
մանդոլին
մանեակ
մանեւր
մանեւրական,-
թիւն
մանրագին
մանրիլ
մանրաքուն
մանրիա=մոլու-
թիւն
մանրիկեաբ
մանրիշակ
մանրիշակագոյն
մանրիֆնատ
մանրիֆնատացիա
մանրակարգ,-
ութիւն
մանրակարգական
մանրակարգուհի
մանրակարուժական
մանրակարուժ
մանրահատակ
մանրամասն
մանրակապարեզ
մանրավաճառ,-
ութիւն
մանրատուն
մանրիկ
մանրկավիկ
մանրուքիւն
Մանուա
մանուակ
Մանուքեան
մանուածապատ
մանուածք
Մանուել

մանր,-ութիւն
մանրադիտակ
մանրադրամ
մանրախնդիր
մանրախոյզ
մանրակրկիտ
մանրամասն,-ութիւն
մանրամասնաբար
մանրանկարչութիւն
մանրավաճառ
մանրբուժուական
մանրէ=միկրոբ
մանրէաբան,-ութիւն
մանրուք
մանրուք
մանուշակ
մանուշակագոյն
մանուքնակուբա
մաղկ
մաղկաթել
մաղկավաճառ
մաղկենի
մաղմաղջ
Մաղտոց
մաղուկ=մաղմած
մաղուք=մաղմածք
մաղար=հունգարացի

մաղմաբերեն
Մաո
մաո=1. փառ, 2. մեծ, մշուշ
մաոախտապատ
մաոախտապատել
մաոախուղ
մաոան
մաոանատեղի
Մաոն
մաոաժ
մաոամբ
Մասիս
մաս-մաս
մասնագետ
մասնագիտութիւն
մասնակի
մասնակից
մասնակցել
մասնակցութիւն
մասշտաբ
մասսա
մասսայական
մասսիվ,-ութիւն
մասունք
մասուր
մատ, հոգնակի՝ մատներ
մատակարարել
մատակարարում

մատակ
մատանեակ
մատանեներ
մատանեագրութիւն
մատանեազարդ
մատերիա
մատերիալ
մատերիալիզմ
մատերիալիստ
մատերիալիստական
մատերիալիստաբեն
Մատթէոս
մատղաշ
մատյան
մատնաչափ
մատնացոյց
մատնել
մատնիչ
մատնոց
մատչելի
մատուռ
մատրնաթնատա
մատուցյ
մատուռ
մատուցարան
մատուցող
մաթ, հոգն.՝ մաթեր
մաթաղ
մարթ
մարդաբուծութիւն
մարդագետին

Մարգար
մարգարի
մարգարեանալ
մարգարեացում
մարգարեութիւն
մարգարին
մարգարիտ
մարգարտախաւոյդ
մարգարտահատիկ
մարգարտասեաւ
մարգարտազարդ
մարգարտահուռ
մարգարտաշար
մարդ
մարդաբանական
մարդագէտ
մարդագոյն
մարդադուխս
մարդախօսս
մարդածին
մարդակազմութիւն
մարդակերպ, ութիւն
մարդակերպել
մարդահաճո
մարդահամար
մարդամիջ
մարդասէր
մարդասիրական
մարդասպան, ութիւն
մարդավայել
մարդավարի
մարդատեացութիւն
մարդատոյց
մարդեղ
մարդկային
մարդկայնօրէն
մարդկայնութիւն
մարդուկ
մարզ
մարզպան
Մարթա
Մարթիամ
մարթոնիտ
մարթոնեւտային
մարթխ
մարկիզ
Մարկոս
մարմանդ
մարմաջ=քոր դալը զրգիռ, ցանկութիւն
մարմար
մարմարիոն
մարմարեայ
մարմնիլադ
մարմնամարզութիւն
մարշալ
մարջան
Մարո
Մարսել՝ (քաղաքի անուն)
մարսելեզ
մարսողութիւն
մարտ
մարտակարգ
մարտավարութիւն
մարտիկ
Մարտիրոս
մարտկոց
մարտնչել
Մարքս
մարքսիզմ
մարքսիստ
մացառ
մացառուտ
մատուցիր
մաքառիլ
մաքառում
մաքի
Մաքիավելլի
մաքոք
մաքս
մաքսային
մաքսանենգ, ութիւն
մաքսատուն
Մաքսիմ
մաքսիմալիստ

մաքսիմում
մաքրապարդել
մաքրասեր
մաքրասիրություն
մաքրել
մաքուր
մաքուք
մաղանալ
մալխել
մալսա
մակ
մակրել
մակալ
մակալիոն
մակթոպ
մակթոպական
մակթոպիկա
մակթոպիա
մակթոդոլոգիա
մակթոդոլոգիական
մակամաղձիկ
մակամաղձոտ
Մականիա
մակխոբաուիվ
մակխոբացիա
մակիք
Մակիքսեդեկ
Մակիքսեթ
մակոդեկամացիա
մակոդիա=մեղեդի
մակոդիկ

մակ
մակաբ
մակաճապղպ
մակաճապարգ
մակաճոպղի
մակաճոպություն
մակամասնություն
մակամաճ
մակամիա
մակամտություն
մակամպատիվ
մակաբանք
մակաբարդո
Մակ Ուրջ (համամասնություն)
մակաբուծ
մակ
մակական
մակ էլ=միանգամ էլ
մակէլ*=մյուս
մակենաս
մակենիմակ
մակիկ-մակիկ
մակմակու
մակնել
մակնիչ
մակնություն
մակոեղ
մակումեջ
մակուսացնել

մակուսացում
մակյան
մեղաբանք
մեղանչանք
մեղանչել
մեզապարտ
մեղեդի
մեղեսիկ=սուսակ, թանկագին քար
մեզկ=փափուկ, թույլ, թուլամորթ, զգայասեր
մեղկանալ
մեղկություն
մեղսակից
մեղսակցություն
մեղվաբուծություն
մեղվաբույծ
մեղվափեթակ
մեղվաճանճ
մեղր
մեղրածոր
մեղք
մեմորանդում
մեյմուն*=կապիկ
մենակեցություն
մենակյաց
մենամարտ
մենաշնորհ
մենաշնորհային
մենապար

մենեզ
մենեզիչ
մեն-մինակ
մենյու=օրվա ճաշացանկ
մենուետա
մենք
մեղան,-ութիւն
մեղիա*=մզկիթ
մեջ
մեջբերութիւն
մեջբերում
մեջընդմեջ
մեջլիս
մեջկապ
մեջտեղ
մեջք
մեռել
մեռելոտի=լեշ
մեռնիլ
մեռոն

Մեսրոպ
մեսալոփ
մեսալուբգիա
մեսալուբգիական
մեսայ
մեսազակերպ
մեսազաճուլական
մեսազաճույլ
մեսազյա
մեսամորփոզա=կերպափոխութիւն
մեսաքս
մեսաքսյա
մեսաֆիզիկա
մեսթոպոլիս
մեսթոպոլիտեն
մեսթոռիթմիկ
մերթ
մերթ ընդ մերթ
մերկ,-ութիւն
մերկանգամ
մերկացնել
մերկացուիլ
մերկացում
մերձ
մերձակա
մերձակցութիւն
մերձավոր
Մերձավոր Արևելք
մերձաւոր
մերձավորվիլ
մերձաբևադարձային

մերձաինյա
Մերձալթիկա
մերձալթյան
մերձբևեռային
մերձենալ
մերձկցում
մերձվոլգյան
մերձքաղաքային
մերովանն=մերկարողութեան չափ
մեքենաբար
մեքենագրուհի
մեքենայական
մեքենայացված
մեքենաշինական
մեքենավար
Մեքսիկա
մեքսիկական
Մեքսիքոտֆիլ
մզկիթ
մթագնել
մթագնում
մթամած
մթերել
մթերում
մթերք
մթին
մթնաձոխ
մթնդել
մթնել
մթնշաղ
մթնշաղային
մթնոլորտ
մթնոլորտային
մժեղ
մժղուկ
մխաբան,-ութիւն

մխալնակ
մխախտնվիլ
մխակ
մխակերպ,-ութիւն
մխակնութիւն
մխակոմանիլ,-
ութիւն
մխահամուռ
մխահարկ
մխահեծան,-ութիւն
մխահյուսվիլ
մխաձուլում
մխաձուլ
մխամխա
մխամյա
մխայն
մխայնակ
մխայնակեցութիւն
մխայնակյաց
մխանգամանայն
մխանգամից
մխ անգամից
մխանձնական
մխանձնութիւն
մխանվագ
մխապալապ,-
ութիւն
մխապուռ,-ութիւն
մխ առ մխ
մխասեռ
մխասին

մխավոր
մխավորում
մխատարը
մխացյալ
Մխացյալ Նահանգ-
ներ
մխացնիլ
մխացութիւն
մխացում
մխացք=ապրնգատ
մխլամած,-ութիւն
մխլամատ
մխլուցն
մխլպատ
մխնուշն
մխլսանցք
մխլսախամփուշտ
մխլսամխոջն
մխլխե
մխլխարդ
մխլխարդատեր
մխլխան
մխլխնատեր
մխլխատլիմ
մխլխցիա
մխլխցիական
մխլխցիներ
մխկոր
մխկրոօրգանիզմ
Մխկր
Մխկրան

մխմխայն
մխմյանց
մխնխատյուր
մխնխատը-ակղիչնուս
մխնխատը,-ութիւն
մխնչ ալ
մխնչդեռ
մխնչնդհատմանքեան
մխնչև
մխոտանի
Մխջագետք
մխջագիծ
մխջագիծ
մխջագիր
մխջապատկին
մխջաբաղանթ
մխջաբաւամբ
մխջախաղ
մխջածանց
մխջակ,-ութիւն
մխջակեա
մխջահատակ
մխջամաս
մխջամատ
մխջամատել
մխջամատութիւն
մխջամարմ
մխջանկյալ
մխջանցուկ
մխջանցք
մխջասյուն
մխջավայր

մխալ
մխալտաբան, -ություն
մխալտակիր
մխարհություն
մխզնացքային
մխև
մխերկբածովյան
Մխերկբական ծով
մխերկբյա
մխերկբին
մխնաբերդ
մխնաձար
մխնաձարյան
մխնաթաղանթ
մխնալավ
մխնակ
մխնակայմ
մխնակաբզ
մխնաշխար
մխնաշխարն
մխնապատ
մխնապատանիշ
մխնապաբխալ
մխնորդ, -ություն
մխնորդաբար
մխնորդագիր
մխնորդական
մխնորդավարձ
մխնորդել
մխնորմ

մխոց
մխոցատուփ
մխցնխային
մխցնձային
մխոտ
մխոտային
մխոցաձև
մխջաղաքային
մխջօր
մխջօրեագիծ
մխջօրեական
մխջօրյա
Մխոակ
մխոխա
մխոխոնել, -ություն
մխոխոնարական
մխոտիկ
մխոտիկական
մխոտիգիզմ
մխոտիգիկացիա
մխոտնգ
մխկակ
մխոուտ
մխոք
մխրաժ
մխրդ
մխուբենական
մխուբյուն
մի քանի
Միքայել
մխօրեկ

մխօրենակ, -ություն
մխօրյա
մկակ
մկախ
մկախել
մկախոց
մկաղավանջ
մկաղավանջային
մկանկեցուցիչ
մկանուկ
Մկյունեեն
մկյուս
Մնացական
Մնացորդ
Մնացորդային
մնջկ
մշակութ
մշտաբուխ
մշտապվաթի

մշտածխծաղ
մշտականալ
մշտափթիթ
մշտնջենականալ, -ուիթյուն
մշտնջենապես
մոբիլիզացիա
մոբիլիզացնել
մոբիլիզացում
մոգ, -ուիթյուն
մոգական
մոգոնել
մոգպետ
մոգեհնացնել
մոգեհնացում
մոգեհնիզմ
մոզաիկա
մոլախինդ=թունավոր
մոլասերդո (ըուսական վիսաուտու է)
մոլեգին
մոլեգնել
մոլեգնորեն
մոլեգնուիթյուն
մոլեռանդ, -ուիթյուն
մոլիբդեն
Մոլիկը
մոլուցք
մոխրագույն
մոխրամած
մոխրաման
մոծակ
Մոկս
մոհիկան
մոմլաթ
Մոնբլան
մոնթ
Մոնդոլիա
մոնոգրաֆիա
մոնոլոգ=մենախոսութիւն
մոնոպոլիա=մենաշնորհ
Մոնտեսքյո
մոնտյոր
մոնումենտալ
մոռ=խխտա կապույտ
մոռապույն
մոռանալ
մոռացկոտ
մոռացոնք
մոռացում
Մոսկվա
Մոսկվա գետ
մոսկովյան
Մովսես
մովսեսական
մովսեսական
մովսիկ
մոտաբրնգադա
մոտոգունդ
մոտոր
մոտորացնել
մոտորացված
մոտրավացք
Մոտրավիա
մոտրատրեխում
մոտրաքույր
մոտեղբայր
մոտեխ
մոր
մոր
մորթագործ
մորթատաշտ
մորթել
մորթեղեն
մորթի
մորթատել
մորճ=պալար գավազան, ոստ, ճյուղ
մորմ
մորմոք
մորմոքել
մորուտ
մորուք
մորքի
մռայլ-ուիթյուն
մռայլվել
մռմռալ

մամամալ=մամաց հանել
մանչալ
մանչյուն
մանչոց
մռռալ
մռռան
մռռք*
մսահյուծ
մսաղաց
մսամթերք
մսամթերում
մսխալ
մսխել
մտաբերել
մտադիր
մտադրվել
մտադրություն
մտադրող
մտախոհ,-ություն
մտախոհ
մտածել
մտածելակերպ
մտածկոտ,-ություն
մտածմունք
մտածուկություն
մտակոտուց
մտահոգ,-ություն
մտահոգել
մտահոգվածություն
մտահոգվել
մտահույզ
մտամիտ
մտամոլոր,-ություն
մտայնություն
մտառուչ,-ություն
մտատույց
մտավոր
մտավախ,-ություն
մտացածին
մտացի
մտերիմ
մտերմարին
մտերմություն
մտմտալ
մտորմունք
մտորում
մտրակ
մտրակել
մտրնել
մրահոն=սև հոնք ունեցող
մրաի
մրաչել
մրգաբեր
մրգաքամի
մրգաշատ
մրգաջուր
մրգաստան
մրգավաճառ
մրգավետ
մրգհյութ
մրգօղի
մրթմրթոց*
մրկի=ցորենի հիվանդություն
մրհահար
մրիկջալ
մրմունջ
մրմուռ
մրմռալ=ցավ ունենալ
մրջյուն
մրջնաբույն
մրջնաթթու
մրջնակեր
մրջնային
մրջնոց
մրսել
մրսկան
մրտավարտ
մրտենի=սալիտակ ծալվկնեռով և սուր հոտով թուփ
մրտիճի=վայրի խաղ
մրրիկ
մրրկաթռչնակ
մրրկահարած
մրրկածին
մրրկածին
մրրկատարափ
մրրկածուփ

մբրկահավ
մբրկահուչյ
մբրկայուն
մբրկում
մբրկաթաղ
մբրկակից
մբրկակցել
մբրկակցություն
մբրկածի
մբրկանակ
մբրկանակաբաշխություն
մբրկանակային
մբրկանակավոր
մբրկանվեր
մբրկավազք
մբրկաբան
մբրկաբշավ
մբրկիլ
մբրկություն
մբրկում
մբրկանվային
մուգ
մուգանալ
մուգացնել
մուգ-կապույտ
մուգություն
մուխ
մուխագա*
մուլք*
մուծել
մուծում
մուվի, հոգն.՝ մկներ
Մուհամմեդ
մուխ
մուճակ=կանացի կոշիկ
մումիա
մուկ=կոշիկ
մունետիկ
մունջ
Մուշեղ
մուշկ
մուշտակ
մուռ*=օխ, վրեժ
մուռատալիզմ
մուրք
մուր
մուրացկիլ
մուրացկանություն
մուրհակ
մուրճ
մուրտատ*

Յ

յասաման
յոգ
յոթ
յոթանասուն
յոթերորդ
յոթնամյա
յոթնոց
յոթնօրյա
Յորք
յորքշիրյան
յուղ
յուղանկարիչ
յուր
յուրահատուկ
յուրայինն
յուրացնել
յուրացում
յուրաքանչյուր
յուրովի
յուրովհանն=իր ուժերի չափ
յուրօրինակ

Ն

Նաբուգոդոնոսոր
նահ
նազանք
Նազարեթ
նազուկ
Նաթան
նաժիշտ
Նաիրի
նախապահ,-ություն
նախապահել

Նախագահիլ
Նախագիծ
Նախագծել
Նախագիտելիք
Նախագուշակ,-ուիչ յուն
Նախագուշակիլ
Նախադաս,-ուիչ յուն
Նախադեպ
Նախադրյալ
Նախադրուիչ յուն
Նախադրուշացում
Նախադրուշուիչ յուն
Նախակինդանի
Նախահայր
Նախահանձակ
Նախաձեռնել
Նախաձեռնուիչ յուն
Նախանձ
Նախանձախնդիր
Նախանձախնդրուիչ յուն
Նախանձոտ
Նախանձելի
Նախաշավիղ
Նախապաշարմունք
Նախապատուհաս յուն
Նախապատրաստել
Նախապետ
Նախապետական
Նախապետական,-ուիչ յուն
Նախապետիլ
Նախասիրական
Նախասիրուիչ յուն
Նախատեսել
Նախատիպ
Նախատրամադրուիչ յուն
Նախատրամադրել
Նախատրուիչ յուն
Նախիջևան
Նախկին
Նախճաշյա
Նախնիք=հատորած
Նախնիք
Նախշ
Նախշել
Նախշուն
Նախորդ
Նախորդիլ
Նախորոշել
Նախրատան
Նախրել
Նախ քան
Նախօրեն
Նախօրինակ
Նախօրյա
Նախօրյակ
Նախօրօք
Նահանգ
Նահանգական
Նահանգապետ
Նահանջ
Նահանջել
Նահապետ
Նահապետական
Նահապետական,-ուիչ յուն
Նահապետիլ
Նամակ
Նամակագրուիչ յուն
Նամակատետր
Նամանեղանդ
Նայել
Նայելիք
Նայվածք
Նանիր=դատարկ
Նապաստակ
Նապոլեոն
Նաւ=ուզոի արուն
Նավախումբ
Նավաբեկուիչ յուն
Նավագնաց,-ուիչ յուն
Նավակ
Նավահանգիստ
Նավահանգստապետ
Նավահանգստի
Նավահարուց
Նավահիմք
Նավաստի

Նավատորմ
Նավատորմիղ
Նավարկիլ
Նավարկիլիլ
Նավարկութիւն
Նավացուռկ
Նավթ
Նավթահանք
Նավթաման
Նավթային
Նավթավաճառ
Նավթարդիւնաբերութիւն
Նավթարձր
Նավթոտ
Նավթորդ
Նաւաւլյա
Նաւաւեբալիկիմ
Նաւթիկ
Նաւթիլի
Նաւթլի
Նաւ-Դոս
Նաւթոս
Նաւթան
Նաւինջ
Նաւինջագոյն
Նաւինջենի
Նաւինջի
Նաւղնիկ,-ութիւն
Նաւղնիկական
Նաւսի=Նաւթլի
Նացիոնալիզմ
Նացիոնալիստական
Նեապոլ
Նեգր
Նեխլամբ
Նեկտար
Նեղսիբա
Նեղուց
Նեյտրոն
Նենգ,-ութիւն
Նենգաբար
Նենգապրուժ
Նենգամիտ
Նենգավոր
Նեոլիթ
Նեռ
Նեա
Նեվրոլոգ
Նեվրոպաթոլոգ
Նեոտաճիզ
Նեոտաճգութիւն
Նեղածական
Նեղածութիւն
Նեբաւալ
Նեբատոմային
Նեբարկել
Նեբարկում
Նեբբան
Նեբլոզ
Նեբբազական
Նեբբոզել
Նեբգաղթ
Նեբգաղթել
Նեբգաղթյալ
Նեբգո
Նեբգոյական
Նեբգործական
Նեբգործել
Նեբգործութիւն
Նեբծծել
Նեբծծում
Նեբկ
Նեբկա,-յութիւն
Նեբկայացուցիչ
Նեբկայացուցչական
Նեբկայացուցչութիւն
Նեբկաբար,-ութիւն
Նեբկիլ
Նեբհակ,-ութիւն=հակառակութիւն
Նեբհոսել
Նեբհուն=խորամիտ
Նեբմուծել
Նեբմուծութիւն
Նեբշնչել
Նեբշնչում
Նեբողամիտ
Նեբողամտութիւն
Նեբողութիւն
Նեբս
Նեբսեսյան

Նեբիակ
Նեբքաւժողկոմատ =Նեբքեին Առևտրի Ժողովրդական Կոմիսարիատ
Նեբքգործժողկոմատ =Նեբքեին Գործերի Ժողովրդական Կոմիսարիատ
Նեբքև
Նեբքին
Նեբքինի
Նեբքնակ=դղակ
Նեբքնահարկ
Նեբքնաձիգ
Նեբքո
Նեբքուստ
Նեցուկ
Նզովել
Նզովյալ
Նզովված
Նզովվիլ
Նզովք
Նէշ
Նէշման
Նժար=կշեռքի քաթ
Նժդեհ=պանդուխտ, տարաշխարհիկ
Նժույգ
Նիզ=1. վիսկանք 2. լինդ
Նիկոլաևսկիա
Նիկոպաշտաս
Նիկելեին
Նիկիա
Նիկողայոս
Նիկոլիզմ
Նիկոլիստ
Նինջ
Նիստ
Նիւթ
Նիւթիլ
Նիւթական
Նիւթաբանութիւն
Նիւթաբանական
Նիւթաբանութիւն
Նիւթաբանել
Նիւթաբանիչ
Նիւթաբանիչ
Նիւթաբանութիւն
Նիւթաբանութիւն
Նիւթական
Նիւթաբանութիւն
Նիւթական
Նիւթաբանութիւն
Նիւթաբանութիւն
Նիւթաբանութիւն

նշանացի
նշանացուց
նշանդրեք
նշավակել=խայտառակել
նշենի
նշխար
նշմարել
նշուար
նշույլ
նոթիկ
նոխազ=արու այծ
նոզկալ
նոզկալի,-ութիւն
նոզկանք=զզվանք, գարշանք
նոճի
նոճախածածկ
նոմադ
Նոյ
նոյան*
նոյեմբեր
նոյեմբերյան
նոյյան
նոպա
նոսր,-ութիւն
նովատար
Նովգորոդ
նովել
նոտա
նոտար
նոտր=նոտրագիր
նոտրագիր
նորաբողբոջ
Նորագավեթ
նորադարձ
նորամուծութիւն
նորաստեղծ
նորաքրիստ
նորեկ
Նոր Զելանդիա
նորմա
նորմուծութիւն*
նորոյ,-ութիւն
նորոգել
նորոգիչ
նորոգում
Նորվեգիա
նպաստ
նպաստել
նպաստակ
նպաստակակից
նպաստակահարմար,-ութիւն
նպար
նպարավաճառ
նպարեղէն
նռնակ
նռնակաձիգ
նռնենի
նստակեցութիւն
նստակեաց
նստաշրջան
նստուածք
նվագ
նվագախումբ
նվագակից
նվագակցութիւն
նվագածութիւն
նվագարան
նվագել
նվաճել
նվաճում
նվաստ
նվաստանալ
նվաստացուցիչ
նվիրակ
նրբագիծ,-ութիւն
նրբագիծ
նրբագործ
նրբախառն
նրբակազմ
նրբակերտ
նրբակիրթ
նրբահասակ
նրբաձև
նրբաճաշակ
նրբամիտ
նրբամտութիւն
նրբանալ
նրբանկատ,-ութիւն
նրբանցք

նրբացնել
նրբափետուր
նրբաքիմք
նրբերանգ
նրբին
նրբություն
նռան
նռնականություն
նռնահնչյուն
նռնանման
նռնանման
նռնանռան
նռնացում
նռնչալ
նռնպես
նռնպիսի
նռնություն
նռնքան
նռնօրինակ
Նռնուճաք
նռռ
նռռ, հոգնակի՝ նռռներ
նռբը
նքոց

Շ

շաբաթ
շաբաթաթերթ
շաբաթական
շաբաթօրյակ
շաբլոն
շագանակ
շագանակատուչ
շագանականեր
շալակ
շալակել
շամամաո
շամամատիստ
շահ
շահադործել
շահադործում
շահագրգիռ
շահագրգռել
շահագրգռվել
շահագրգռություն
շահախնդրաբար
շահախնդիր
շահախնդրական
շահախնդրություն
շահասպրում
շահավետ, -ություն
շահատակություն
շահիկան
Շահնամե
շահնշահ
շահպրակ=մի տեսակ ծաղիկ
շահութաբեր, -ություն
շահույթ
շաղ առ
շաղախ
շաղախել
շաղախվել
շաղակրատ, -ություն
շաղակրատել
շաղափ=ծակիչ, բուրգուս, գայլիկոն
շաղգամ
շաղկապ
շաղկապել
շաղկապվել
շաղկապում
շաղկապվանք=շաղակրատություն, շատախոսություն, շոյախոսություն
Շամախի
շամամ
շամանդաղ=մշուշ
շամբ=նեղլեռնուտ
շամբահավ
շամբուտ
Շամպայն
շամպայնյան
շամփրել
շամփուր
շանթ

շանթահանքել
շանթարգել
շանթաքար
շանթել
շանաատակ
շանաաժ
շանաաժխաո
շաչել
շաչյուն
շապիկ
շապիկանոց
շառաղունել
շառաչ
շառաչել
շառաչյուն
շառաչուն
շառավիղ
շառլատան
Շաւարշ
շաւ,-ուքյուն
շաւարվան
շաւիղ-քչիղ
շաւ-շաւ
շաբաղրուքյուն
շաբահյուսել
շաբահյուսուքյուն
շաբայլին
շաբասյուն
շաբավ=թաբախ
շաբըթի=օշարակ
շաբհշաբ
շարժառիթ
շարժել
շարժուամ
շարժուն
շարխաթ
շարմադ=սպիտակ
շարունակ
շարունակել
շարվածք
շարք
շարքային
շարքացան
շարքի
շափյուղա=մի տեսակ թանկագին քար
շաքար
շաքարախտ
շաքարավաղ
շաքարեղեգ
շաքիլ
շաֆրան=զաֆրան
շեկ
շեղ
շեղբ
շեղել
շեղջ
շեղջակուշտ
շեղջաքար
շեղջել
շեղուամ
շեմք
շեյխ
շենք
շեշտակի
շերամ
շերամասպան,-ուքյուն
շերեփ
շերեփուկ=գորտի ձագ
շերիփ
շերտ
շերտավոր,-ուքյուն
շեփոր
շեք
Շեքսպիր
շիա
շիբ
շիթ=կաթիլ
շիլաշփոթ
շիլափիլավ
շիլլինգ
շիկակարմիր
շիկահեր=շեկ մազ ունեցող
շիկափոկ
շիկնել=կարմրել
շիկացնել
շիճուկ
շիճուկային
շինծու

հիմպանդե
հինվածք
հիպ*=հիբ
հիջանիլ
հիջանուտ
հիջուցիլ
հիջուցում
հիտա=փոքրիկ պատ-
լար, ուռուցք
հիտակ,-ութիւն
հիրմաքար
հինիր
յայտուցիչ
յուվիկ
Յելիսեվբուրգ
յյուղ
հիոյա
ղաթշ
ղեթա
ղեթայադերծ
ղեթայական
ղեթայաւոր
ղեթայել
ղեթայված
ղեթայվիլ
ղեթայում
Եմամոն
յյուղ
ընասատակ
ընաբույն
ընագայլ
ընաճանճ
ընդող
ընթռիլել
ընորհ
ընորհալի,-ութիւն
ընորհակալ,-ութիւն
ընորհապարտ
ընորհավոր
ընորհավորական
ընորհավորանք
ընորհավորել
ընորհիլ
ընորհիվ
ընորհում
ընորհք
ընչահուռբ
ընչահնդձ
ընչաուական
ընչաուութիւն
ընչասպառ,-ութիւն
ընչաքրքիլ,-ութիւն
ընչախոզ
22մել
22մեցնել
22մեցուցիչ
22ընջալ
22ընջիւն
22ուիլ
22ունջ
շոգ
շոգեքաշիչ
շոգեմող
շոգենկին
շոգեկաթսա
շոգեկառք
շոգեհալած
շոգեմակընթաց
շոգեմուրճ
շոգենաւ
շոգեշարժ
շոգեստաբ
շոգեքարշ
շոգեքարշային
շոգի
շոգեանալ
շոգեացում
շոկոլատ
շողազարդ
Շողակաթի
շողակն
շողշողալ
շողշողուն
շողում
շողոքորթ,-ութիւն
շողոքորթական
շողոքորթել
շողք
շոյանք
շոյել
շոշափել
շոշափելիք
շոշափուկ

շոռ*=աղի
շոլինկեզմ
Շուլանդիա
շոր=զգեստ
շորթանք
շորթել=կորզել
շորթում
շչակ
շչական
շչյուն
շպար=երեսը քսելու ներկ
շպարել=երեսը ներկ քսել
շուայլ
շուինդ
շունդալից
շուշռալ
Շվաբիա
շվայտ,-ուԹյուն=ցոփ,-ուԹյուն, զվեխ,-ուԹյուն
շվայտանք
շվաք*=սուվեր
շվեդական
շվեդերեն
Շվեդիա
շվեյցար=քարապան, դռնապահ
Շվեյցարիա
շվացնել=սուլել
շվշլոց
շվոց
շտաք
շտամպ
շտապ
շտապել
շտատ=հաստիք
շտեմարան
շտկել
շտկվել
շտոփ
շտրեյկբրեխեր
շրթհ
շրթնատառային
շրթնային
շրթունք
շրխկալ
շրխկոց
շրջյուն=տերևի ընկնելը
շրջաբերական
շրջագայել
շրջագայուԹյուն
շրջապտՀ
շրջագարձ
շրջագարձային
շրջապտեհ
շրջակա
շրջակայք
շրջահայեաց
շրջահայեցուԹյուն
շրջան
շրջանակ
շրջանակել
շրջանաձև
շրջանային
շրջանառու,-Թյուն
շրջանավարտ
շրջանացի
շրջանացում
շրջանկատ
շրջանց
շրջանցել
շրջապատ
շրջապատել
շրջապատում
շրջապրխալ
շրջապտուտյ
շրջասուԹյուն=չուտ տված ասուԹյուն
շրջափակել
շրջափակում
շրջափակ
շրջգործիմ=շրջանային գործադրել կոմիտե
շրջիլ
շրջկենսորան=շրջանային կենսորան
շրջիկ
շրջմոլիկ=թափառաշրջիկ

ՀՔՆՈՂ
ՀՔՆՈՎԱԿ=ՀՔՆԱՆԱ-ԿԻՆ ՍՈՎԱԿ
ՀՔՆՎԵԼ
ՀՔՆՈՒՄ
ՀՔՆՈՒՆ
ՀՈՒԿԱՅԱԿԱՆ
ՀՈՒՆՉ
ՀՈՒՌ ԴԱԼ
ՀՈՒՏՈ
ՀՈՒՏԱԱԽՈՒՀԻ
ՀՈՒՏԱՓՈՒՀԻ
ՀՈՒՐԹ
ՀՈՒՐՋ
ՀՈՒՐՋԱՆԱԿԻՆ
ՀՈՒՐՋԱՈ
ՀՈՒՐՋՆԵՐԿՐՅԱ
ՀՈՒՐՋԿԱԼ
ՀՈՒՐՋՊԱՐ
ՀՈՒՔ=ՓԱՅԼ, ՀՔՂՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՓԱՑԱԾ
ՀՓԱԼ
ՀՓԵՐԹ
ՀՓՈԹ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՓՈԹԵԼ
ՀՓՈԹՈՒՄ
ՀՔԱԽՈՒՄԲ
ՀՔԱՀԱՆԱՂԱ
ՀՔԱՆՇԱՆ
ՀՔԱՆՇԱՆԱԿԻՔԲ
ՀՔՂԱՀԱՈՒՔ
ՀՔՂ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՔՂԱՂԱԹՈՂ
ՀՔԵՐԹ

Ո

ՈՂՋԱՄԱՅՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂԿԱԼԻՑ
ՈՂԿՈՉԵԼ
ՈՂՀԱԲՅՈՒՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂՀԱԲՅՈՒԿ
ՈՂՋՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂՋՆՉԵԼ
ՈՂՋՆՉՎԵԼ
ՈՂՋՈՒՆՉ
ՈՂՈՐԴԵԼ
ՈՂՈՐԴՎԵԼ
ՈՂՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂՈՂԱՇԱՏԱԿԱՆ
ՈՂՈՂԱՇԱՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂՈ՛Ն
ՈՂՈՐԴԵԼ=ԴԻՄԱԴՐԵԼ, ԱՂԱՔԱՐԿԵԼ
ՈՂՈՐԴՈՒՄ
ՈՂՈՐԻՉ
ՈՂՋԱԿԱՆ
ՈՂՆԱԿ
ՈՂՈՔԵԼ=ԹԱՓԵԼ, ՀԵՂԵԼ
ՈՂԻՄՊՈՍ
ՈՂՈՔ=ԱԿԼԱՅԱՆՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՆ
ՈՂՈՐ
ՈՂՈՐԱՆ
ՈՂՈՐԵԼ
ՈՂՈՐ-ՄՈՂՈՐ
ՈՂՈՐՈ
ՈՂՈՐՈՒՆ
ՈՂՈՔ=ՍՐՈՒՆՔԻ ՀԱՏՈՒ ՈՍԿՈՐ
ՈՆ
ՈՆԱԿԱԼ
ՈՆՀԵՐԻՄ
ՈՀ
ՈՀՄԱԿ
ՈՂ, ՀՈՂՆ.՝ ՈՂՆԵՐ
ՈՂԲ
ՈՂԲԱԳԻՆ
ՈՂԲԱԼ
ՈՂԲԱԿԻՑ
ՈՂԲԱՃԱՅՆ
ՈՂԲՈՍՑ
ՈՂԼՆԲՊԱԿ
ՈՂԼՆԲՊԱԿԱՆ,-ՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՂԲՊԱՏ,-ՅՈՒՆ
ՈՂՐՈՒՄ
ՈՂԿՈՒՅՂ
ՈՂԿՈՒՂԱՃԻ
ՈՂՆԱՅԱՐ
ՈՂՆԱՅԱՐԱՎՈՐ

աղողել
աղողում
աղսրկ
աղսրմատին
աղսրմած,-ուԹյուն
աղաբմելի
աղսրմուԹյուն
աղաքել=աղաչել
աղջ,-ուԹյուն
աղջ-առաղջ
աղջադուԹյանք
աղջադուրել
աղջադուրվել
աղջախան,-ուԹյուն
աղջակիզ=ողո
աղջակիզուԹյուն
աղջակիզում
աղջամիտ
աղջանդամ
աղջամուռուԹյուն*
աղջնրԹ
աղջմուռուԹյուն
աղջուկն
աղջունել
աղջունելի
ոճ
ոճաբան,-ուԹյուն
ոճական
ոճավորել
ոճիր=չարուԹյուն, հանցանք
ոճրագործ,-ուԹյուն
ոմն, հոգն.՝ ոմանք
ոչ
ոչինչ
ոչխար
ոչխարաբուծական
ոչխարաբույծ
ոչխարաբուծուԹյուն
ոչ մի
ոչնչացում
ոչնչուԹյուն
ոչ ոք
ոչիլ
ոչլոտ,-ուԹյուն
ոչլոտել
ոռնալ
ոռնոց
ոռոգել
ոռոգելի
ոռոգում
ոսկե
ոսկեգագաԹ
ոսկեզանգուր
ոսկեզույն
ոսկեզօր
ոսկեզօծ
ոսկեզօծել
ոսկեզօծվել
ոսկեզօծում
ոսկեԹել
ոսկեկուռ
ոսկեհանք
Ոսկեհասս
ոսկեհեր
ոսկեհյուս
ոսկեհուռ=ոսկեԹել, ոսկեհյուս
ոսկեձուլ
ոսկեղեն
ոսկերիզ=ոսկեբիզ
ոսկերիչ
ոսկերչական
ոսկերչուԹյուն
ոսկիօղ
ոսկյա
ոսկոր
ոսկր
ոսկրանալ
ոսկրաշատ
ոսկրացած,-ուԹյուն
ոսկրացնել
ոսկրափտում
ոսկրեն
ոսկրուտ
ոստ=հակատակարդ, ախտյան
ոսոխ
ոսպնյակ
ոստ
ոստայն

ասատյանանկ,-ուհի յուն
Ասատան
ասատանիկ
ասատիկան,-ուհի յուն
աստյուն
ասանուհի
ասանել
ասատասել
ասատասուհի
ասատե
ով (կարդացվում է՝ օվ)
ավևէ
ովևէցե
աս, հոգն.՝ ասներ
ասաքարիկ
ասանաավոր
ասնակոխ
ասնահար
ասնահարել
ասնաձայն
ասնամաննիկ
ասնձուհի յուն
ասք
ար
արակ
արակական
արակյալ
արբ
արբանալ
արբանոց
արբացնել
արբեսյրի
արդ=ճիշտ
արդան = կարմիր գույն ունող նյութ
արդանման
արդեգիր
արդեգրել
արդեգրվել
արդեգրություն
արդեգրում
արդեկորույս
արդենգություն
արդեսնար
արդեսպան,-ուհի յուն
արդեցորդի
արդի
արդիական
արդյակ
արդնակերուկ
արդնել
արդնոտ
արևէ
արևէցե
արթ=խաղողի թուփ, վազ
արթալվիճ
արթատունկ
արծիվ
արծկոց
արկոր
արկրամոլ,-ուհի յուն
արձ
արձակ=աքաղաղ
արձաքար
արձևէդ
արմ
արմած, արմածք= պարսպով կամ ցանկապատով շրջապատած տեղ
Արմիզդ
արմատապատ
արմն
արմնագիր
արմնախորշ
արմնապյուններ
արոդայթ =քիակարկ
արոճ
արոճալ
արոճում
արոմ
արոնել
արոշ
արոշակի,-ուհի յուն
արոշնի,-ուհի յուն
արոշիչ
արոշում
արովայն
արովայնաթաղանթ

օրովայնամոլ
օրովայնային
օրովհետև
օրօր
օրօրալ
օրօրընդհատ
օրօրմունք
օրօր=ջրային թռչունի տեսակ
օրօրան=օրօրոց
օրշամբ
օրպես
օրպեսզի
օրպես թե
օրջ
օրս
օրսկան
օրսորդ,-ուհի
օրսորդական
օրտեղ
օրրան=օրօրոց
օրքան
օք

Չ

չախկալ
չախկոտ
չամիչ
չանգռնել
չար,-ուհի
չարաբախտ
չարաբաստիկ
չարագործ,-ուհի
չարագուշակ
չարախինդ
չարախնդուհի
չարաճճի,-ուհի
չարաշահուհի
չարաչար
չարացնել
չարիք
չարտարակ
չարչարանք
չարչի,-ուհի
չարքաշ,-ուհի
չափ
չափազանց,-ուհի
չափազանցել
չափածո
չափահաս,-ուհի
չափանիշ
չափավորել
չափավոր,-ուհի
չափս
չգոհություն
չեզոք,-ուհի
չեխ
Չեխո-Սլովակիա
չեխոսլովակյան
չեմպիոն
չեչ
չեչոտ
չեռունչա
Չեռնոգորիա
չերքեզ
չէ
չէի, չէիր, չէր,
չէինք, չէիք, չէին
չէություն
չեխեղեն
չելուխա
չեմ
չին
Չինաստան
Չինդվիդ-Ման
չիք
չխկոց
չխչխկոց
չխոսկան
չհամ,-ուհի
չոջիկ
չմուշկ
չմշկել
չնաշխարհիկ
չնչին
չոռ=բույսերի հիվանդություն
չոր
չորային
չորեքշաբթի

չարիքիաք
չորքան
չորս
չորսօրյա
չորրորդ,-ուքյուն
չորրորդական
չորքոտանի
չոք
չոքել
չոռ
չվել
չուտ
չքել
չքացնել
չքվել
չու
չուք*=աշոր
չուխա
չունդուր
չունևոր
չուստ
չքանալ
չքավոր,-ուքյուն
չքավորական
չքացում
չքմել=անմել
չքնար,-ուքյուն
չքնաղանալ
չքնաղացնել
չքնաղացուտս
չքնաղանում
չքնաղատես

Պ

պապ*=համբուրյը
պապշտա
պալթոլոգ
պալթոլոգիա
պալթոլոգիական
պալթոս
պալատալ
պալեոգրաֆիա
պալեոլիթ
պալիատիվ=ժամանակավոր, ոչ հիմնական (մի ջոց)
պալատալիզ
պալատա
պալատուրց=նոխատա
պակասուրդ
պակշոտ,-ուքյուն=ցոփուքյուն, լկտիուքյուն
պակտ
պահ
պահածո
պահակ,-ուքյուն
պահակախումբ
պահակակետ
պահակետ
պահանջ
պահանջատիրը
պահանջել
պահանջկոտ,-ուքյուն
պահապան
պահապան
պահետա
պահետատեղեկ
պահնորդ,-ուքյուն
պահնորդատուր
պահնորդական
պահպանակ
պահպանել
պահպանվել
պահպանուքյուն
պահպանում
պահպանք
պահպանել
Պահպանիչ
պահպահակ
պահպահել=պըղպահել, փայփայել
պահպահուն=փայփայուն, շոյշոյուն
պահուճանք=պարպարվելու ավելորդ բանը
պահուճել=պճնել, պարպարել
պամխդը

պայտասան=պայտառուն, ժառանգաւոր, ժառանգաւորութիւն, պահաժառանգութիւն
պայքել
պայքեան
պայքեանիկ
պայծառ,-ութիւն
պայծառանալ
պայծառարձակ
պայծառակերպ
պայման
պայմանագիր
պայմանաժամ
պայմանական,-ութիւն
պայմանաւորուիլ
պայտ
պայտառ=պայտատ
պայտել
պայտեակ
պայքար
պայքարել
պանդխտութիւն
պանդուխտ
պանդխտել
պանդխտեցուցանել
պանդխտեցուցանիչ
պանդխտեցուցանող
պանդխտութիւն,-ութիւն
պանծալի=գովելի, փառաբանելի
պանծացում=տեառնապարան, տեառնապարանոց
պանծալոյն
պաշտամունք
պաշտել
պաշտօնանալ
պաշտօնանաւարել
պաշտօնեական
պաշտօնեութիւն
պաշտօնեայ
պաշտպան,-ութիւն
պաշտպանել
պատակ=սաստկիլ ծածկոյթ
պատակել
պատանդել
պատանդութիւն
պատարագ
Պատարագիս քիմ
պատահել
պատահումն
պատաւել
պատաւական
պատաւել
պատասխանել
պատասխանի
պատասխանութիւն
պատասխանիչ
պատասխանող
պատասխանութիւն
պատասխանատու
պատասխանատուութիւն
պատասխանի
պատաւել
Պատանեայ
պատանեական
պատանեայն
պատառ
պատառաքաղ
պատառաքաղել
պատառախան
պատառախանատու
պատառախանատուութիւն
պատառիկ

պատգամ
պատգամաբեր
պատգամախոս,-
ուԹյուն
պատգամախոսա-
վայր
պատգամավոր,-
ուԹյուն
պատարակ=ձեռքի
վրա մարդկանց
վոհատելու հար-
մարանք
պատեհ,-ուԹյուն
պատեհնավոր=
պատչանավոր
պատենտ
պատենտավոր
պատեպատ
պատերազմ
պատերազմական
պատժաչափ
պատիժ
պատիճ=1. կիզիչ
(հացահատիկի,
ընդեղենի).
2- կնճիթ (փղի)
պատիվ
պատիր=սուտ, խա-
բեւսիկ
պատիրանալ,-
ուԹյուն
պատկառանք
պատկառել
պատկառուկ=մի-
մոզա բույսը
պատկիր
պատկերազարդ
պատկերահանդես
պատկերասրահ
պատճառ
պատճառաբանել
պատճառաբանու-
Թյուն
պատճեն
պատճենահանել
պատմաբան
պատմագետ
պատմագիր
պատմել
պատմիչ
պատմվածք
պատմուճան
պատմուԹյուն
պատչան
պատնեշ
պատշաճ=վայելուչ,
տեղին, արժանի
պատշաճավոր
պատշգամ*
պատշգամբ
պատռել
պատռվածք
պատռտան
պատռտել
պատռտվել
պատվազգաց,-
ուԹյուն
պատվազուրկ
պատվախնդիր
պատվախնդրու-
Թյուն
պատվական
պատվանդան
պատվաստ
պատվաստել
պատվաստում
պատվար
պատվեր
պատվիրակ,-
ուԹյուն
պատվիրան
պատրանք=խաբու-
սիկություն,
ցնորք
պատրաստ,-
ուԹյուն
պատրաստակամ,-
ուԹյուն
պատրաստակամու-
Թյուն
պատրիարքատ=
հայրիշխանու-
Թյուն

պատրիարք,-ութիւն
պատրիճակ
պատրոն*
պատրուդ
պատրուդակալ
պատրուսիլ*
պատուհան
պարագա
պարագայական
Պարագվայ
պարագրաֆ
պարադոքս=ընդունուած կարծիքներին հակասող օրիգինալ դատողութիւն
պարադիտ=մակաբոյծ
պարանոցոց
պարաշուտ
պարաւոզ
պարապել
պարապմունք
պարապուրդ
պարապ-սարսափ
պարարտ
պարարտանյութ
պարարտացնել
պարարտացում
պարբերաբար
պարբերական
պարբերութիւն
պարգեւ
պարգեւատրել
պարգեւատրութիւն
պարգեւատրում
պարգեւել
պարզեում
պարզուտ
պարեկ
պարենամթերք
պարերդ
պարերեկոյ
պարերեկոյթ
պարզերես
պարզիա
պարթեւ
պարիսպ
պարծանք
պարծենալ
պարծենկոտ,-ութիւն
պարկ
պարկեշտ,-ութիւն
պարկուճ
պարմանի=երկտասարդ տղա
պարոդիա
պարսատիկ
պարսավանք
պարսիկ
Պարսկաստան
պարսկերէն
պարտ
պարտապանց
պարտական
պարտակել
պարտաճանաչ
պարտապան
պարտաստան
պարտեզ
պարտիա
պարտիական
պարտիզան
պարտիտուրա
պարտվել
պարտվողական,-ութիւն
պարտութիւն
պարտք
պարսյկ
Պարսյկ
պարսուսկել
պարսուսքանք
պարսուսել
պարսկական
պարֆիւմերական
պարֆիւմերիա
պացիենտ=հաճախորդ, այցելու
պաւլեբիզմ
պաւլեբիզացիա

պաքսիմատ
պեդիատոր
պեդիկյուր
Պելոպոնես
պելոպոնեսյան
պեզուամ
պենսնե=անդլիական մանր ղեյամ
պեռոն
պեսիմիզմ
պեսիմիստ
պեսիմիստական
Պետերբուրգ
Պետերհոֆ
պետիցիա
Պետրատ=Հայաս. Պետական Հրատարակչություն
Պետրոգրադ
Պետրոս
պեռաք
պետքական, -ություն
պետքարան
պետօպերատ=պետական օպերա
պերխակոզ=շրջադիտակ
պերճ, -ություն=ճոխություն
պերճախոս, -ություն
պերճանք
պերճանանոտ
պերճապետիտ
պժգալ=զզվելի, զարհուրելի
պիանինո=դաշնամուր
պիես
պիծակ=մի տեսակ իշամեղու
պիկանտ
պիղծ
պինդ
պիոներ
պիոներական
պիջակ=բաճկոն
պիստակ=բիծ, խալ
պիստակ=փստուկ, ֆըստըխ
պիստակագույն
պիտակ
պիտույք
Պլբենեյան լեռներ
պիրամիդ
պիրկ=ձիգ, ամուր
պլագիատ=գրագողություն
պլակատ
պլատֆորմ=1. հարամատուց. 2. քաղաքական պարտիայի ծրագիր. 3. բաց վագոն
պլացդարմ
պլացկարտ
պլեադա
պլեբեսցիտ=համաժողովրդական քվեարկություն որևէ հարցի առթիվ, հանրաքվե
պլոմբ
պլյուս
պղերգ=ծուլ
պղինձ
պղծել
պղծիչ
պղծվել
պղծություն
պղնձագույն
պղնձահանք
պղնձաձույլ
պղնձամորթ
պղնձաջրյասել
պղպեղ=տաքդեղ
պղպջալ
պղպջակ
պղտոր, -ություն
պղտորել
պղտորվել
պճեղ

պճնազարդել
պճնազարդվել
պճնանք
պճնվել
Պյոտր
Պյոտրագոր
պյուֆիա
պնակալեզ
պնդուկ
պոեզիա
պոեմ
պոետ
պոետիկա
պոլիգրաֆիա
պոլիննեզիական
պոլիննեզացի
պոլիտեխնիկ
պողոտա
պողպատ
պողպատաիուռ
պողպատաձուլական
պողպատաձուլարան
պողպատաձույլ
պողպատե
պողպատյա
Պոմպեոս
պոռնիկիզքս
պոռոտ*=ընկույզ
պռոթիկալ
պռոթիկում
պռոթիկոն
պռոնիկ
պռոնկորդի
պռոնոգրաֆիա
պռոռոտախոս=մեծախոս
պռոստ
Պռոմոլժիե
պռոռնցիա
պռոռնցկալ
պռոբա
պռոբատաքույծ=անգործ և միայն իր ստամոքսը լցնելով զբաղվող
պռոբոշիկ
պչրանք
պռաս*=պրաս
պռակտռունկ*=լիքը
պռուեզ*=պռունկ
պռունկ=շրթունք
պռուկ*=պռունկ
պռոսիկ
պռոր=բույսի մի տեսակ
պռոդաքույծ
պռոդարուծություն
պռոդավետ
պռոդատու
պռոդունց=ժառանգի ծայրով առնված
պրծած քանակություն
պռոտել
պռոտեցնել
պռոտվել
պռոուկ
պռոուլյա
պռոուտակ
պռոուտահողմ
պրակ
պրակտիկա
պրակտիկանտ
պրաս (բուս.)
պրեզիդենտ
պրեզիդենտական
պրեզիդիում=նախահուշարան
պրեմիեր
պրեմիերա
պրեմիեր-մինիստր
պրեսպալիե
պրեստոլյան
պրեֆերանս
պրիմադոննա
պրիոմ
պրիորիտետ
պրիվատ-դոցենտ
պրկել=ամուր ձգել, ամուր կապել
պրոբլեմ=լուծում պահանջող խնդիր

պրոպնող=կանխադուշակում որոշ ավյալների հիման վրա
պրոպրիա
պրոպրիսխա
պրոպիտար
պրոպիտարիատ
պրոյեկցիա
պրոյեկտ
պրոպագանդա
պրոպագանդիստ
պրոպագանդիստական
պրոպելլեր
պրոսաիկտ
պրովան
պրովինցիալ
պրովոկատոր
պրովոկացիա
պրոտեկտորատ
պրոտեկցիա
պրոտեկտոր
պրոցես
պրոցեսիա
պրոցեսիոնալ
պրոցեսոր
պրոցեսուրա
պրոցմիություն=պրոցեսիոնալ միություն
Պրուսիա
պուդլինգացում
պուդրա=փոշի, շլաբելու փոշի
պուդրել
պուլվերիզատոր
պուտուկ=կավե աման

Չ

Չազ
Չախ=ցախ
Չախչախել
Չախչախիչ
Չախչախում
Չահ
Չահել,-ության
Չաղաց*=Չրաղաց
Չաղացական*=Չրաղացական
Չաղացքար*=Չրաղացքար
Չայլամ
Չանասեր
Չանասիրություն
Չանք
Չավա
Չաստագործ,-ություն=պաշտպան,-ություն
Չաստագործվել
Չարդ
Չարդարար
Չարդել
Չարդոց
Չարդվածք
Չարդվել
Չարդաբուրդ
Չարդախուրդ
Չարդաչուր
Չենովա
Չենտմեն,-ության
Չեռուցում
Չերմ,-ության
Չերմահաղորդ,-ության
Չերմահաղորդիչ
Չերմահաղորդում
Չերմաչափ
Չերմեռանդ
Չերմուկ
Չերմուկաբույժ
Չիլ
Չիղ
Չինչ
Չիքիթ
Չլախտ
Չլացինդ
Չլատել
Չլուտ
Չդագրգիռ

Չրաձղակաև
Չրաձղորեև
Չրաձղվիլ
Չրաձղություև
Չրայլեև
Չրայնանալ
Չրայնություև
Չրուտ
Ընչիլ
Ընչոց
Ընչվածք
Չոկ=1. խումբ,
2. առանձին
Չոկատ
Չոկել
Չոկովի
Չոկ-Չոկ
Չոչ*
Չոբեպան
Չրաբաշխել
Չրաբաշխակաև
Չրաբուժություև
Չրաբույս
Չրախիղդ
Չրածխել
Չրածնային
Չրածուխ
Չրահղձ=Չրուտ
խիղդված
Չրաղաց
Չրաղացպան
Չրաղացքար
Չրամբար
Չրային
Չրաչոփ
Չրանցք
Չրառատ
Չրաուղվիլ
Չրաուտ
Չրաբբի=ռաբղվոդ,
Չուբ խմող
Չրաբգելակ
Չրաբժան
Չրգողություև
Չրհչք
Չրընկեց
Չրկիանալ
Չրմաուռ
Չրծաղիկ
Չրկիր
Չրհան
Չրհեղեղ
Չրհոր
Չրմուղ
Չրողող
Չրշուն
Չրվիժ
Չրուուն
Չրհորդան=Չրոր-
դան
Չրորդան
Չրօրհնանք
Չուխակ
Չուլեստա
Չուլհակ
Չուխտ
Չուխտակ

Ռ

Ռաբբի
ռաբբունական
ռագժա=հատատ ու
կոշտ քաթան
ռադիատոր
ռադիկալ
ռադիո
ռադիոակտիվ,-
ություև
ռադիոբաբձախտոս
ռադիոգիր
ռադիոընդունիչ
ռադիոկայան
ռադիոկոմիտեե
ռադիոհաղորդում
ռադիոհաղորդիչ
ռադիոհանդույց
ռադիոհեռագիր
ռադիոհեռախոս
ռադիոմոնտաժ
ռադիոմոնտյոր
ռադիոսիստեմ
ռադիոտեխնիկ
ռադիոտեխնիկա

աղբիւրանկնդիր
աղբիւրիկացում
աղբիւրում
աղմագնետ
աղմագնիտական
աղմագնիտութիւն
աղմա-արդիւնաբերական
աղմա-դաշտային
աղմակային
աղմական
աղմաճակատ
աղմամիջերք
աղմատավար
աղմատավարական
Աղմատավերական ճանապարհ
աղմանավատարում
աղմնդր
Աղմոդոմատ= Ազգամական Ժողովրդական Կամքասպետ
աղմնիկ
աղախտ
աղախնիկ
աղիտ
աղաղակ-լռութիւն
աղավնբա=ճանապարհն քացող, առաջնեթաց

աղմիկ
աղմկական
աղմկավար
աղչատագ
աղչատիկ
աղյուն
աղնգիա
աղնգել
աղնչալար
աղպսոպկա
աղջա
աղտա=արեւելեան եղանակ
աղտիճիկացիա
աղցիոնալ
աղցիոնալացնել
աղցիոնալիզատորական
աղցիոնալիզացիա
աղցիոնալիզմ
աղտա
Աղափայել
Աղափայել*
աղճինագ
ախաբելիտացիա
ախալ=լրտեսան
ախալիզմ
ախալտա
ախալութիւն
ախակտիկ
ախակցիա

ախակցիոն
ախակցիոններ
Ախբենկա
ախբուա=քաւութեան փոխարէն նկարներով, պատկերներով եւ նման մի ջոցներով տրվող հանելուկ
ախզամէնցիա
ախդենեբատ
ախդրես
ախլէն
ախզիլ
ախզոնատոր
ախզոնյոր,-ուհի
ախժիմ
ախժխոր,-ուհի
ախժխուրա
ախլիճ
ախխ*=երախ
ախկամ
ախկոբդ
ախկվխլիտ
ախկուտր
ախհան
ախմինգտան
ախյր=հնձելազոր իւմ մատո-մեկնեցայական դրութեամբ հաշմանդա-

մը թիւնամոլ թիւնքի վրայ

ռեյ
ռեհեսանս
ռենատա
ռենոգեն
ռենոգենյան
Ռեոմյուր
ռեսկրտուար
ռեսպրտաժ
ռեսպրտոր
ռեսպեհիա
ռեսպեհիվ
ռեսպիրացիա
ռեստորան
ռեսպուբլիկա
ռեսպուբլիկական
ռեվերանս
ռեվիզիա
ռեվիզիոնիզմ
ռեվիզոր
ռեմատիզմ
ռեոլուցիա
ռեոլուցիոներ
ռեոլուցիոն
ռետին
ռեցիդիվ
ռեցիդիվիստ
ռեցինդենտ
ռեցինդիա

ռեցեպտ=դեղատոմս
ռեֆերատ
ռեֆերենտ
ռեֆլեկտիվ
ռեֆլեկտոր
ռեֆլեքս
ռեֆլեքսիա
ռեֆորմ
ռեֆորմիզմ
ռեֆորմիստ
ռեյլ (գրամ)
Ռիգա
ռիդիկուլ
ռիթմ
ռիթմիկ
ռիթմիկա
ռիկշա
Ռիմա
Ռիո դը-Ժանեյրո
ռիսկ
ռիսուալ=ծես
ռիսուալիզմ
ռմբակոծել
ռմբակոծիչ
ռմբակոծութիւն
ռմբակոծում
ռմբաձիգ
ռմբաձգութիւն
ռնգային
ռնգայնացում

ռնգեղջիւր
Ռոշտունիք
Ռոզա
ռոճիկ
ռոճկացուցակ
Ռոմանոս
ռոմանս
ռոմանտիզմ
ռոմանտիկ
ռոմանտիկական
ռոյալիստ
ռոշնական=լուսավոր, պայծառ, անթերդաձ
ռոշնութիւն=պայծառութիւն, հասակ սիրտ
Ռոստոմ
Ռոստով
ՌՍՖՍՌ=Ռուսաստանի Սովետական Ֆեդերատիվ Սոցիալիստական Հանրապետութիւն
Ռուբեն
ռուբլի
Ռուզաննա
ռում
ռումինական
Ռումինիա
ռունգ, հոգնակի՝ ռունգեր

ռուս
ռուսական
Ռուսաստան
ռուսաց
Ռուսիք
ռուսերեն
Ռուսիա
Ռուսս
ռուսիւ

Ս

սպրատաժ
սագ
Սագայիլ
սաղտփ
սաղափե
սագբանք
սագրել
սաք
Սաքենիկ
սալաք
սալահատակ
սալահատակել
սալյուտ
սակագին
սակայն
սակառ=մեծ կողով
սակավաթիվ
սակավակյաց
սակավամարդ
սակաբկել
սակաբկութիւն
սակրավոր
Սահակ
սահանք
Սահրատ
սահիլ
սահմանն
սահմանադիր
սահմանադրութիւն
սահմանակից
սահմանամերձ
սահմանապահ
սահմանափակ-
ութիւն
սահմանիլ
սահմանեցուցիչ
սահնակ
սաղավարտ
սաղաքի
սաղաքիանիտ
սաղարթածածկ
սաղարթավոր
սաղարթափթիթ
սաղմ
սաղմնաբջիջ
սաղմնային
սաղմոս
սաղմոսերգութիւն
սամիթ
Սամսոն
Սամվել
սամում
սամուր
սամուրայ=ճապո-
նացի ազնվական
սայթաքել
սայթաքում
սայլակ
սայլորդ
սանատորիա
սանատորիական
սանատորիում
սանդ
սանդարամետ
սանդիք
սանդուղ
սանդուղք
Սանդուխտ
սանկցիա
սանձ
սանձահարել
սանձարձակ-
ութիւն
սանձարձակորեն
սանտիգրամ
սանտիմենտալ-
ութիւն
սանտիմետր
սանր
սանրիլ
սապատ

առպող
առը
առնամանիք
առնութիւն
առնորակ
առչել
առպազաշտ
առպահառ
առպաշարչան
առպարան
առուցյ
Առուցյալ օվկիանոս
առտիկ
առտիկութիւն
առտիկել
առվառնակ
առվառնակիչը
առվառնել
առվառնորդ
առվառնորդական
առտրակ-ութիւն
առրահարթ
առրավանդ=բարձրաբդիչը վայր
առրավուչթ
Առրգիս
Առրգսյան
առրդ
առրդանման
Առրկնիա
առրդոստայն
առրկավոգ
առրկոմա
առրկոփագ
առրյակ
առրն ի վեր
առրսակի
առրսակիել
առրսել
առրսռել
առրսուռ
առրք
առրքավորել
առրքավորում
առրքել
առրքին
առտոր
առտրել
առտրիչ
առքսոնական
Առքսոնիա
ապալ
ապահանդես
ապաշող
ապավոր
ապերթ
ապո
ապվորվել
սեգ=հպարտ
Սեդրակ
Սեթ
սեթևեթ=շինծու ավելորդ զարդ, պահուճանք
սեթևեթել=ավելորդ զարդվել և շինծու զարդարվել, կոտրատվել
սեկվեստր
սեկտոր
սեկցիա
սեկցիոն
սեմաֆոր
սեմինար
սեմինարական
սեմինարիա
սենյ
սենյակ
սենյակ
սեռասցիա
սեռ-սիմոնիզմ
սեռասուալիզմ
սեռասուալիստ
սեռսիմհոմասուալիզմ
սեռսիմհոմասուալիստ
սեղ
սեպագիրը
սեպագրութիւն
սեպարատ
սեպտեմբերը
սեպտուհ
սեռ

սեռական
սեռային
սեռայնություն
սեսիա
սեսիոն
սև
սևագույն
սևագրություն
սևաթույր
Սևակ և Սեվակ
սևահասակ
սևամորթ
Սևան
Սևաստոպոլ
սևեռական
սևեռել
սևեռուն
սևերես
Սև ծով
սև-հարյուրակային
սևորակ
սեր
սերզատ
սերթուկ
սերժանտ
սերլա
սերկևիլ
սերմ
սերմացու
սերմնացան
սերնդե-սերունդ

Սերոբ
Սերովբե
սերտ
սերտել
սերտողություն
սերունդ
սերուցք
սնափառական, -ություն
սնափ-սև
սնաք=ձիու վրա դցվող ծածկույթ
սնափեցնել
սնափեցում
սնափվել
Սնամ
սնամական
սնքաբախտ=անդործության և շահայության մեջ ապրող
սնքեխ=ուտելի բան չարբի մի տեսակ

Սնքեր
սնքերքախտ
սնգաճեմ
սնգապանծ
սնկիֆյան=ծանր, տանջալից և աղյունք չտվող (աշխատանք)

սնլա*=ապտակ
սնլոզիզմ
սնկ=տիզմ
սնմբոլ*
Սնմանո
սնմինդը=հզիսլատացական
Սնմոն
սնմպաաֆա
սնմուլանտ
սնմվոլ
սնմվոլիզմ
սնմվոլիստ
սնմֆոնիա
սնմֆոնիկ
սնննեզ
սննեզական
սննքեր=սատր, անարդ
սննձ
սննյոր
սննոդ
սնոնիզմ
սնպեղ*=սնքեխ
սնսեռ
Սնսիան
սնտահմ
սնտահմատական
սնտուայլա
սնքրաբողոջ
սնքրտըրքոք

աբալիր
աբրակեզ
աբրահաբվել
աբրամարգ
աբրայլեն
աբրաւաւ
աբրատբուի
աբրեցյալ
աբրերգ
Աբբլուս
աբրտ
աբֆիլիս
ալացք
ալաք
ալալ
ալուակ
Ալուակիա
ալուլեն
ալաալ
ալաալմամբ
ալաալմունք
ալեմմա
ալիլ*=մանրել
ալոլաատիկ
ալտոռը
ալրագործ,-ուԹյուն
ակահ=մեծ լաժակ, Թաս
ականդինաւակաեն
Ականդինաւիա
Ականդինաւյան Թեքակզպի
ակաւաատակ
ակեալտիկ
ակեսբայը
ակեատբ
ակզբնական
ակզբնաբզյուբ
ակզբնապաճառ
ակզբունք
ակզբաենքայլեն
ակզբունքայնաւ-Թյուն
ակլզբ
ակյուԹացի
ԱկյուԹիա
ակյուռ
ակսել
ակտնակ
ակռատեղ
սղագիր
սղագրել
սղագրուԹյուն
սղոխ=լարակ քամի
սղոց
սղուԹյուն
սմբակ
սմբակավոր
Սմբատ
սմբուլ
Սմոլնի
սմքել=չորանալ, կուչ դալ, Թոշնել
սյամ=շնիկ
սյուզերեն
սյուժե
սյուժեատյլեն
սյուն
սյունազարդ
սյունակ
սյուբզրիզ
սյուք=մեղմ քամի
անահավառ,-ուԹյուն
անամեջ
անանկ,-ուԹյուն
անանկանալ
անանկացնել
անանկացում
անապաշտ,-ուԹյուն
անապարձ,-ուԹյուն
անավառ,-ուԹյուն
անաբ=1. ծոծրակ, 2. անկողնուբարձ, 3. գլխավերև
անդուլբ=երես քսելու կարմիր ներկ, շպար
անդիկ
անդուկ
աննդադրամ
աննդադուլ

անդամ թևերք
անդանյուն
անդաբար,-ութիյուն
անսահմանապաշտ,-ութիյուն
անունդ
անուցիչ
Սադոմ-Գամար
ասխ
ասլանակ
ասլիպախում
ասլիպախան
ասլիճիչխա
Սոկրատ
ասղալ
ասղանցք
ասղնակ
ասղոսկիլ
ասճվ
ասյա
ասսափյուն
ասսինձ
ասսնձանյուն
ասսակ
ասսկալիլ
ասսարդ
ասվալլուկ
ասվամանդ,-ութիյուն
ասվատանջ
ասվաքար*
ասվեսատկան
Ասվեսատկան Միութիյուն
ասվնդ
ասվոր,-ութիյուն
ասվորական
ասվորել
ասվորութիական
ասվորութիւն
ասոցիալական
ասոցիալ-դեմոկրատ
ասոցիալ-դեմոկրատական
ասոցիալ-դեմոկրատիա
ասոցիալիզմ
ասոցիալիստ
ասոցիալիստական
ասոցիալ-պատրիոտիզմ
ասոցիոլոգ
ասոցիոլոգիա
ասոցիոլոգիական
ասոցմբցութիյուն
ասոցմբցում=ասոցիալիստական մբցում
ասուս
ասփեսատ,-ութիյուն
Սոֆիա
. ապա
ապայական
ապահալ
ապանիչ
ապանդ
ապանդանոց
ապատատկն
ապատատկնութիյուն
ապատիլ
ապատիչ
ապատնալ
ապատնալիք
ապատնալից
ապատապուռ=բոլոքսվիկն
ապատ
ապատատվոր
ապատիլ
ապատուհի
ապատք
ապարատակեհատա
ապարատկետ
ապեկուլանտ
ապեկուլատիվ
ապեկուլացիա
ապեպանդի
ապիլ
ապիտանալ
ապիտատկ
ապիտատկեղեն
Ապիտատկ ծով
ապիտատուց
ապիրխուալիզմ

սպիրտ
սպրտ
սպրդել
սպունգ
ՍՍՌՄ = Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միություն
սռնակ
սռադիա
սռաղիոն
սռախոս
սռակ
սռահակ,-ության
սռահոդ
սռամոքս
սռանալ
սռանդարտ
սռանձնել
սռատուսքվո
սռատուտ
սռայական
սռայվածք
սռել
սռեղծագործ,-ության
սռեղծել
սռեղծիչ
սռեղն
սռեպղին
սռեվլինգ
սռերիատիպ
սռեչ,-ության
սռեչանալ
սռեչացնել
սռեպ=հաճախ
Սռեփան
Սռեփանակերտ
Սռեփանավան
Սռեփանոս
սռինք
սռիսկել
սռիպմամբ
սռնավության
սռնուտ
սռոնիկյան
սռոսիկյոզ
սռոծանել
սռոը,-ության
սռորագրյալ
սռորակարգ,-ության
սռորակետ
սռորացուցիչ
սռորաքաշ
սռորաքաշչ,-ության
սռորև
սռորիկիրյա
սռորին
սռորոգել
սռորոգելի,-ական
սռորոդյալ
սռորոտ
սռավար
սռավարապետություն
սռավեր
սռավերակել
սռարատեգ
սռարատեգիա
սռարատոքերա
սռրկաբար
սռրկամիտ
սռրկանալ
սռրկոտել
սռրկության
սռրուկ
սռուգաբանական
սռուգաբանել
սռուգաբանություն
սռուգատես
սռուգարք
սռուգել
սռուգիչ
սռուգիվ
սռուգողական
սռուգություն
սռուգում
սռուղիա
սռուության
սռուցգ
սրախոսվողող
սրան

աբաբշավ
աբբագործութիւն
աբբագործել
աբբագործվիլ
աբբագործում
աբբագրական
աբբագրել
աբբագրիչ
աբբագրութիւն
աբբազան
աբբաղնագուշն
աբբան
աբբապետ
աբբապետել
աբբապետութիւն
աբբապետում
աբբաւայր
աբբաւոշ
աբբաւեղի
աբբացնել
աբբել
աբբիչ
աբբվել
աբբութիւն
աբբութիւն աբբաց
Աբբուհի
աբդողած
աբդողել
աբդողութիւն
աբընթաց.
աբթաբթալ=ցրտից դողալ

աբիկա
աբինդ
աբճարան
աբսիկել
աբսկվել
աբսկում
աբվակ
աբտաբելի
աբտաբուկա
աբտահալդ
աբտահմլիկ
աբտաուչ=հուզիչ
աբտատրոփ
աբտմտել
աբտնեղել
աբտոտ
աբուանք
աբուբեկտ
աբուբեկտիվիզմ
աբուբտրատ
աբուդ
Աբուհզ
աբուլթան
աբուլիչ
աբուլոց
աբուլփատ
աբուլփլդ
աբուլփլդին
աբուղ
աբուն
աբունկ

աբոնոդատ
աբուամբար
աբուսեբամատրա
աբուտ
աբուտակ
աբուտ ու սխտոր
աբուրայ
աբուր
աբուրնանգակ
աբուրճ
Աբուքիտա
ավազանք
ավազել
ավազիչ
ավազ
ավազոց
ավբինել*
ավանչանալ
ավանչանք
ավանչացնել
ավանչելի
ավանչելիք
ավեմ
ավդոկել
ավինդա

Վ.

վագոն
վագոն-ռեստորան
վագր

վազբերանդ
վազգեն
վազեվազ
վազք
վաթսուն
վաթսունական
վաթսունամյա
վաթսուներորդ
վալեյբոլ
վալլոն
վալլոնական
վալյուտա
վախ
վախենալ
վախկոտ, -ություն
վախճան
վախճանակատ
վահագ
վահագն
վահան
վահրամ
վադ
վաղակատար
վաղահաս
վաղամեռիկ
վաղանցուկ
վաղեմի
վաղը
վաղնակ
վաղորդյան = վաղ առավոտյան
վաղորդյան = վաղ առավոտյան
վաղուց է վեր
վաղօրոք
վաճառական, -ուհի, -ություն
վաճառաշահ
վաճառել
վաճառք
վամպիրը
վայ
վայելել
վայելչագլուխ
վայելչակազմ
վայիլուչ
վայելք
վայթել = ոլմել
վայրագ, -ություն
վայրագաբար
վայրագանալ
վայրագորեն
վայրահաչ, -ուհի, -ություն
վայրահաչել
վայրաուռնկ
վայրենաբար
վայրենաբարո
վայրենի
վայրենություն
վայրէջք
վայրիջույց
վայրիվերս, -յուն, -ություն
վայրկենաբար
վայրկենական
վայրկենապես
վայրկենացույց
վայրկենաչափ
վայրկյան
վանդակ
վանդակ
վանել
վանկաուում
վաննա
վանք
վաշինգտոն
վաշխ
վաշխառու, -ություն
վաշխառուական
վաշտ
Վաչագան
վաչկատուն = վրանաբնակ
վառ
վառարան
վառելանյութ
վառելափայտ
վառելիք
վառիկ
վառոդ
վառոդաման
վառվուն

վասալ
վասալական
վաստակ
վաստակավոր
վաստակաբեկ=աշխատելուց հոգնած
վավաշոտ
վավերաթուղթ
վավերացնել
վատ,-ութիւն
վատաբախտ
վատառողջ,-ութիւն
վատթար
վատթարանալ
վատնել
վատնիչ
վատնում
վատորակ
վատուժ,-ութիւն
վար
վարագ
վարագույր
վարագուրել
վարագուրում
վարազ
վարակ
վարակել
վարակիչ
վարանոտ
վարանում
վարար
վարարել
վարդ
վարդաբեր
վարդաբուխ
վարդագոյն
վարդագործ
վարդակուփ
Վարդան
Վարդանուշ
վարդաջուր
վարդապետ
վարդավառ
վարդաքանդակ
վարդափթիթ
վարդենի
Վարդիթեր
վարդիկ
Վարդուհի
Վարդումեան
վարժ,-ութիւն
վարժապետ
վարժուհի
վարթանոտ
վարթացիա
վարիչ
վարկ
վարկաբեկ
վարկաբեկել
վարկաբեկիչ
վարկաբեկիլ
վարկաբեկում
վարկած=ենթադրութիւն, հիպոթեզ
վարկային
վարկավորում
վարձ
վարձագին
վարձակ
վարձակալ,-ութիւն
վարձակալում
վարձահատոյց
վարձատրել
վարձատրվել
վարձատրութիւն
վարձել
վարձկան,-ութիւն
վարձվել
վարձու
վարձուք
վարմունք
վարչական
վարչակարգ
վարչաբար,-ուրեան
վարչութիւն
վարս
վարսակ
վարսանդ
վարսավիրա
վարսավիրանոց
Վարվառե
վարվելակերպ

վարվելակերպ
վարտիք
Վարուժան
վարունգ
վարուցանքս
վարք
վարքագիծ
վարքագիտություն
վաքս
վաքսել
վեզ
վեզիր
վեհ,-ություն
վեհաժպտով
վեհանձն,-ություն
վեհապանծ
վեհերոտ=վախկոտ
վեհոգին
վեղարավոր
վեճ
Վենետիկ
Վենետա
վենետական
Վենետեւել
վեպ
վես=հղաբոյծ, գռեսլ
Վեստֆալիա
վեր-վեր=ծրի-ծրլիուն
վերաբերմամբ
վերաբերմունք
վերաբերյալ
վերաբնակվել
վերաբնակություն
վերադառնալ
վերադարձ
վերադարձնել
վերահմրավորել
վերահմրավորում
վերածնություն
վերածնունդ
վերածում
վերականգնել
վերակացու,-ություն
վերակենդանանալ
վերակենդանացնել
վերակենդանացում
վերահսկիչ
վերամբարձ,-ություն
վերամբարձորեն
վերանորոգել
վերանորոգչական
վերանորոգում
վերապահ,-ություն
վերաստեղում
վերատեսուչ
վերացական,-ություն
վերաքննել
վերաքննիչ
վերաքննություն
վերբենակ
վերելք
վերև
վերընտրել
վերընտրություն
վերին վերը
վերլուծել
վերլուծություն
վերծանել=կարդալ և մեկնաբանել
վերծանություն
վերմակ
վերհիշել
վերնագրել
վերնազգեստ
վերնահարկ
վերոհ
վերջ
վերջալան
վերջապատ
վերջալույս
վերջածանց
վերջակետ
վերջանալ
վերջապահ
վերջալուս
վերջավորություն
վերջացնել
վերջերք
վերջերս
վերջընթերք

վերջին
վերջ ի վերջո
վերջնադիր
վերջնական
վերջնականապես
վերջնահաշիվ
վերջնահաշիվ
վերջնադիր
վերադալ
վերսիա
վերսա
վերսալեն = կրկին, նորից
վերսուռնել
վերսուռնիչ
վերսուռնում
վերք
վեց
վեցերորդ
վեցվոտանի
վեցօրյա
վէպ
վէպանք
վիճակ
վիճակախաղ
վիժվածք
վիլայեթ
վիլիամ
վիլլա
վիկտորյա
վին
վիճաբանել
վիճաբանություն
վիճակ
վիճակագրություն
վիճականություն
վիշապ
վիրաորել
վիրավորական
վիրավորանք
վիրգիլիոս
վիրտուոզ
վիրտուալ
վիրտուալություն
վկայական
վկայական
վկայել
վհատություն
վհուկ, -ուհի
վճար
վճարել
վճիռ
վճիռ
վճռաբեկ
վճռական
վճռական
վնասվածք
վշտաբեկ
վշտալի(ց)
վշտալուհի
վշտակիր
վշտակցություն
վշտահար, -ուհի
վոդոպյանով
վոլգա
վոլխով
վոլխովստրոյ
վոլոգդա
վոլոդյա
վոլտ
վոլտաժ
վոլտաչափ
վոլտյան
վոլունտարիզմ
վոլֆրամ
վոկալ
վոտյակ
վոռոնեժ
վորոշիլով
վոտամ
վոռնդել
վսեմ = վեհ, բարձր
վսեմաշուք
վսեմախայլ

վատահ,-ութիւն
ՎԱՍՌ=Վարդապետական Սովիետական Սոցիալիստական Հանրապետութիւն
վատնել
վատնդաւոր,-ութիւն
վատառ=ձկնորսի խումբ
վատաբանդիչ,-ութիւն
վատաբել=ապտաքսել
վատաբոյժ
վտիտ=նիհար
Վրաստան
վրացերէն
վրացի
վրդով
վրդովել
վրդովեցուցիչ
վրդովիչ
վրդովմունք
վրդովուած
վրդովիլ
վրէժխնդիր
վրէժխնդրաբար
վրէժխնդրութիւն
վրէժառու,-ութիւն
վրիպակ
վրիպել
վրձին
վրնջել
վրնջիւն

S

տապնակ
տապնապել
տապնապալից
տապնապային
տալիս
Տալլին
տաժանակիր
տաժանելի
տախտակ
տախտակամած
տախտակեայ
տաճիլ
տակ
տականք
տակառ
տակնուվրայ
տակտ
տակտիկա
տակուցք
տաղանդ
տաղանդաւոր
տաղաչափութիւն
տաղտուկ
տաղաւար
տաղերգու,-ութիւն
տաղտկալի=ձանձրալի
տաղտկանալ
տաղտկութիւն=ձանձրոյք
տաղտուկ=ձանձրալի
Տաճատ
տաճար
տաճիկ
Տաճկաստան
տաճկերէն
տամա
տամկանալ=թացանալ
տամուկ=թաց
տանիք
տանկ
տանձկիտա
տանձկուտ
տանձ
տանձենի
տանջամահ
տանջանք
տանտիկին
տանուտէր
տապուծո
տապիղ
տապար
տապտակ
տապտ=տպրող տաքութիւն

տապակ
տապակել
տապար=կացին
տառ
տառադարձել
տառադարձություն
տառադարձում
տառաձևություն
տառապանք
տառապել
տառապյալ
տառեխ
տառը
տառնամյա
տառներիք
տառներիքկերտել
տառներկու
տառներկուերտել
տառներտել
տառն ենն(ը)
տառնհինգ
տառնմեկ
տառնմեկերտել
տառնյոթ
տառնյոթերտել
տառնորդական
տառնչորս
տառնչորսերտել
տառնվեց
տառնուերեքերտել
տառնօրյակ
տատանել=շվարել, վարանել
տատանվել
տատասկ=փշի մի տեսակ
տատասկոտ
տատմեր
տատրակ
տարաբաղատ
տարաբախտ
տարաբնակ
տարաբնակություն
տարաբնակում
տարաբնակվել
տարաբնակվող

տաքլալուծվել
տաքլալուծում
տաքլական
տաքսըբերել
տաքսըբերվել
տաքփածու
տաքփանդակ
տաքփանք
տաքփոդել = հնչակել, տաքածել
տաքփուռի
տաքօդինակ, -ութիւն
տափակ, -ութիւն
տափաստան
տափաքարակ, -ութիւն
տափիլ
տաք
տաքդեղ
տաք-տաք
տաքսի
տդեզ
տգետ
տդիտութիւն
տեզ
տեղը
տեխնիկա
տեխնիկական
տեղատվութիւն
տեղատարափ = վաքար տնձրև
տեղեկագիրը
տեղեկատու
տեղեկատուական
տեղեկութիւն
տեղիք
տեղն ու տեղը
տեղիմ = սլլուիլ - մխութեան տեղան կոմխոտ
տեղյակ, -ութիւն
տեմքը = ձայնի երանգ
տեմոլ
տեմպերամենտ
տենդ
տենդագին
տենդախտ
տենդային
տենդայնութիւն
տենդենցիոզ
տենդոտ
տենդօրեն
տեսչ
տեսչալ
տեսչանք
տեսուր
տեսարիզմ
տեսարիստ
տեսարիստական
տես, -ութիւն
տեսախաբութիւն
տեսածին
տեսակցել
տեսակցութիւն
տեսիլք
տեսչութիւն
տեսուչ
տեսք
տեսական
տեւել
տեւողութիւն
տեսը
տեսքակ
տեր, -ութիւն
տերև
տերեւաձեւ
տերեփուկ՝ (բուս.)
տերմիտոբիա
տերմիտոբիալ
Տերմիդոր
տերոզոոմա
տերտեր
տեքստ
տղրուկ
Տիբեթ
Տիգրան
Տիգրիս
տիեզերագիտութիւն
տիեզերական
տիեզերանաւակ
տիեզերք

ակիկ
ակիկեան
ակիմ
Տէմոթէոս
ակիտ
ակիտաս
ակիտոս
ակիտոսասփրատիմ
ակիրապետիկ
ակիրապետութիւն
ակիրացուական
ակնդէ=սպակաս-
ւոր, ածև, անկատար,
ազդ, խակամիտ
ակնատես,-ութիւն
ակնարկ
ակնարկանք
ակնդիր
ակնիկ
ակնոց
ակնոտես,-ութիւն
ակնոտեսական
ակնոտեսութիւն
ակնոցագործ
ակնոցի
ակնոցիկ
ակնոցիկագործ
ակնոցիկագործու-
թիւն
ակնքալ
ակնօրէն
ակնօրինել
ակնօրինութիւն
ակոզոլել
ակոզոլուած
ակոզոլուիլ
ակոթ
ակոթակիզ
ակոկալ
Տակկիս
ակոկոս
ակոկուն,-ութիւն
ակոմ

ակոմատիս
Տգմատ
ակմարդի
Տյան-Շան
ակնաբոյս
ակնամերձ
ակնայնագործ,-
ութիւն
ակնանկ,-ութիւն
ակնկատան
ակնկիլ
ակնկի
ակնվար
ակոտես,-ութիւն
ակոտեսագիտ
ակոտեսագիտու-
թիւն
ակոքալ
ակոօրէն
ակոօրինել
ակոօրինութիւն
ակոզոլել
ակոզոլուած
ակոզոլուիլ
ակոթ
ակոթակիզ
ակոկալ
Տակկիս
ակոկոս
ակոկուն,-ութիւն
ակոմ

ակոմատիս
ակոմակիզ
ակողաղարձ
ակողամիջ
ակողաշար
ակոմաբազդութիւն
ակոմակ
ակոնախամբութիւն
ակոնացոյց
ակոննա
ակոննաձ
ակոչնորհիլ
ակոպզրաֆիա
ակրիտազար
ակրի
ակրիմիլ
ակրոն
ակրպիդ
ակրտա
ակրփ
ակքալին
ակպազիր
ակպազութիւն
ակպազիչ
ակպազին=թան-
կագին քարի մի
տեսակ
ակպավորիչ
ակպավորութիւն
ակպել
ակսուղ

տափանք
տափուռ,-ուքի յուն
տվայտանք
տախիտ
տրապիզիա
տրապիկյա
տրակատր
տրակտորային
տրամապլուքի յուն
տրամախոհ,-ուքի յուն
տրամվայ
տրանսպայկա
տրանսպորտ
տրանսպորտայր
Տրանսվաալ
տրաքայնել
տրաքոց
Տրզտատ
տրեզ-յունիոն
տրեզ-յունիոնիզմ
տրևել
տրիպտա
տրիլյուն
տրիլիոն
տրլել
տրխլիա
տրյակ
տրհել
տրհվիլ
տրհուքի յուն
տրհում
տրտիլ
տրտիլյուն
տրտմել
տրտմուքի յուն
տրտնջալ
տրտուն
տրտունջ
տրցակ=խուրձ, կապոց
տուպանք
տուգանել
տուժապուժ լսուակ
տուժանք
տուժել
տուղտ=մի տեսակ ծաղիկ
տույժ
տունդրա
տունկ
տուրբինա
տուրուդմբոց
տուրք
տուփ
տքնել=չարչարվել
տքնուն

Ր

Բաֆֆիլ
բոպե
բոպեաբար
բոպեական

Ց

ցախ
ցած,-ուքի յուն
ցածլիկ
ցածոզի
ցածր,-ուքի յուն
ցածուռնեը
ցամաք
ցամաքային
ցամաքել
ցայգ=գիշեր, մինչև լուսաբաց
ցայգանվագ
ցայգերգ
ցայլիել=ծագել
ցայժմ=մինչև հիմա
ցայսօր
ցայտել
ցայտիչ
ցայտուն
ցայտք
ցանկ
ցանկալի

ցանկանալ
ցանկալաւոր
ցանկասէր
ցանկասիրութիւն
ցանկութիւն
ցանց
ցանցամաշկ
ցանցառ
ցանուցիր
ցանքս
ցանքաշրջանառութիւն
ցանքատարածութիւն
ցասկոտ
ցասում
ցավագար
ցավակցութիւն
ցատկել
ցատկոտել
ցարդ=մինչև այժմ
ցաքան
ցաքատ=էտոց
ցաքուցրիվ
Ցելսիուս
ցեխ
ցեխոտ
ցեղ
ցեղապետ
ցեմենտ
Ցեյլոն
ցենզուրա
ցենտներ
ցերեկ
ցերեկույթ
ցեց
ցլիան
Ցիմմերվալդ
ցինիզմ
ցինկ
ցինկագծում
ցիռ=վայրկ եզ
ցիտաեռն
ցիտատ
ցիրկ*=կրկես
ցիրուցան
ցից
ցլամարտ
ցլեզնյուր
ցմահ=մինչև մահ
Ցյուրիխ
ցնդաբանութիւն
ցնդականութիւն
ցնդած
ցնդել
ցնդեցուցիչ
ցնդութիւն
ցնծալ
ցնծալից
ցնծերգ
ցնծութիւն
ցնծում
ցնկնել=ծնել (կենդանիների մասին է ասվում)
ցնորամիտ
ցնորվել
ցնորք
ցնցել
ցնցոտի
ցնցոտիավոր
ցնցուղ
ցնցում
ցոլանալ
ցոլացում
ցոլք
ցող
ցողազարդ
ցողաշաղախ
ցողուն
ցոփ-ութիւն
ցռուկ=քսիթ, ղունչ
ցռնութիւն
ցրել
ցրիչ
ցրիվ
ցրտահաւ
ցրտահերկ
ցրտաշունչ
ցրտաւար
ցրտել
ցրտութիւն

ցցունապարդ
ցուլ
ցույց
ցուպ
ցուրտ
ցուցադրական
ցուցադրել
ցուցակ
ցուցական
ցուցահանդես
ցուցամատ
ցուցամոլ
ցուցանակ
ցուցափեղկ
ցուցիչ
ցուցմունք
ցույցուամ

ՈՒ

ուաուա=էլեկտրական ուժի միավոր
ուզբեկ
Ուզբեկիստան
ուղղակի խնդրի=խնդրանքի, իրավունքի քոնի հաստատություն
ուխ
ուխտամյա
ուխելորդ
ուխո=արդուկ
ուխտուն
ուխտունական
ուխտունամյա
ուխտունելորդ
ուխտօրյա
ուժ
ուժասպառ,-ություն
ուժգին
ուժգնություն
ուժեղ,-ություն
ուժոլանալ
ուլունք
ուխտ=1. երդում, խոստում, դաշն. 2. կրոնական միաբանություն
ուխտագնաց,-ություն
ուխտադրժություն
ուխտադրուժ=ուխտազանց,պայմանը ոտնահարող
ուխտավոր
ուխտատեղի
ուխտել
ուխտյալ
Ուկրաինա
ուկրաինական
ուղեգիր
ուղեգրություն
ուղեկից
ուղեկցել
ուղեկցուհի
ուղեղ
ուղևոր,-ուհի
ուղևորվել
ուղեր
ուղեցույց
ուղի
ուղիղ
ուղիս=հոսող չուր, ջրի հոսանք
ուղղաբերձ
ուղղագիծ
ուղղագծորեն
ուղղագրական
ուղղագրություն
ուղղաթռռություն
ուղղահայաց,-ություն
ուղղահարել
ուղղամիտ
ուղղամտություն
ուղղանկյուն
ուղղանկյունի
ուղղափառ,-ություն
ուղղիչ

ուղղընթաց
ուղղիչ
ուղղորդ
ուղղվել
ուղղություն
ուղղում
ուղն ու ծուծը
ուղտ (կենդանի)
ուղտաքար
ումպ=խում
ունակ,-ություն
ունայն,-ություն
ունդ=հունդ
ունելի
ունևոր
ունեցվածք
ունկ=ականջ, կանթ, բռնելատեղ
ունկընդիր
ունկնդրական
ունկնդրել
ունկնդրություն
ունկնդրում
ունք*=հոնք
ուշադնաց,-ություն
ուշադիր
ուշադրություն
ուշաթափ,-ություն
ուշի-ուշով
ուշք
ուռ
ուռա
ուռենի
ուռի
ուռկան
ուռճանալ
ուռճացում
ուռչել
ուռուց
ուռուցո
ուռուց=ուռենենի-քի պուրակ
ուռուցիկ
ուռույք
ումմունք
ուսումնասիրություն
ուսուցիչ
ուսուցչական
ուսուցչանոց
ուսուցչություն
ուսուցչուհի
ուսուցում
ՈՒՄՄՈ=Ուկրաինական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետություն
ուսում
ուսուց=տղա զավակ
ուսուիլիք
ուտիճ=1. ցեց, ժանգ, 2 վայրի հաճ
ուտոպիա
ուր
ուրագ
Ուրարտվայ
ուրախ
ուրախ-վիճակ
ուրախտասեր
Ուրբաթոս
ուրբաթ
ուրբաթախտ
ուրեք
ուրևիմ
ուր որ է
ուրևէ
ուրիեցի
ուրվագիծ
ուրվագծել
ուրվական
ուրվանկար
ուրց=մի տեսակ վայրի բույս
Ուրցաձոր
ուրուս
ուրուկ=քարտա
ուրույն,-ություն
ուրուր

Փ

վազիշան
վաճխաճան
վաճխաճել
վաճխեճ
վաճխեճոց
վաճխիլ
վաճխիլ-վաճխիլ
վաճաչիլ
վաճառականան
վաճառատ
վակ
վակապիճ
վականք
վաճկացափեղկ
վակցնել
վակցվել
վակուզդի
վահիճան*
վազանդ
վազաքշանք
վազաքշել
վամփուշտ
վայ
վայատուր
վայլ
Վայլաձոր
վայլակ
վայլակնոցավոր
վայլատակել
վայլատակություն
վայլալ
վայլել
վայլկուն
վայլուն
վայլվլել
վայլվլուն
վայծռալ
վայծռաղային
վայտահատ = վայտ կտրող (մարդ)
վայտամած
վայտատ = վայտ կտրող (գործիք)
վայտատրդյունաբերություն
վայտյա
վայտեղեն
վայտոջիլ
վայտփորիկ
վայտփայտանք
վայտփայտել
վառ
վառարանել
վառարանություն
վառահեղ
վառոմոլ
Վառանձոր
վառարանծ
վառարտակ
վառատեղ
վառատուր
վառարտիություն
վառարար
վառոտ
վառոտաքաղել
վառոտարկում
վարագա = գոմ
վարագա
վարագաձոր
վարագաճել
վարգամ, -ում յուն
վարգամատար
վարգամանալ
վարգահեցի, -ություն
վարդան
վարչ = ջրի փոքր ամբար
վարվիլ
վարտահա
վարփագ
վարփագիլ
վարփագվիլ
վարփահա
վարփակակեցություն
վարփակյաց
վափկամոլ

փափկամորթ
փափկանկատ
փափկասուն
փափուկ
փեթակ
փեղկ
փեղուջը=կանացի դխարկի մի տեսակ
փետուր
փետրազարդ
փետրել
փետրվար
փետուր
փերեզակ
փէքանոց
փթթել
փթթուն
փխալա=թաս (ճենապակյա)
Փիլիպոս
փիլիսոփա, -յութիւն
փիլիսոփայական
փիղ
փիլուզյա
փիփերք
փլավ
փլվածք
փխրուն
փծուն=անպիտան, տալիկար
փղածաղ
փղերամ
փղձկալ
փղձկոց
փղձկում
փղձուկ
փղշտացի
փղոսկր
փղոսկրյա
փյունիկ
փյունիկեցի
փյունիկյան
փնթթի, -ութիւն
փնջածաղկի
փնջել
փնջիլգ
փնտրել
փշատ
փշամորթ լինել
փշաքաղվել
փշյա
փշրանք
Փոթի
փոթոթել
փոթորկի
փոթորկածին
փոթորկահույզ
փոխ
փոխաբերական
փոխադարձ
փոխադարձաբար
փոխադրական
փոխադրութիւն
փոխանակ, -ութիւն
փոխանակամ
փոխանորդ
փոխանորդական
փոխանցական
փոխ՝ առ փոխ
փոխարքայ, -յութիւն
փոխինդ
փոխինձ
փոխիփոխ
փոխ-ծովակալ
փոխհյուպատոս
փոխհրաձգութիւն
փոխ-նահանգապետ
փոխ-նախագահ
փոխնորդ
փոխոս
փոխօգնութիւն=փոխադարձ օգնութիւն
փոկ
փող=1. դրամ, 2. խողովակ, նվագելու գործիք, 3. կոհորդ

փողկապել
փողնաք
փողոտել
փողոց
փողպատ
փողրակ
փողփողել
փողփողում
փոշիանալ
փոսատ
փորձ
փորձադաշտ
փորձանութ
փորձանք
փորձառական
փորձառու,-թիւն
փորձարկել
փորձարկիչ
փորձարկու
փորձարկում
փորձաքար
փորձել
փորձնական
փորձուածք,-ութիւն
փորձութիւն
փորուտիք
փորփրել
փոցխ
փոքր,-ութիւն
Փոքր Ասիա
փոքրատիկան

փոքր-ինչ
փոքր ի շատե
փոքրոգի
փոքրոգութիւն
փչակ
փչացնել
փռթկալ
փռթկոց
փուշտալ
փուամածք
փռել
փսախք=խսիր
փսխել
փսխունք
փսփսալ
փսփսալոտ
փսուածք,-ութիւն
փտել
փտում
փրկանք
փրկարար
փրկել
փրկիչ
փրկութիւն
Փրկչեղիա
փրկչեղական
փրկչեղական
փրփրագին

փրփրակալել
փրփրուն
փրփուր
փութ
փութալ
փութանկիկ
փութաջան
փութեռանդ
փութկոտ
փուխր
փուխրի
փունջ
փուչ
փուռ
փուտ
փուք
փուքս
փքվածք,-ութիւն
փքվիլ
փքուն

ք

քաֆան
քակել=քանդել, ապաձակել, անջատել
քակոր
քակտել=բաժանել, խզել
քահանա,-յութիւն

քահանայական
քաղաք
քաղաքական
քաղաքականու-
թյուն
քաղաքակիրթ
քաղաքակրթել
քաղաքակրթու-
թյուն
քաղաքամերձ
քաղաքացի,-
ուհի
քաղաքացիական
քաղաքաշինու-
թյուն,-ուհի
Քաղբյուրո
Քաղկոմ
քաղհացի
Քաղհիդրո
քաղհան
քաղհանիչ
քաղհոհ
քաղվածք
քաղց
քաղցած,-ուհի
քաղցածանալ
քաղցել
քաղցկեղ
քաղցր,-ուհի
քաղցրաբլիթ
քաղցրալուր
քաղցրածոր
քաղցրակիր
քաղցրակուր
քաղցրահամ բույր
քաղցրահամ,-
ուհի
քաղցրահայաց
քաղցրահնչյուն
քաղցրաձայն
քաղցրամոլ
քաղցրարտասու
քաղցրավենիք
քաղցրավան
քաղցրացնել
քաղցրկզկզն
քաղցրկիկ
քաղցրո
քաղցրօրոր
քաղքենի,-ուհի
քաղքենիական
քամահրանք
քամահրել=արհա-
մարհել, բանի
տեղ չդնել
քամելեոն=1. դույ-
նը փոխող մողես,
2. ուրիշներին
հարմարվելու հա-
մար իր կարծիք-
ները հաճախ փո-
փոխող անձ
քամիչ
քամնասիլ
քամվածք
քամուք
քայլ
քայլել
քայլերդ
քայլվածք
քայքայել
քայքայիչ
քայքայվածություն
քայքայում
քանակ,-ուհի
Քանաքեռ
քանդակ
քանդակագործ,-
ուհի
քանդակագործություն
քանդակիչ
քանդակիչ
քանկերորդ
քանկյա
քանորդ
քան-քար=1. ծան-
րություն չափ,
2. ձիրք, շնորհք
քան-քարավոր=շը-
նորհալի, հանճա-
րավոր
քաոս
քաոսային

քաշքշուկ
քաշքռտուկ
քաջ,-ութիւն
քաջալերանք
քաջալերել
քաջածանոթ
քաջանայլ
քաջանմուռ
քաջառողջ
քաջընթացիկ
քաջքեր
քառակի
քառակուսի
քառամյա
քառաձայն
քառամսյա
քառանդամ
քառանդամանի
քառանկատ
քառանկիւնի
քառապատիկ
քառասմբակ
քառասնական
քառասնամյա
քառասնօրյա
քառասուն
քառասուներորդ
քառատրոփ
քառյակ
քառորդ
քավիճառ

քավիճառքոսի=քոքինի
քար
քարաղիայինեի
քարաժայռ
քարածելոյ
քարածուխ
քարածխահանք
քարակոփ
քարակուռ
քարահանք*
քարաձիգ
քարայծ
քարայր
քարանձավ=քարայր
քարավան
քարափ
քարքարոտ
քարբ=արքայիկ օձ, շահմար
քարդահ
քարեգբիւր
քարեքար
քարընկեց
քարթու*=հինն, հընացած
քարկոծել
քարհանք
քարհատ
քարվիկ=քոչունի ստամոքսի պարկը

քարշակ
քարշ գալ
քարոզիչ
քարտ
քարտայինն
քարտաշ,-ութիւն
քարտեզ
քարտուղար
քարտուկիր
քարտքանդ
քարքարոտ
քասյակ
քափ-քրտինք
քեռակինն
քեռայր=քրոջ ամուսին
քեռի
քեռորդի=քրոջորդի
քերական,-ութիւն
քերթել
քերթող
քերթողական
քերթվածք=ստեղծագործութիւն
քերիչ
քերծ
քերծել=1. թրաշել սափրել, 2. մաշկը պոկել
քիրվածք

քեֆ
քթթել
քթոց
քիմիա
քիմիական
քիմիկոս
քիմուխտ=ձկան շնչառության օրգանը
քիմք
քինախնդիր
քինախնդրություն
քինաքինա=խինին
քիոտ=ձկան կամ օձի փուշ, հատկի փուշ
քլոր
քլորոֆիլ
քլորոֆորմ
քծնել
քղամիդ=իշխանական ծիրանի, վերարկու
քղանցք=փեշ
քղանցքավոր
քմահաճ,-ություն
քմահաճույք
քմծիծաղ
քյալլագյոզ,-ություն
քյոշք
քնաթաթախ
քնախտ
քնար
քնարերգական
քնարերգու,-թյուն
քնահաճ,-ություն
քննադատ,-ություն
քննադատական
քննադատել
քննախույզ
քննական
քննարկել
քննարկում
քննել
քննիչ
քննչական
քննություն
քնքուշ
քնքշություն
քնքուշ
քշտել
քոթակ*=ծեծ
քոթակել
քոթուկ*=կոճղ
քողարկել
քողարկում
քողոքկ
քոչ
քոչվոր,-ություն
քսո*=կուլր
քսոր
քորել
քորոց
քչփորել
քցցել
քցոլչ
քսանհերթոր
քսանինը
քսանինն
քսանմեկ
քսանչորս
քսանօրյա
Քաենոփոն
Քաերքսես
քսումնելի
քսու,-թյուն
քսուք
քվե
քվեատուփ
քվեարկել
քվեարկություն
քվեարկում
քվեատոր
քվիտ
քվորում
քրդական
Քրդստան
քրեական
քրեհ*
քրիստնյանք
քրիստնջել
քրիստնյություն

քրիստոնյա
քրիստոնեական
քրիստոնեություն
քրձազգեստ
քրմուհի
քրոնիկական
քրոնիկոն
քրոջական
քրոմ
քրոմինգ
քրքնաթաթախ
քրտնաթոր
քրտնահաշվել
քրտնահաշություն
քրտնամեծ
քրտնաջան
քրտնել
քրտնեցնել
քրտնոտ2
քրքիջ
քրքջալ
քրքրել
քրքրում
քուլա-քուլա
քուլլր
քուլլրական
քուլլրիկ
քուն
քունք
Քուռ
քուռակ

քուսալ
քուրդ
քուրձ
քուրմ
քուրջ
քուրսի
քուրք

Լ

լեկ (իսկույն լեկ)
լրտեսական
լրտեսել

Օ

օազիս
օբեկտիվ
օբեկտիվիզմ
Օբլոմով
օբսկուրանտիզմ = խավարամտություն, տգիտություն
օբստրուկցիա = նախատը խանգարելու նպատակով կատարվող անկարգություն
օդնական, -ություն
օդնել
օդնություն
օդոստափառ
օդոստոս
օդատպծել
օդատպծում
օդատկարծություն
օդատվհատություն
օդտվել
օդուտ

օձ
օձաբան
օձազնաց, -ություն
օձաձուկ
օձահոն
օձային
օձանավ
օձանավագործարան
օձանավակայան
օձանավորել
օձանավորչական
օձանցք
օձաչափ
օձաչափական
օձաչվություն
օձաչուռ
օձապարկել
օձապարկ
օձափոխել
օձափոխություն
օձափոխում

օդաքաջք
օդեկոլոն
Օդեսա
օդերևույթ
օդերևութաբանական
օդերևութաբանություն
օդընտիրություն
Օդևսկի
օթևան
օթևանել
օթյակ
օթոց
օժանդակ,-ություն
օժանդակել
օժիտ
օժտել
օժտված,-ություն
օլեն
օլիգարխիա
օլիմպիադա
օծանելիք
օծել
օկուպանտ
օկուպացիա
օկուպացնել
օձ
օձապաղար
օձաձուկ
օձաձև
օձանման
օձաձուկ
օձաձուկ
օձաձուկ
օձիք
օղ
օղաձև
օղակում
օղիմորում
օղիվաճառ
օղի
օճառ
օճառք
Օնեգին
օշարակ
օշինդր
օշինդրօղի
օչիրկ
օպերա
օպերային
օպերաիվ
օպերացիա
օպոզիցիա
օպտիկա
օպտիմիստական
օպտիմիստական
օպտիմա
օպտիչնիկ
օջախ
Օսիպիա
Օստրովսկի
օվացիա
օվկիանոս
Օվսաննա
օտարադգի
օտարերկրյա
օտարոտի,-ություն
=տարօրինակություն, անսովորություն
օր
օրագիր
օրաթերթ
օրակարգ
օրանգ-ուտան
օրապահ
օրապահիկ
օրավարձ
օրավուր
օրացույց
օրացուցային
օրդան
օրգանական
օրգանիզմ
օրդեր
Օրենբուրգ
օրենսգիտ
օրենսդիր
օրենսդրական
օրենսդրություն
օրեցօր
օրինք

օրընդմիջ
օրըստօրէ
օրը-ցերեկով
օրթոպտքս
օրինաստալիզմ
օրինաստիկա
օրինաձիծ
օրինազանց, -ութիւն
օրինակ
օրինական
օրինակիլ
օրինակիլիսէն
օրինահավատարու-թիւն
օրինապահ
Օրինավոր
օրխոդ
օրխոդական
օրհաս
օրհասական
օրհնել
օրհնութիւն, -ութիւն
օրհնուքիւն
օրնիլուն
օրորել
օրորոց
օրորք
Օրջոնիկիձե
օր-օրի
օքսիդ
օքսիդանալ
օքսիդացում
օֆիցեր
օֆսայտ

Փ

Փաբրիկա
Փաբրիկանտ
Փաբրիկատ
Փալախկա
Փալանգա
Փակտոր
Փակտուրա
Փակուլտետ
Փան*
Փայտոն = կառք
Փանտաղիկ = մոլեռանդ
Փանտազիա
Փանտաստիկ
Փանֆարոն
Փաշա
Փասաժ
Փատալիզմ
Փարաշա
Փարմացեա
Փարքաշ
Փաունա
Փեդերացիա
Փելզներ
Փելդշերուհի
Փելլահ
Փելլեատոն
Փելլեատոնիստ
Փենոմեն
Փենոպ
Փեոդալ
Փեոդալական
Փեոդալիզացիա
Փեոդալիզմ
Փեոտիվալ
Փեոտիշ
Փեոտիշիզմ
Փերմա
Փերմակ
Փիզիկա
Փիզիկական
Փիզիկապես
Փիզիկո-մաթեմատիկական
Փիզիկոս
Փիզիոլոգ
Փիզիոլոգիա
Փիզիոկրատ
Փիզիոնոմիա
Փիզիոնոմիստ
Փիզիոտուբա
Փիլիալ
Փիլիալ
Փիլիալան կղզիներ
Փիլհարմոնիա

Ֆիլմ
Ֆիլոլոգ
Ֆիլոլոգիա
Ֆիլոլոգիական
Ֆիլոսոֆ
Ֆիզիկա
Ֆիզիական
Ֆինանսական
Ֆինժդիվսաա=
Ֆինանսների
Ժողովրդական
Կոմիսարիատ
Ֆինլանդական
Ֆինլանդիա
Ֆինն
Ֆիննական
Ֆլյուդ=նեղ, նրկաք
ծովախորշ
Ֆլեյտասէ
Ֆլեյմա
Ֆլիքս
Ֆլիքսաժ
Ֆլյատա
Ֆլիբա
Ֆլյուս*=ապատուց
Ֆոկլոր
Ֆոյլ
Ֆոնդ
Ֆոնդային
Ֆոնդուլաֆ=ձայ-
նագիրը
Ֆոսֆոր
Ֆոսֆորական
Ֆոսֆորիա
Ֆորմա=տարող
Ֆորմացիա
Ֆորմալա
Ֆորմուլյար
Ֆորպատա
Ֆոֆռալ
Ֆրազ
Ֆրազաբանություն
Ֆրազյոր
Ֆրակ
Ֆրակցիա
Ֆրակցիոն
Ֆրանկ
Ֆրանսերին
Ֆրանսիա
Ֆրանսիական
Ֆրանսիացի
Ֆրանտ
Ֆռանցիա
Ֆռանցիական
Ֆռանցիացի
Ֆռանցուզիկում
Ֆռանգոն
Ֆռոբիա
Ֆռոբեն
Ֆռոբոր

ՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՍՍՌ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌՔՆԹԵՐ ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵԻ

I. «Մեծատառերի գործածության կանոնները» որոշման 8-րդ կետը և 1-ին ծանոթության 1-ին ենթակետը համապատասխան լրացնել հետևյալ կերպ.

8. Բոլոր հատուկ անուններն, ըստ որում հատուկ անուն են կոչվում մի առարկային տրվող անունը մյուսներից տարբերելու համար: Հատուկ անուններ են՝ անձնանունները, կենդանիներին տրվող անունները, աշխարհագրական անունները, պետությունների, կրկների, հիմնարկների, կազմակերպությունների, հաստատությունների ու հասարակական միավորումների անունները:

Ծանոթ.—1. Եթե հատուկ անունը բաղադրյալ է, մեծատառով սկսվում է.

ա) Լրացական կապակցության յուրաքանչյուր բառը, եթե դա պետության, ռեսպուբլիկայի, ավտոնոմ մարզի, սովետական պետական վերջագույն օրգանի կամ սովետական ռեսպուբլիկական վերջագույն կազմակերպության անուն է, այլև եզակի բնույթ ունեցող պետական բարձրագույն պաշտոնի կամ պատվավոր կոչման անուն է:

Օրինակ՝ Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միությունն, Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկա, Լեռնային Ղարաբաղի Ավտոնոմ Մարզ, Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետ, Հայաստանի Կոմունիստական (բ) Պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի, Սովետական Միության Հերոս:

Պետական կենտրոնական և հատարակական մյուս օրգանների, հիմնարկությունների ու կազմակերպությունների անունների միայն առաջին բառն է սկսվում մեծատառով։

Օրինակ՝ ՀՍՍՌ Լուսավորության մինիստրություն, Արվեստի գործերի վարչություն և այլն։

Եթե կապակցության մեջ գործածվում են «համամիութենական», «կենտրոնական», «պետական», «ռեսպուբլիկական» բառերը, դրանք ևս սկսվում են մեծատառով։

Օրինակ՝ Երևանի Վ. Մոլոտովի անվան Պետական համալսարան, ՀՍՍՌ կենտրոնական խնայողական դրամարկղ, Երևանի Պետական մանկավարժական ինստիտուտ։

II. Ավելացնել 11-րդ կետ հետևյալ խմբագրությամբ.

11. Պաշտոնական փաստաթղթերի և վավերաթղթերի մեջ մեծատառի գործածության կանոններն այլ են։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՆԻՍՏՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆԹԵՐ
ՏԵՐՄԻՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ։

16 ապրիլի, 1948 թ

Ց Ա Ն Կ

	Է.
Լուսավորության Մինիստերության կազմից	5
Երկրորդ հրատարակության առթիվ	6
Հայերեն այբուբենի կարգը	7
Հայերենի ուղղագրության փոփոխությունները	9
Ա. Ուղղագրական կանոններ	
ա) Ձայնավորների ուղղագրությունը	21
բ) Իւ, յա, ույ երկհնչյունների ուղղագրությունը	23
գ) Յ ձայնակապը	24
դ) Ժամանակ բայի ուղղագրությունը	25
ե) Բաղաձայնների ուղղագրությունը	29
զ) Օտարազգի և ռուսերեն բառերի տառադարձությունը	31
է) Բառաբարդության ուղղագրությունը	33
ը) Թվականների ուղղագրությունը	35
թ) Մեծատառերի գործածության կանոնները	36
Բ. Հայերենի կիսագրության նորմաները	39
Բառարան	49
Ա	49
Բ	71
Գ	79
Դ	85

Ի՞ 89
Ե 90
Զ 94
Է 96
Ը 98
Թ 100
Ժ 105
Ի 106
Լ 108
Խ 112
Ծ 117
Կ 120
Հ 130
Ձ 142
Ղ 144
Ճ 144
Մ 147
Յ 157
Ն 157
Շ 162
Ո 166
Չ 169
Պ 170
Ջ 176
Ռ 177
Ս 180
Վ 186
Տ 191
Ր 195
Ց 195
Ւ 197

Փ 199
Ք 201
Եվ (և) 205
Օ 205
Ֆ 207
ՀԱՍՈՒ Լուսավորության մինիստրության առընթեր Տեր-միքայեանական հոգեւոր դպրոցի պրոֆեսորների կոմիտեի որոշումը 211
Յաղագ 213
Նկատմամբ վրիպակներու 216

ՆԱՏԱԼԱԾ ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

Էջ	Տող	Տպված է	Պետք է լինի
24	5 վ.	3. ա	3. իա
34	11 վ.	կարոով	կարզով
35	11 վ.	հիմնարկ	հաստատություն
38	6 վ.	աքիլևսյան	աքիլլևսյան
60	13	անհոգ	անհոգ
78	11	բրգոշ	ըրդոշ
80	12	գայլախաղ	գայլախաղ
120	10	կալխոն	կալխոն
147	2	մադաղալած	մադաղոլամ
160	3—6	Ներքին Ահտրի ժողովըրդական կոմիսարիատ	Ներքին աուտրի ժողովըրդական կոմիսարիատ
160	8—10	Ներքին Գործերի ժողովըրդական կոմիսարիատ	Ներքին գործերի ժողովըրդական կոմիսարիատ
160	3	նյարդ	նյարդ
178	10	ռեգելամենցիա	ռեգլամենտացիա
178	11	ռեգենեբատ	ռեգեներացիա
205	33	օդափոխում	օդափոխում

Պատ. խմբագիրներ
Գ. Սևակ և Ս. Դաղթաբյան

Տեխն. խմբագիր
Պ. Սաթոյան

Վ/Ծ 02715 Պատվեր 107 Տիրաժ 10.000
13½ տպ. մամուլ

Հանձնվել է արտադրության 1947 թ. հուլիսի 11-ին
Տպագրված է տպագրության 1948 թ. ապրիլի 24-ին

Հեռակա մանկավարժական ինստիտուտի տպարան
Երևան, Տիգրան փող. № 127

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.
FL0036081

~~15~~ ՌՈՒԲԼԻ
1ռ.50կ.

Ա 1991